

COI Focus

SOMALIË

Veiligheidssituatie in Somaliland en Puntland

5 juni 2019 (update)

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemd worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben.

Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden.

Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	5
Kaarten	7
1. Korte geschiedenis	8
1.1. Somaliland.....	8
1.2. Puntland.....	10
1.3. Betwiste gebieden.....	11
2. Huidige toestand van het conflict	13
2.1. Somaliland.....	13
2.2. Puntland.....	14
2.3. Betwiste gebieden.....	17
3. Strijdende partijen	20
3.1. Somaliland.....	20
3.1.1. Veiligheidsdiensten	20
3.1.2. Terreurgroepen	22
3.2. Puntland.....	23
3.2.1. Veiligheidsdiensten	23
3.2.2. Terreurgroepen	26
3.2.3. US AFRICOM.....	29
3.3. Betwiste gebieden.....	30
4. Aard van de incidenten.....	31
4.1. Somaliland.....	32
4.1.1. Aantal incidenten.....	32
4.1.2. Aard van de incidenten.....	33
4.2. Puntland.....	34
4.2.1. Aantal incidenten.....	34
4.2.2. Aard van de incidenten.....	35
4.3. Betwiste gebieden.....	38
4.3.1. Aantal incidenten.....	38
4.3.2. Aard van de incidenten.....	39
5. Doelwitten van het geweld.....	41
5.1. Somaliland.....	42
5.2. Puntland.....	43
5.3. Betwiste gebieden.....	45
6. Geografische verdeling.....	48
6.1. Somaliland.....	48
6.2. Puntland.....	49
6.3. De betwiste gebieden.....	50
7. Verplaatsingen van de bevolking.....	52
7.1. Somaliland.....	53
7.2. Puntland.....	56
7.3. Betwiste gebieden.....	57
7.4. Bereikbaarheid	58
Samenvatting	61
Bijlagen.....	63
Bibliografie.....	77

Lijst van afkortingen

ACAPS	Assessment Capacities Project
ACCORD	Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation
ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
AEI	American Enterprise Institute
AMISOM	African Union Mission in Somalia
AS	al-Shabaab
ASNE	al-Shabaab North-East
AU	African Union
BFA	Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl
CID	Criminal Investigation Department
Darawish	Puntland Defense Force
DP World	Dubai Port World
EASO	European Asylum Support Office
FGS	Federal Government of Somalia
GECPD	Galkayo Education Center for Peace and Development
GIA	Galmudug Interim Administration
HRC	Human Rights Center
HRW	Human Rights Watch
ICG	International Crisis Group
IED	Improvised Explosive Device
IGA	Interim Galmudug Administration
IGAD	Intergovernmental Authority on Development
IS	Islamitische Staat van Irak en de Levant
ISS	Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië
Liyu Police	Regionale politie van de Ethiopische Somali Regionale Staat
NDRA	National Displacement and Refugee Agency
NEC	Somaliland National Electoral Commission
NISA	National Intelligence and Security Agency
NRC	Norwegian Refugee Council
OCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
PDF	Puntland Defense Force (Darawish)
PISA	Puntland Intel and Security Agency
PMPF	Puntland Maritime Police Force
ReDSS	The Regional Durable Solutions Secretariat
RPG	Rocket-Propelled Grenade
RRU	Rapid Response Unit
RUSI	Royal United Services Institute for Defense and Security Studies

SEM	Staatssekretariat für Migration
SEMG	UN Security Council Monitoring Group on Somalia and Eritrea
SFG	Somali Federal Government
SSC	Sool, Sanaag en Cayn
SLA	Somaliland Army
SLCG	Somaliland Coast Guard
SLP	Somaliland Police
SNA	Somali National Army
SONSAF	Somaliland Non State Actors Forum
SRCC	Special Representative of the Chairperson of the African Union Commission
SVBIED	Suicide Vehicle-borne Improvised Explosive Device
UAG	Unidentified Armed Groups
UN	United Nations
UNDP	United Nations Development Programme
UNOCHA	United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
UNSOM	United Nations Assistance Mission in Somalia
UPDF	Ugandan People's Defense Force
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
UNHRC	United Nations Human Rights Council
UNSOM	United Nations Assistance Mission in Somalia
USDOS	United States Department of State
UVIED	Under Vehicle Improvised Explosive Device
UXO	Unexploded Ordinances
VAE	Verenigde Arabische Emiraten
VBIED	Vehicle-Borne Improvised Explosive Device
VN	Verenigde Naties
VOA	Voice of America
WFP	World Food Programme

Inleiding

Dit document beschrijft de veiligheidssituatie van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 in de noordelijke gebieden van Somalië: Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden (de regio's Sool en Sanaag). Het is een update van de COI Focus *Somalië. De actuele veiligheidssituatie in Somaliland en Puntland* van 24 april 2018. Cedoca heeft het onderzoek afgesloten op 30 april 2019.

De analyse van de veiligheidssituatie in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden (de regio's Sool en Sanaag) bestaat uit zeven delen en begint met een korte geschiedenis van het conflict, gevolgd door een beschrijving van de huidige politieke en militaire ontwikkelingen in deze regio's. Het derde hoofdstuk beschrijft de hoofdrolspelers in het gewapende treffen in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden. Enerzijds worden de Somalilandse en Puntlandse strijdkrachten en de hieraan geallieerde milities besproken, anderzijds de verschillende terreurgroepen. Het vierde en vijfde hoofdstuk bekijken achtereenvolgens de aard van het geweld en de doelwitten van de strijdende partijen. De geografische verdeling van het geweld wordt in een zesde hoofdstuk besproken. Het zevende hoofdstuk handelt over de vluchtelingen en over de ontheemden (*internally displaced persons*, IDP's) in deze regio's.

Cedoca heeft zich voor dit onderzoek gebaseerd op een groot aantal publieke lokale en internationale bronnen. Naast Somalische kranten en nieuwssites, zoals Goobjoog News, Hiiraan of Horseed Media, zijn verschillende internationale media geraadpleegd, waaronder Reuters, Voice of America (VOA) en Al Jazeera. Cedoca heeft verder beroep gedaan op de publicaties van internationale niet-gouvernementele organisaties (ngo's) zoals Human Rights Watch (HRW) en International Crisis Group (ICG), maar ook van gouvernementele bronnen, zoals het United States Department of State (USDOS) en verschillende Europese overheidsdiensten die *country of origin information* (COI) publiceren. Ook intergouvernementele bronnen, zoals de verschillende instellingen van de Verenigde Naties (VN), waaronder de UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea en het European Asylum Support Office (EASO) zijn geraadpleegd in het kader van dit onderzoek.

Deze COI Focus maakt gebruik van cijfergegevens met betrekking tot veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data op basis van informatie afkomstig van een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties.

Voor Somalië zijn dat onder meer Garowe Online, Puntland Post, Hiraan, Shabelle Media Network, Dalsan Radio en lokale bronnen die ACLED gebruikt voor de regio die hier besproken wordt.

De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.¹ De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn opgevraagd op 10 mei 2019. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.² ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.³

¹ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

² ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

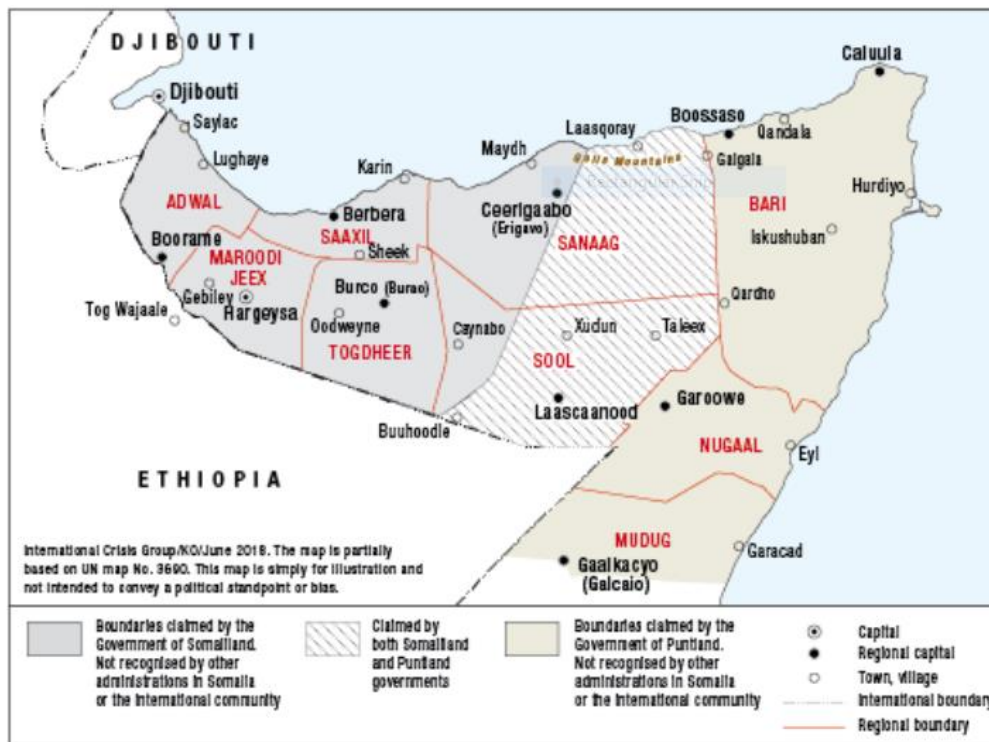
In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

In dit document maakt Cedoca voor plaats- en persoonsnamen, namen van gewapende groepen en politieke partijen, gebruik van de meest courante schrijfwijze uit de Engelstalige bronnen die geraadpleegd werden voor deze COI Focus. Als de gangbare transliteratie in de Nederlandstalige pers hiervan afwijkt, hanteert Cedoca deze schrijfwijze.

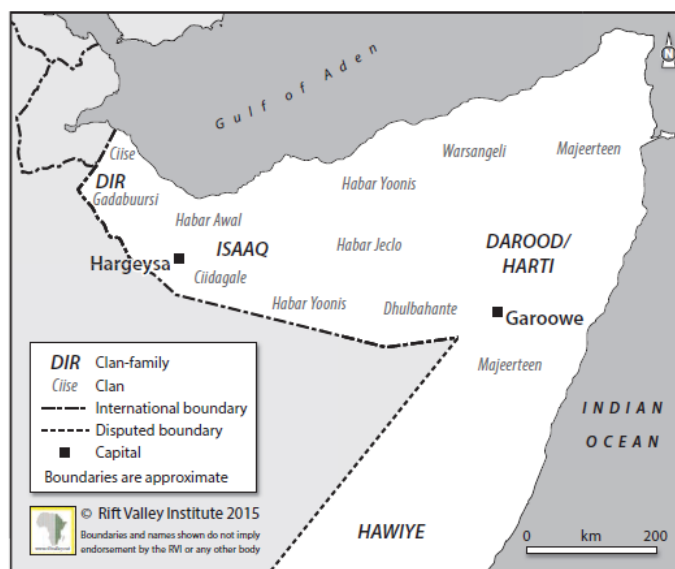
Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Somaliland en Puntland voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

⁴ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

Kaarten

Kaart 1: Somaliland en Puntland, 06/2018⁵

Kaart 2: Clangebieden in Noord-Somalië⁶

⁵ ICG, 06/2018, [url](#)

⁶ Hoehne M., 2015, p. 32, [url](#)

1. Korte geschiedenis

1.1. Somaliland

Na de val van de Somalische regering van president Barre, roept Somaliland zichzelf uit tot een onafhankelijke republiek in mei 1991. De territoriale grenzen van Somaliland zijn gebaseerd op deze van het voormalige Britse protectoraat. De *de facto* republiek bestaat uit vijf regio's: Awdal, Woqooyi Galbeed, Togdheer, Sanaag en Sool.⁷ De regio's Sool en Sanaag worden zowel door Somaliland als Puntland opgeëist wat tot territoriale conflicten leidt in deze gebieden.⁸ (zie 1.3. Betwiste gebieden) Verschillende bronnen beschrijven de Somalilandse republiek als stabiel.⁹ Na de onafhankelijkheid onderging Somaliland een "locally-owned and funded, culturally-rooted, bottom-up peacebuilding and state formation process" waardoor het nu vrede en stabiliteit kent, met een functionele, maar relatief zwakke regering die als legitiem wordt beschouwd door de bevolking. Verkiezingen gebeuren op regelmatige basis en de verschillende machtsovernames tussen politieke rivalen verliepen op een vreedzame manier. Somaliland wordt door de internationale gemeenschap niet erkend als een onafhankelijke staat.¹⁰

Somaliland, uitgezonderd de regio's Sool en Sanaag, wordt voornamelijk bewoond door clans van de Isaaq (Habar Awal, Habar Yonis, Habar Jeelo en Idagala) en in de regio Awdal door clans behorende tot de Dir (namelijk Gadabursi en Issa). De clansamenstelling is homogener dan in Zuid- en Centraal-Somalië. De clan speelt een centrale rol in de politiek, de zakenwereld en het alledaagse leven.¹¹

In 2001 vervangt een grondwetwijziging het op clan gebaseerde, traditionele bestuur door een meerpartijensysteem. Zo poogt de wetgever de macht van de verschillende clans te bedwingen. De nieuwe grondwet beperkt het aantal politieke partijen tot drie en eist dat iedere partij een brede aanhang heeft in de zes Somalilandse regio's. Deze wetgeving verplicht de clans om zo coalities te vormen met elkaar.¹² Onderzoekers Omar Mahmood en Mohamed Farah voegen hier aan toe dat ondanks deze poging om de claninvloed in te perken, de clan toch een belangrijke speler blijft in de Somalilandse politiek.¹³

Somaliland wordt bestuurd door een tweekamerparlement bestaande uit de *Guurti* (House of Elders/Hogerhuis) en de Kamer van Volksvertegenwoordigers (House of Representatives/Lagerhuis)¹⁴. De *Guurti* bestaat uit aangestelde clanoudsten. In de Kamer van Volksvertegenwoordigers zetelen verkozen parlementsleden met een proportionele clanvertegenwoordiging.¹⁵ Somaliland heeft haar eigen functionele hybride rechtssysteem dat de sharia, het *Xeer* (gewoonterecht) en het formele recht incorporeert.¹⁶

⁷ Hoehne M., 01/2019, p. 234, [url](#); EASO, 20/12/2017, p. 113, [url](#)

⁸ NUPI (Webersik C., Hansen S.J., Egal A.), 06/2018, p. 18, [url](#)

⁹ UNPO, 28/08/2018, [url](#); CFR, 01/02/2018, [url](#); Academy for Peace and Development (Hersi Farah M.), 30/08/2018, p. 4, [url](#); The Brenthurst Foundation (Kilcullen D.), 04/2019, p. 6, [url](#)

¹⁰ Academy for Peace and Development (Hersi Farah M.), 30/08/2018, p. 4, [url](#)

¹¹ EASO, 20/12/2017, p. 113, [url](#)

¹² IGC (Hersi M. F.), p. 11, [url](#)

¹³ ISS & APD (Mahmood O. S., Farah M.), 21/10/2017, p. 7, [url](#)

¹⁴ Hoehne M., 01/2019, p. 243, [url](#)

¹⁵ USDOS, 03/03/2017, [url](#)

¹⁶ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

Daarnaast heeft Somaliland ook haar eigen veiligheidsdiensten¹⁷ en munteenheid.¹⁸ In tegenstelling tot de andere federale lidstaten, heeft de zelfverklaarde republiek Somaliland (net als Puntland) volledige controle over het grondgebied.¹⁹

De Somalische regering (Somali Federal Government, SFG) beschouwt Somaliland als een van de zes federale lidstaten, wel met enige autonomie. De zelfverklaarde republiek heeft geen interesse in deelname aan een federaal systeem. Er zetelen wel vertegenwoordigers in de federale regering, zowel in de ministerraad als in het parlement.²⁰ Anderzijds geeft de Somalilandse overheid geen toestemming aan ambtenaren om in Mogadishu het land te vertegenwoordigen. Dit wordt volgens de Somalilandse Grondwet aanzien als verraad en is strafbaar.²¹

In november 2017 wordt Muse Bihi (van de regerende partij Kulmiye) verkozen tot president.²² De Europese Unie, de internationale en lokale verkiezingswaarnemers loven in een gezamenlijk communiqué het vlotte en vreedzame verloop van deze verkiezingen. Ze besluiten dat de vastgestelde onregelmatigheden de integriteit van het verkiezingsproces niet ondermijnen.²³

De parlementsverkiezingen worden gekenmerkt door uitstel. De leden van de *Guurti* werden in 1997 aangesteld voor een bepaalde termijn. Door onduidelijkheid over de organisatie van nieuwe verkiezingen blijft hun mandaat doorlopen. In praktijk worden er zetels doorgegeven aan familieleden wanneer een clanouder sterft of met pensioen gaat.²⁴ De laatste verkiezingen voor het Lagerhuis vonden plaats in 2005.²⁵ In maart 2017 beslist de *Guurti* om de parlementsverkiezingen opnieuw uit te stellen tot april 2019. Volgens een rapport van maart 2019 van USDOS wordt de *Guurti* beschuldigd van corruptie.²⁶

De Somalische denktank Hiraal Institute stelt vast dat de stabiliteit in Somaliland de regio minder kwetsbaar maakt voor aanvallen van zowel al-Shabaab (AS) als de Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië (ISS). Volgens Somalilandse veiligheidsdiensten sluiten burgers zich wel aan bij beide terreurgroepen en dit in Somalië maar ook in Jemen.²⁷ Onderzoekers Mahmood en Farah stellen in een analyse dat geen van beide terreurgroepen hun zinnen gezet hebben op Somaliland.²⁸ Volgens een analyse van Vanda Felbab-Brown, onderzoeker aan The Brookings Institution, heeft AS een operationele militaire capaciteit in Somaliland (en Puntland). Cedoca vond geen andere bron die deze informatie staft.²⁹

Naast de periodieke opflakking van het gewapend conflict in de betwiste gebieden Sool en Sanaag heeft Somaliland te kampen met terugkerende clanconflicten in de stad Ceel Afweyn in de regio Sanaag. Daar leven twee belangrijke subclans van de Isaaq: de Bicido/Habar Jeelo en de Saad Yonis/Habar Yonis die elkaar bevechten.³⁰

Wat de relatie tussen de federale regering en Somaliland betreft, ondernemen beide regeringen onderhandelingspogingen. In juli 2017, in het kader van de herdenking van de hereniging van Somalië

¹⁷ ISS (Mesfin B.), 09/2009, p. 2, [url](#)

¹⁸ BBC, 14/12/2017, [url](#); EASO, 20/12/2017, p. 113, [url](#); Hoehne M., 01/2019, p. 241, [url](#)

¹⁹ USDOS, 13/03/2019, p. 24, [url](#)

²⁰ NUPI (Webersik C., Hansen S.J., Egal A.), 06/2018, p. 17, [url](#)

²¹ USDOS, 13/03/2019, p. 10, [url](#)

²² USDOS, 13/03/2019, p. 24, [url](#)

²³ Canada: Immigration and Refugee Board of Canada, 23/03/2018, [url](#)

²⁴ Freedom House, 05/01/2018, [url](#)

²⁵ ISS (Mahmood O. S.), 19/03/2019, [url](#)

²⁶ USDOS, 13/03/2019, p. 24, [url](#)

²⁷ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

²⁸ ISS & APD (Mahmood O. S., Farah M.), 21/10/2017, p. 18, [url](#)

²⁹ The Brookings Institute (Felbab-Brown V.), 14/11/2018, [url](#)

³⁰ ISS, 27/06/2018, [url](#)

en Somaliland, drukt de Somalische president Mohamed Abdullahi Mohamed Farmajo de wens uit de gesprekken met Somaliland te hernemen. De Somalilandse regering heeft dezelfde wens maar verwerpt de oproep tot eenheid van Farmajo.³¹

1.2. Puntland

In augustus 1998 wordt Puntland opgericht als een semiautonome staat in het noordoosten van Somalië. In tegenstelling tot Somaliland eist Puntland de onafhankelijkheid niet op maar blijft als federale lidstaat behoren tot de Somalische republiek.³² Tot 2013 is Puntland de enige federale lidstaat in Somalië en dient als rolmodel bij de vorming van de andere.³³ De relatie tussen de federale regering en de lidstaten is echter, volgens het jaarrapport van 2018 van de Bertelsmann Stiftung, antagonistisch.³⁴

Puntland wordt volgens International Crisis Group (ICG) gesticht als een "Harti-Darood clan-based territorial authority".³⁵ Het is een confederatie van subclans van de clan van de Harti (een onderdeel van de Darod-clan) met name de Majerten, de Dhulbahante, de Warsangeli en de Deshiishe samen met nog andere subclans van de Darod namelijk de Leelkase en de Awrtable.³⁶ De belangrijkste clan van de Harti in Puntland is de Majerten met als voornaamste tak de Mahamoud Salebaan die bestaat uit drie grote clans die elk dominant zijn in een van de drie noordoostelijke regio's. De meest zuidelijke regio Mudug wordt bewoond door de Omar Mahamoud. Ten noorden van hen in de regio Nugaal leven de Isse Mahamoud. In de regio Bari, ten slotte, domineert de clan van de Osman Mahamoud. De Mahamoud Salebaan hebben een prominente positie in Puntland omdat zij de twee belangrijkste handelssteden Bosaso en Galkayo controleren.³⁷ Volgens een rapport van EASO van 2017 is de politieke macht in Puntland in handen van de Harti.³⁸

Volgens de conflictantropoloog Markus Hoehne is de bepaling van het Puntlandse grondgebied een ruwe schatting gezien er geen officiële demarcatie is uitgevoerd.³⁹ Puntland claimt het grondgebied van alle clans van de Harti in het noordoosten. Hierdoor eist Puntland ook de gebieden van de Dhulbahante en Warsangeli op die Somaliland ook beschouwt als hun grondgebied.⁴⁰ (zie 1.3. Betwiste Gebieden en 2.3. Betwiste Gebieden)

Volgens het in 1998 opgestelde charter omvat Puntland de volgende regio's: Bari; Nugal; Sool; Zuid-Toghdeer (het district Buuhoodle); het oosten van Sanaag; de districten Galdogob en Jariban (in de regio Mudug); het noorden van het district Galkayo. De districten Hobyoo en Xarardheere in Mudug en het zuiden van het district Galkayo vallen niet onder de controle van Puntland.⁴¹ Sinds 2013 bestaat Puntland uit negen regio's: Cayn (met hoofdstad Buuhoodle); Bari (Bosaso/Boosaaso); Karkaar (Qardho); Haylaan (Dhahar); Mudug (Galkayo/Gaalkacyo/Galkaacyo/Galkaayo); Nugal (Garowe/Garowe); Sanaag (Erigavo); Sool (Las Anod/Laascanood); Gardafui (Caluula). Cayn, Haylaan, Sool

³¹ UN Security Council, 05/09/2017, p. 1, [url](#)

³² 7D News, 06/01/2019, [url](#); Bertelsmann Stiftung, 12/07/2018, p. 4, [url](#)

³³ Bertelsmann Stiftung, 12/07/2018, p. 12, [url](#)

³⁴ Bertelsmann Stiftung, 12/07/2018, p. 15, [url](#)

³⁵ ICG, 19/12/2013, pp. 2-3, [url](#)

³⁶ Norwegian University of Life Sciences (Asha A.), 08/2018, p. 14, [url](#)

³⁷ SciencesPo Centre de Recherches Internationales (Marchal R.), 02/05/2010, p. 15, [url](#); EASO, 20/12/2017, p. 108, [url](#); ICG, 19/12/2013, pp. 2-3, [url](#)

³⁸ EASO, 20/12/2017, p. 108, [url](#)

³⁹ Rift Valley Institute (Hoehne M. V.), 2015, p. 17, [url](#)

⁴⁰ Rift Valley Institute (Hoehne M. V.), 2015, p. 21, [url](#)

⁴¹ Rift Valley Institute (Hoehne M. V.), 2015, pp. 57-58, [url](#); Garowe online, 01/11/2013, [url](#); ICG, 10/12/2015, [url](#)

en Sanaag zijn gebieden die ook door Somaliland worden opgeëist. Deze regio's zijn administratief nog verder opgedeeld in districten.⁴²

Puntland controleert enkel het noordelijke deel van de regio Mudug, inclusief het noordelijke deel van de stad Galkayo.⁴³ Galkayo is een strategisch handelscentrum gelegen tussen Noord- en Zuid-Somalië en vormt een frontlinie in de machtsstrijd tussen de clans van de Hawiye en de Darod. Door het federale systeem in Somalië wordt deze stad bestuurd door twee administraties: Puntland (Darod) in het noorden en Galmudug (Hawiye) in het zuiden van deze stad.⁴⁴

Puntland wordt bestuurd door een parlement: het House of Representatives.⁴⁵ De Puntlandse overheid hanteert een kiessysteem waarbij de clans de parlementsleden kiezen. Zij stemmen op hun beurt voor een president en een vicepresident.⁴⁶ Sinds 1998 heeft Puntland vijf verkiezingen georganiseerd maar de bevolking heeft nog nooit kunnen stemmen.⁴⁷

In januari 2019 hebben nieuwe presidentsverkiezingen plaats. Said Abdullahi Deni, de voormalige, Somalische minister van Planning, wordt verkozen door het Puntlandse parlement en vervangt de zittende president Abdiweli Mohamed Ali Gaas.⁴⁸

Volgens een onderzoek van het Puntland Development Research Center is er relatieve vrede en stabiliteit in Puntland ondanks de veiligheidssituatie in Zuid-Centraal-Somalië. De voornaamste bedreigingen voor de stabiliteit in deze federale lidstaat zijn: piraterij, de aanhoudende clanconflicten en het gewelddadige religieuze extremisme.⁴⁹ Naast AS is sinds 2015 ook een factie van de Islamitische Staat in Irak en de Levant (IS) actief in deze federale lidstaat. Eind 2017 oordeelt de VS dat de dreiging die ISS in Somalië vormt ernstig genoeg is om deze terreurgroep met luchtaanvallen te bestrijden.⁵⁰ (zie 3.2.2.2. Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië of ISS)

1.3. Betwiste gebieden

Zowel Puntland als Somaliland rekenen de regio's Sanaag en Sool tot hun grondgebied. Somaliland definieert haar grenzen volgens de demarcatie van het toenmalige Britse Somaliland, terwijl Puntland haar grenzen bepaalt volgens clanaffiliatie.⁵¹ Dit is de hoofdoorzaak van de betwistingen van hun territoriale grenzen.⁵²

Vanaf 2002 zijn er gewapende conflicten tussen Somaliland en Puntland en tussen clanmilities onderling. In deze periode slaagt Somaliland erin een militair overwicht uit te bouwen. Hierdoor kan de overheid in Hargeisa meer controle uitoefenen op de perifere oostelijke regio's, vooral in de regio Sool. Na verloop van tijd wordt de militaire controle van Somaliland aangevuld met administratieve diensten en bescheiden ontwikkelingsinitiatieven. Dit versterkt, volgens Hoehne, de aanvaarding door de lokale bevolking van een Somalilands bestuur in deze regio hoewel de burgers nog steeds een eenwording met Somalië verkiezen.⁵³

⁴² ICG, 19/12/2013, p. 5, [url](#)

⁴³ EASO, 20/12/2017, p. 108, [url](#)

⁴⁴ Norwegian University of Life Sciences (Asha A.), 08/2018, p. 32, [url](#)

⁴⁵ UNDP, 14/06/2017, p. 12, [url](#)

⁴⁶ PDRC & Interpeace Regional Office for Eastern and Central Africa, 15/11/2015, p. 33, [url](#); UNDP, 14/06/2017, p. 12, [url](#)

⁴⁷ Garowe Online, 10/02/2019, [url](#)

⁴⁸ The East African (Khalif A.), 08/01/2019, [url](#); Garowe online, 08/01/2014, [url](#); Sabahi online, 08/01/2014, [url](#)

⁴⁹ PDRC & Interpeace Regional Office for Eastern and Central Africa, 15/11/2015, p. 14, [url](#)

⁵⁰ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 19, [url](#)

⁵¹ Hoehne M., 2015, pp. 14, 21, [url](#)

⁵² ICG, 19/12/2013, p. 5, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 30/11/2012, p. 7, [url](#)

⁵³ Hoehne M., 01/2019, p. 241, [url](#)

Dit grensconflict geeft ook aanleiding tot onafhankelijkheidsbewegingen binnen de betwiste gebieden. In 2009 richtten Dhulbahante uit de regio Sool en uit de stad Buuhoodle en omgeving (in het zuiden van Togdheer) een nieuwe beweging op genaamd Sool, Sanaag en Cayn (SSC)⁵⁴. Het doel van de SSC en haar gewapende militie is het verdrijven van de Somalilandse troepen in Las Anod en omgeving, dit om de veiligheid in de regio te herstellen, de ontwikkeling van deze gebieden te ontsluiten en een directe toegang tot internationale hulp te verzekeren. De SSC is ook gekant tegen de Puntlandse regering gezien deze niets heeft ondernomen tegen de verovering van Las Anod door Somaliland in 2007.⁵⁵ Door interne conflicten verliest het SSC de steun van de Dhulbahante na 2011 en de beweging valt uit elkaar.⁵⁶

Het SSC wordt opgevolgd door de staat Khatumo (Khatumo State of Somalia) in januari 2012. De regering van Khatumo respecteert de Somalische Grondwet. Khatumo installeert een regeringsstructuur met roterend presidentschap waarbij drie presidenten, die elk een tak van de Dhulbahante vertegenwoordigen, elkaar afwisselen. Tussen januari 2012 en maart 2013 zijn er gevechten tussen de Khatumo-milities en het Somalilandse leger, voornamelijk in de regio Sool. Het uitblijven van militaire successen en interne onenigheid binnen de Dhulbahante veroorzaken het einde van de Khatumo-administratie. Een kleine groep van Dhulbahante verkiest in augustus 2014 Ali Khalif Galaydh als president. Volgens Hoehne blijkt hij niet in staat de Dhulbahante te verenigen en te mobiliseren. Hij neemt sinds 2017 deel aan vredesonderhandelingen met de Somalilandse regering.⁵⁷ Deze onderhandelingen resulteren in een vredesakkoord in oktober 2017.⁵⁸

Naast de Dhulbahante wonen ook de Warsangeli in de betwiste gebieden. Volgens Hoehne onderhouden zij relatief goede relaties met zowel Hargeisa (Somaliland) als Garowe (Puntland). Sinds 2006 zijn er conflicten met de Puntlandse regering over de extractie van grondstoffen uit het Galgala-gebergte⁵⁹, het thuisgebied van de Warsangeli. AS maakt gebruik van deze instabiliteit om zich in dit gebergte te vestigen.⁶⁰ In het Galgala-gebergte hebben voornamelijk gevechten plaats tussen AS en Puntlandse troepen.⁶¹

Volgens het jaarrapport van 2018 van de Bertelsmann Stiftung oefent noch Somaliland noch Puntland een volledige controle uit over deze regio's.⁶²

⁵⁴ Cayn refereert naar een gebied dat rijk is aan waterbronnen en daarom belangrijk voor vee-nomaden. Dit gebied ligt in de regio Togdheer en werd door de Isaaq veroverd op de Dhulbahante. De naam Cayn herinnert vele Dhulbahante aan het verlies van hun grondstoffen en in het algemeen aan het gevoel van uitsluiting door de Isaaq die de dominante clan zijn in Somaliland. In: Hoehne M., 01/2019, p. 250, [url](#)

⁵⁵ Hoehne M., 01/2019, pp. 250-251, [url](#)

⁵⁶ Hoehne M., 01/2019, p. 251, [url](#)

⁵⁷ Hoehne M., 01/2019, p. 251, [url](#)

⁵⁸ Heidelberg Institute for International Conflict Research, 22/03/2019, p. 86, [url](#)

⁵⁹ Het Galgala-gebergte wordt ook het Golisgebergte of het Al Madowgebergte genoemd. In: Stratfor, 28/02/2013, [url](#)

⁶⁰ Hoehne M., 01/2019, p. 251, [url](#)

⁶¹ Hoehne M., 01/2019, pp. 251-252, [url](#)

⁶² Bertelsmann Stiftung, 12/07/2018, p. 6, [url](#)

2. Huidige toestand van het conflict

2.1. Somaliland

De diplomatieke crisis tussen de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) en Qatar heeft tijdens deze verslagperiode een impact op de samenwerking van de Somalische overheid en haar lidstaten.⁶³ De regering van president Farmajo heeft volgens de VAE te nauwe banden met het regime van Qatar. Als reactie hierop verdiept de VAE haar betrekkingen met de federale lidstaten.⁶⁴ De spanningen tussen Mogadishu en de federale lidstaten, waaronder Somaliland, nemen hierdoor toe.⁶⁵ African Business Magazine stelt, in maart 2019, dat het streven van de VAE naar strategische en economische mogelijkheden in Somaliland tot een breuk heeft geleid met de Somalische regering.⁶⁶

Begin maart 2018 sluit Somaliland een tripartiteovereenkomst met het havenbedrijf Dubai Port World (DP World) uit de VAE en Ethiopië over de exploitatie van de haven van Berbera.⁶⁷ De Somalische regering en president verwerpen deze deal, verklaren dit handelsakkoord nietig en verbieden alle activiteiten van het havenbedrijf in Somalië.⁶⁸ De Somalilandse regering negeert deze beslissing en zet de samenwerking met de VAE verder. Op 14 maart 2018 beslissen de president van Somaliland en de vicepremier van de VAE de bouw van de militaire lucht- en vlootbasis in Berbera verder te zetten zoals gepland. Ook wordt het akkoord over de lease en de uitbreiding van de haven, ondertekend in 2017, opnieuw bekrachtigd.⁶⁹ Verder ondertekenen beide staten in diezelfde maand nog een akkoord over hun bilaterale samenwerking en handel.⁷⁰ Voor Somaliland is de financiële injectie van de VAE in deze havenstad welkom. Er kunnen grotere schepen aanmeren en meer containers worden geladen en gelost. Volgens een artikel van Foreign Policy van maart 2019 kunnen deze investeringen de formele onafhankelijkheid van Somaliland versnellen.⁷¹

Naast de economische interesse in de haven van Berbera⁷² bouwt de VAE ook een militaire basis in deze stad.⁷³ Deze aanvraag werd door het Somalilandse parlement in 2017 goedgekeurd. De VAE belooft begin maart 2018 om Somalilandse veiligheidsdiensten op te leiden. De FGS vraagt aan de VN-Veiligheidsraad om hiertegen te reageren en acties te ondernemen.⁷⁴ Het UN Sanction Committee stelt in november 2018 vast dat de VAE ook militaire uitrusting importeert ondanks het wapenembargo in Somalië.⁷⁵

Na de verwerping van het handelsakkoord met de VAE door de FGS schort Somaliland de onderhandelingsgesprekken met de federale overheid, voorzien op 15 maart 2018, op.⁷⁶ In de loop van 2018 is er geen toenadering tussen de federale overheid en de Somalilandse regering. Pas in

⁶³ ISS (Mahmood O.), 20/09/2018, [url](#)

⁶⁴ ICG, 06/11/2018, [url](#)

⁶⁵ ISS (Mahmood O.), 20/09/2018, [url](#); Hiiraan, 20/10/2018, [url](#)

⁶⁶ African Business Magazine, 01/03/2019, [url](#)

⁶⁷ Somaliland Sun, 03/11/2018, [url](#); African Business, 01/03/2019, [url](#)

⁶⁸ ICG, 31/03/2018, [url](#); UN Security Council, 02/05/2018, p. 2, [url](#); African Business, 01/03/2019, [url](#)

⁶⁹ UN Security Council, 02/05/2018, p. 3, [url](#); Sciences Po Centre de Recherches Internationales (Hoehne M.), 04/2018, p. 27, [url](#)

⁷⁰ HornGlobe, 12/03/2019, [url](#)

⁷¹ Foreign Policy (Kennard M., Einashe I.), 19/03/2019, [url](#)

⁷² De stad Berbera is van strategisch belang voor de VAE door de nabijheid van Jemen. Sinds 2015 vechten VAE-troepen als onderdeel van de door de Saudi's geleide coalitie tegen de Houthi-rebellen. In: Al Jazeera, 27/03/2018, [url](#)

⁷³ Al Jazeera, 11/10/2018, [url](#)

⁷⁴ Al Jazeera, 27/03/2018, [url](#)

⁷⁵ Al Jazeera, 11/10/2018, [url](#)

⁷⁶ ICG, 31/03/2018, [url](#)

februari 2019, op aandringen van de Ethiopische eerste minister Abiy Ahmed, verklaart president Bihi zich bereid de onderhandelingen met de FGS te hervatten. Hij heeft hierover in april 2019 gesprekken met EU-afgevaardigden.⁷⁷

Gedurende de verslagperiode, van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019, is er regelmatig een opflakking van geweld tussen Somaliland en Puntland in de betwiste regio Sool, meer bepaald rond de stad Tukaraq.⁷⁸ De situatie wordt door de VN-Veiligheidsraad in augustus 2018 als bijzonder volatiel beschouwd omdat beide partijen op grote schaal veiligheidstroepen of milities inzetten in het gebied en provocerende uitspraken doen.⁷⁹ (zie 2.3. Betwiste gebieden)

De parlementsverkiezingen en deze van de Local Councils voorzien op 27 maart 2019 zijn opnieuw uitgesteld. De Somalilandse kiescommissie (National Electoral Commission, NEC) stelt dat ze meer tijd nodig heeft voor de voorbereiding.⁸⁰ Ook de weigering van de belangrijkste oppositiepartij Wadani om samen te werken met het NEC en het uitblijven van een nieuwe kieswetgeving dragen bij tot dit uitstel.⁸¹ De *Guurti* beslist in januari 2019 om het mandaat van het parlement te verlengen tot januari 2020. Hierop laat het NEC weten dat de parlements- en lokale verkiezingen zullen georganiseerd worden in december 2019.⁸² Op 23 april 2019 bereiken twee van de drie politieke partijen, Kulmiye en UCIS, een gezamenlijk akkoord over de aanstelling van een nieuwe kiescommissie op 1 augustus 2019 en de organisatie van verkiezingen op 13 december 2019.⁸³ Op 28 april 2019 verklaart de politieke partij Wadani voet bij stuk te houden.⁸⁴

Op buitenlands vlak werkt de Somalilandse regering aan haar bilaterale relaties met Eritrea. In februari 2019, na meer dan twintig jaar, ontmoet een Eritrese delegatie geleid door de minister van Buitenlandse Zaken hun Somalilandse collega's in de hoofdstad Hargeisa. Beide partijen bespreken er de samenwerking en de veiligheid in de regio.⁸⁵

2.2. Puntland

Puntland is, in tegenstelling tot Somaliland, een federale lidstaat van de republiek Somalië. President Farmajo bezoekt voor de eerste keer Puntland en Galmudug in januari 2018. Hij reist over de weg van Garowe (Puntland) naar Galkayo (Galmudug) om zijn persoonlijke steun te tonen voor de lokale verzoeningspogingen tussen deze twee lidstaten.⁸⁶

De relatie met de federale overheid in Mogadishu bereikt een dieptepunt wanneer in september 2018 Puntland, samen met de vier andere federale lidstaten, de samenwerking verbreekt.⁸⁷ Volgens de regionale leiders is de FGS niet in staat de nodige veiligheid te verzekeren in het land, AS op een adequate manier te bestrijden en haar federale verantwoordelijkheden naar de lidstaten in te vullen.

⁷⁷ UN Security Council, 30/08/2018, p. 2, [url](#); MENAFN, 25/11/2018, [url](#); House Of Commons Library (Lunn J.), 17/01/2019, p. 19, [url](#); Garowe Online, 20/02/2019, [url](#); Garowe Online, 21/02/2019, [url](#); Shabelle Media Network, 08/04/2019, [url](#)

⁷⁸ ICG, 27/06/2018, [url](#); HRW, 19/12/2018, [url](#); Garowe Online, 24/05/2018, [url](#); House Of Commons Library (Lunn J.), 17/01/2019, p. 19, [url](#)

⁷⁹ UN Security Council, 30/08/2018, p. 3, [url](#)

⁸⁰ Goobjoog News, 28/11/2018, [url](#)

⁸¹ ISS (Mahmood S. O.), 19/03/2019, [url](#); Somaliland Standard, 02/04/2019, [url](#)

⁸² Goobjoog News, 21/01/2019, [url](#)

⁸³ Somaliland Standard, 23/04/2019, [url](#)

⁸⁴ Somaliland Standard, 28/04/2019, [url](#)

⁸⁵ Garowe Online, 19/03/2019, [url](#)

⁸⁶ UN Security Council, 02/05/2018, p. 2, [url](#)

⁸⁷ ICG, 30/09/2018, [url](#)

De lidstaten eisen bovendien meer autonomie en een groter aandeel van de buitenlandse hulp.⁸⁸ De lidstaat Hirshabelle hervat als enige op 19 september 2018 de samenwerking met de overheid in Mogadishu.⁸⁹ Deze spanningen zijn niet nieuw maar vormen volgens de Peace & Security Council van de Afrikaanse Unie (AU) wel een ernstige bedreiging voor de politieke stabiliteit van het land.⁹⁰ In september 2018 vergadert de UN Monitoring Group met verantwoordelijken van de federale lidstaten over de samenwerking met de centrale regering. Allen uiten de kritiek dat de overheid de autoriteit van de federale lidstaten en haar leiders ondermijnt. Ook zijn ze bezorgd over de geringe vooruitgang op het vlak van de hervorming van de veiligheidssector en de nationale veiligheidsarchitectuur. De lidstaten zijn teleurgesteld dat de federale overheid hen niet de beloofde wapens en munitie heeft toebedeeld.⁹¹ In oktober 2018 besluiten de federale lidstaten, zonder Hirshabelle, hun politieke en militaire samenwerking te versterken, onder meer door de oprichting van een eigen troepenmacht bestaande uit 4.000 soldaten (1.000 per lidstaat) om de strijd tegen ISS en AS op te voeren.⁹² Na overleg met president Farmajo en de leiders van de regionale lidstaten in Garowe⁹³ nodigt president Deni hen allen uit op een consultatieve conferentie op 2 mei 2019 met als doel de samenwerking te verbeteren.⁹⁴

Spanningen tussen Puntland en Somaliland in de betwiste regio Sool leiden in de verslagperiode tot gewapende conflicten.⁹⁵ Beide partijen voeren bemiddelingsgesprekken onder de hoede van de VN en de Intergovernmental Authority on Development (IGAD) maar boeken geen vooruitgang omwille van hun onverzoenbare standpunten en oorlogsretoriek.⁹⁶ Op 11 juni 2018 benoemt president Gaas een nieuwe gouverneur voor de regio Sool, Abubakar Abdi Guelleh.⁹⁷ (zie 2.3. Betwiste gebieden)

Zowel ISS als AS zijn actief in Puntland tijdens deze verslagperiode.⁹⁸ Aanvallen van AS of van vermoedelijke ISS-leden tegen Somalische veiligheidsdiensten hebben plaats in de regio Bari, aldus het verslag van de VN-Veiligheidsraad van augustus 2018.⁹⁹ Een VN-rapport uit december 2018 meldt dat AS en ISS-gezinde elementen eind 2018 actief blijven in Puntland. Ook stelt de VN dat in Puntland meer gerichte moorden door AS en ISS gerapporteerd worden dan aanslagen door middel van *improvised explosive devices* (IED's).¹⁰⁰

AS is het actiefst in Zuid-Centraal-Somalië en heeft, volgens een analyse van Felbab-Brown van het Brookings Institute, een operationele militaire capaciteit in Puntland (en Somaliland). In het zuiden van Puntland is AS voornamelijk aanwezig om belastingen af te dwingen en te innen.¹⁰¹ Het Nederlandse Algemeen Ambtsbericht van maart 2019 stelt dat AS zijn positie in Puntland heeft versterkt in de loop van 2018.¹⁰² USDOS meldt dat er in 2018 gevechten zijn tussen AS en clanmilities in Puntland.¹⁰³ In de verslagperiode van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 voert AS gewelddadige acties uit in Puntland. Volgens ICG voert AS haar aanvallen op in februari 2018 in het noordoosten

⁸⁸ ISS, 29/11/2018, p. 4, [url](#); ICG, 30/09/2018, [url](#); VOA (Hassan O. M.), 08/09/2018, [url](#); The Brookings Institute (Felbab-Brown V.), 14/11/2018, [url](#)

⁸⁹ Halbeeg, 19/09/2018, [url](#)

⁹⁰ ISS, 29/11/2018, p. 4, [url](#)

⁹¹ UN Security Council via ecoi.net, 09/11/2018, p. 32, [url](#)

⁹² ICG, 31/10/2018, [url](#); Garowe Online, 25/10/2018, [url](#); Horn Diplomat, 25/10/2018, [url](#)

⁹³ Radio Dalsan, 29/01/2019, [url](#)

⁹⁴ Somali Standard, 28/04/2019, [url](#)

⁹⁵ HRW, 18/12/2018, [url](#)

⁹⁶ The East African, 20/08/2018, [url](#); UN Security Council, 30/08/2018, p. 6, [url](#); ICG, 31/08/2018, [url](#); ICG, 27/06/2018, [url](#)

⁹⁷ Goobjoog News, 11/06/2018, [url](#)

⁹⁸ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁹⁹ UN Security Council, 30/08/2018, p. 4, [url](#)

¹⁰⁰ UN Security Council, 21/12/2018, p. 3, [url](#)

¹⁰¹ The Brookings Institute (Felbab-Brown V.), 14/11/2018, [url](#)

¹⁰² Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 10, [url](#)

¹⁰³ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

van de regio.¹⁰⁴ In april 2018 vallen zelfmoordterroristen een legerkamp aan in de stad Galkayo waarbij vier officieren sterven.¹⁰⁵ AS veroverd op 20 juli 2018 de stad Af Urur op de Puntlandse strijdkrachten. ICG stelt dat de Puntlandse veiligheidsdiensten tijdens deze aanval weinig weerstand boden.¹⁰⁶ Af Urur is een kleine maar strategische stad die op 100 km ten zuiden van de havenstad Bosaso ligt.¹⁰⁷ Een maand later heroveren de Puntlandse veiligheidsdiensten de stad.¹⁰⁸ Paul Anthony Formosa, de Maltese projectmanager voor P&O Ports, wordt op 4 februari 2019 doodgeschoten in de havenstad Bosaso. AS eist deze moord op. Volgens AS bezet DP World, het moederbedrijf van P&O Ports, Bosaso en plundert de Somalische grondstoffen. De terreurgroep beschuldigt Formosa ervan illegaal in het land te verblijven.¹⁰⁹ Een door AS geplaatste autobom ontploft in Bosaso op 11 april 2019. Hierbij komen zes politieagenten om het leven. Het hoofd van de politie in Puntland, Hussein Ali Mohamed, overleeft de aanval.¹¹⁰ (zie 4.2.1. Al-Shabaab)

Volgens de UN Monitoring Group on Somalia and Eritrea is ISS, na de start van de luchtaanvallen door Amerikaanse troepen (US AFRICOM) in november 2017, relatief inactief in Puntland.¹¹¹ Volgens analist Caleb Weiss, consultant bij het Combating Terrorism Center¹¹², is de militaire activiteit van ISS in Puntland verminderd in 2018 in vergelijking met 2017. In 2018 hebben 22 % van de totale acties opgeëist door ISS plaats in Puntland. In 2017 ging het nog om 38,1 % Puntland. Deze daling is, volgens Weiss, enerzijds te wijten aan de militaire acties tegen deze groepering en anderzijds aan het feit dat ISS operaties uitvoert in andere regio's.¹¹³ ISS pleegt voor de eerste keer tijdens deze verslagperiode een aanslag op buitenlanders, namelijk Ethiopiërs, in de havenstad Bosaso op 4 oktober 2018.¹¹⁴ Het jaarrapport over 2018 van het USDOS stelt dat ISS zakenlui in de steden afperst in een poging het gebergte in Puntland te verlaten waar ze de voorbije drie jaar actief waren. Wanneer de zakenlui het vereiste bedrag niet betalen, gebruikt ISS geweld.¹¹⁵ In februari 2019 voeren Puntlandse veiligheidsdiensten een actie uit tegen ISS in het noordoosten van de stad Bosaso. Ze arresteren verschillende burgers die verdacht worden zich te willen aansluiten bij ISS.¹¹⁶ (zie 4.2.2. ISS)

Op 21 december 2018 kondigt de woordvoerder van AS, Sheikh Ali Mohamud Rage, aan dat de gewapende groepering een offensief start, *Disease Eradication*, om ISS uit te roeien.¹¹⁷ Op 28 januari 2019 lokken AS-strijders ISS-strijders in een hinderlaag in de buurt van Bosaso. Het hierop volgende gevecht tussen beide terreurgroepen houdt meer dan een uur aan.¹¹⁸ Op 31 januari 2019 veroverd AS de dorpen Mirale en Sheebab op ISS. Verschillende ISS-strijders zijn buitenlanders volgens de lokale media.¹¹⁹

In de strijd tegen het terrorisme voert het United States Africa Command (US AFRICOM), de militaire bevelstructuur van de VS voor Afrika, het aantal luchtaanvallen op tegen AS- en ISS-doelwitten in Puntland.¹²⁰ Een drone-aanval doodt op 14 april 2019 de tweede man van ISS, Abdihakim Mohamed

¹⁰⁴ ICG, 27/02/2018, [url](#)

¹⁰⁵ ICG, 30/04/2018, [url](#)

¹⁰⁶ ICG, 31/07/2018, [url](#)

¹⁰⁷ Reuters, 20/07/2018, [url](#)

¹⁰⁸ ICG, 31/08/2018, [url](#)

¹⁰⁹ Al Jazeera, 04/02/2019, [url](#); Independent (Baynes C.), 04/02/2019, [url](#); BBC News, 04/02/2019, [url](#)

¹¹⁰ Critical Threats, 11/04/2019, [url](#)

¹¹¹ UN Security Council, 09/11/2018, pp. 4, 27, [url](#)

¹¹² LinkedIn, s.d., [url](#)

¹¹³ Long War Journal (Weiss C.), 04/01/2019, [url](#)

¹¹⁴ Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 16, [url](#); Garowe Online, 04/10/2018, [url](#)

¹¹⁵ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹¹⁶ BAMF via ecoi.net, 18/02/2019, p. 7, [url](#)

¹¹⁷ VOA (Hassan M.O.), 21/12/2018, [url](#)

¹¹⁸ Critical Threats, 28/01/2019, [url](#)

¹¹⁹ Critical Threats, 01/02/2019, [url](#)

¹²⁰ TBIJ, laatste update op: 19/04/2019, [url](#)

Ibrahim, ook gekend als Dhoko.¹²¹ In februari 2019 vraagt president Deni meer middelen aan de internationale gemeenschap om het terrorisme te bestrijden. Het wapenembargo opgelegd door de VN-Veiligheidsraad in 1992 is nog steeds van kracht. Hierdoor kan Puntland geen zware wapens aankopen.¹²²

De diplomatieke crisis in de Golf tussen de VAE en Qatar dringt ook de Puntlandse politiek binnen. Op 16 april 2018 verhindert de Puntlandse overheid het vertrek van een VAE-vliegtuig omdat de militairen uit de VAE een bagagecontrole weigeren.¹²³ De VAE keuren deze actie af, dreigen, als tegenreactie, hun trainingsprogramma stop te zetten in Somalië en evacueren uit de havenstad Bosaso personeel dat de Puntlandse maritieme politie opleidt.¹²⁴

De presidentiële verkiezingen in januari 2019 worden in de derde ronde beslecht. Said Abdullahi Deni wordt verkozen tot de vijfde president van Puntland¹²⁵, Ahmed Elmi Karash tot vicepresident. Het hoofd van de United Nations Assistance Mission in Somalia (UNSOM), tevens UN Deputy Special Representative in Somalia, Raïedon Zenenga, bestempelt deze verkiezingen als transparant, vreedzaam, vrij en eerlijk.¹²⁶ Tijdens zijn inhuldigingsceremonie belooft president Deni de regeringsstructuren te versterken, corruptie te bestrijden en de economie in Puntland te revitaliseren. Hij stelt ook een strenge aanpak voor tegen AS en ISS.¹²⁷ Het parlement keurt de door de president en vicepresident benoemde regering op 16 februari 2019 goed.¹²⁸ Ondanks de gespannen relatie tussen Puntland en de FGS is president Farmajo aanwezig op de inhuldigingsceremonie van president Deni eind januari 2019. Farmajo feliciteert de nieuwe president en roept op tot vergeving en samenwerking.¹²⁹ In maart 2019 bezoekt de Amerikaanse ambassadeur president Deni in Garowe.¹³⁰

2.3. Betwiste gebieden

De spanningen in de betwiste gebieden tussen Somaliland en Puntland leiden tot gewelddaden van beide partijen gedurende deze verslagperiode.

Op 8 januari 2018 veroveren Somalilandse troepen de stad Tukaraq in de regio Sool op Puntland. In januari 2018 vermeederen zowel Somaliland als Puntland hun troepenmacht in deze regio. Als reactie hierop start Ethiopië een bemiddelingscampagne.¹³¹ Op 15 mei 2018 lanceert Puntland een offensief om de stad Tukaraq te heroveren. Ondanks een oproep tot een staakt-het-vuren van de FGS en de VN herbeginnen de gevechten in de buitenwijken van de stad eind mei 2018.¹³² Dit geweld resulteert in verschillende doden en de ontheemding van ongeveer 15.000 burgers, volgens een rapport van de VN-Veiligheidsraad eind augustus 2018. Door het stationeren van veiligheidstroepen of milities door zowel Somaliland als Puntland in combinatie met de provocerende communicatie van beide partijen besluit de VN-Veiligheidsraad dat de situatie in mei 2018 extreem volatiel blijft.¹³³ In juni 2018 voeren beide partijen artillerie- en mortieraanvallen uit in en rond Tukaraq. Puntlandse troepen vallen ook een politiekantoor aan, bemand door Somalilandse soldaten in Las Anod. Dit geeft aanleiding tot zware

¹²¹ VOA (Babb C.), 15/04/2019, [url](#); VOA (Maruf H.), 14/04/2019, [url](#)

¹²² Garowe Online, 24/02/2019, [url](#)

¹²³ Shabelle Media Network, 14/04/2018, [url](#)

¹²⁴ VOA, 16/04/2018, [url](#)

¹²⁵ Hiraan (Hanad B. A.), 13/03/2019, [url](#)

¹²⁶ UN News, 09/01/2019, [url](#)

¹²⁷ Garowe Online, 27/01/2019, [url](#)

¹²⁸ Shabelle Media Network, 11/02/2019, [url](#); Goobjoog News, 16/02/2019, [url](#)

¹²⁹ Garowe Online, 27/01/2019, [url](#)

¹³⁰ Shabelle Media Network, 31/03/2019, [url](#)

¹³¹ ICG, 31/01/2018, [url](#)

¹³² ICG, 31/05/2018, [url](#); Reuters (Hassan A.), 25/05/2018, [url](#)

¹³³ UN Security Council, 30/08/2018, p. 3, [url](#)

gevechten.¹³⁴ Volgens ICG verminderen de gevechten in juli 2018, maar er vinden wel nog enkele confrontaties plaats.¹³⁵ Tot januari 2019 vinden er kleinschalige confrontaties plaats (*low-level clashes*) en blijft de impasse tussen beide partijen voortduren, volgens de geraadpleegde bronnen.¹³⁶ Zo breken er gevechten uit tussen een Puntland-gezinde militie, en later het Puntlandse leger enerzijds, en het Somalilandse leger anderzijds in de buurt van een checkpoint in Tukaraq op 9 en 10 oktober 2018.¹³⁷ Op 4 november 2018 komt het in Tukaraq opnieuw tot een gevecht tussen de Puntlandse en Somalilandse troepen.¹³⁸ Van januari 2019 tot en met april 2019 maakt ICG geen melding van incidenten tussen Somalilandse en Puntlandse veiligheidsdiensten in de betwiste gebieden.¹³⁹ Op 17 maart 2019 stationeren zowel Somaliland als Puntland troepen in de stad Hadaftimo, in de regio Sanaag. Puntland trekt hiervoor zijn troepen terug uit het Galgala-gebergte waar het AS bestrijdt.¹⁴⁰

Inspanningen van regionale organisaties en traditionele Somalilandse leiders voor een staakt-het-vuren tussen de strijdende partijen kennen geen succes.¹⁴¹ Ook nationale en internationale initiatieven kunnen deze impasse niet doorbreken gedurende de verslagperiode. De speciale gezant van de VN stelt in mei en juni 2018 een vredesakkoord voor dat onder meer een staakt-het-vuren, een dialoog tussen militaire bevelhebbers en humanitaire hulpverlening voor de ontheemde bevolking voorziet.¹⁴² Hoewel de Somalilandse president Bihi het voorstel aanvaardt, weigert de Puntlandse president zich schriftelijk te engageren vooraleer er zekerheid bestaat over de terugtrekking van de Somalilandse troepen uit de stad Tukaraq.¹⁴³

In september 2018 houdt president Gaas een ministerraad in Badhan in de regio Sanaag. Dit wordt als een provocatie gezien door de Somalilandse regering.¹⁴⁴ In november 2018 gaat de Puntlandse president Gaas akkoord met een door de VN en IGAD bemiddeld staakt-het-vuren dat een eind moet stellen aan de militaire impasse rond de stad Tukaraq.¹⁴⁵ In februari 2019 nodigt de Ethiopische eerste minister Abiy de Somalilandse president Bihi uit om de stand van zaken van de gesprekken tussen Somaliland en Puntland te bespreken.¹⁴⁶ De nieuwe Puntlandse president Deni stelt in een interview van januari 2019 met BBC Somali Service dat Somaliland het Puntlandse territorium heeft geschonden. Deni verklaart niet op oorlog uit te zijn en hoopt dat Somaliland zich op een vreedzame manier zal terugtrekken uit de regio's Sool en Sanaag.¹⁴⁷

Volgens het rapport van de VN-Veiligheidsraad van november 2018 voedt het conflict de instabiliteit in de regio, veroorzaakt het een ontheemding van de bevolking en geeft het aan AS en ISS de gelegenheid om zich nog beter in te bedden in de regio.¹⁴⁸ Ook de vicedirecteur van het Afrika-programma van ICG is bezorgd dat de veiligheidsdiensten van Puntland en Somaliland, wanneer ze in een onderling conflict betrokken raken, niet meer in staat zullen zijn weerwerk te bieden aan AS of

¹³⁴ ICG, 30/06/2018, [url](#); House Of Commons Library (Lunn J.), 17/01/2019, p. 20, [url](#); PolGeoNow, 15/11/2018, [url](#)

¹³⁵ ICG, 31/07/2018, [url](#)

¹³⁶ House Of Commons Library (Lunn J.), 17/01/2019, p. 20, [url](#); UN Security Council, 21/12/2018, p. 3, [url](#)

¹³⁷ PolGeoNow, 15/11/2018, [url](#)

¹³⁸ ICG, 30/11/2018, [url](#)

¹³⁹ ICG, 31/01/2019, [url](#); ICG, 27/02/2019, [url](#); ICG, 30/03/2019, [url](#); ICG, 30/04/2019, [url](#)

¹⁴⁰ Critical Threats, 18/03/2019, [url](#)

¹⁴¹ House Of Commons Library (Lunn J.), 17/01/2019, p. 20, [url](#); ICG, 31/07/2018, [url](#)

¹⁴² UN Security Council, 30/08/2018, p. 6, [url](#)

¹⁴³ UN Security Council, 30/08/2018, p. 6, [url](#)

¹⁴⁴ HIIK, 22/03/2019, p. 86, [url](#)

¹⁴⁵ Somaliland Standard, 18/11/2018, [url](#)

¹⁴⁶ ICG, 28/02/2019, [url](#)

¹⁴⁷ Shabelle Media Network, 10/01/2019, [url](#)

¹⁴⁸ UN Security Council, 09/11/2018, p. 36, [url](#)

ISS. Hierdoor zouden deze terreurgroepen hun activiteiten in de regio kunnen uitbreiden.¹⁴⁹ Eind augustus 2018 bericht de VN-Veiligheidsraad over een toename van aanslagen, voornamelijk gerichte moorden, door AS in de regio Sool.¹⁵⁰

Naast het geweld te wijten aan de territoriale kwestie tussen Somaliland en Puntland of het terreurgeweld door AS en ISS, vinden tijdens deze verslagperiode nog andere gewelddaden plaats in de betwiste gebieden.

Op 28 mei 2018 betogen inwoners van de stad Las Anod (regio Sool) voor de eenwording met Somalië. De politie arresteert tientallen betogers die, volgens USDOS, later weer worden vrijgelaten.¹⁵¹

Op 1 augustus 2018 heeft de allereerste autobomaanslag (*suicide vehicle-borne improvised explosive device*, SVBIED) plaats in de betwiste gebieden in de stad Buuhoodle (regio Togheer). Twee voormalige politici komen hierbij om. Drie anderen raken gewond. De aanslag wordt niet opgeëist.¹⁵²

In het jaarrapport over 2018 meldt HRW dat burgers geïnterviewd werden of het slachtoffer werden van willekeurig geweld tijdens clanconflicten in Ceel Afweeyn in de regio Sanaag en de regio's Galgaduud en Hiraan.¹⁵³ USDOS stelt dat in de loop van 2018 gevechten plaatsvonden tussen clans en subclans, vooral over water- en landgebruik, voornamelijk in de regio Hiiraan, Galmudug, Lower en Middle Shabelle en Sool.¹⁵⁴ ICG stelt dat op 21 januari 2018 clangeweld in het district El Afweyn aan zeventien mensen het leven kost.¹⁵⁵

Op 9 mei 2018 sterven minstens twaalf mensen door geweld tussen de Habar Jeelo en de Habar Yonis in het district El Afweyn in de regio Sanaag. De Somalilandse president doet een publieke oproep om deze vijandelijkheden via een dialoog op te lossen.¹⁵⁶

Gevechten tussen rivaliserend clans breken uit op 22 oktober 2018 in de buurt van het dorp Dhumay bij de stad Las Anod. Het geweld duurt tot het eind van de maand wanneer clanoudsten oproepen tot een staakt-het-vuren. Bijna honderd mensen sterven ten gevolge van deze clanrivaliteit.¹⁵⁷

¹⁴⁹ VOA, 02/08/2018, [url](#)

¹⁵⁰ UN Security Council, 30/08/2018, p. 4, [url](#)

¹⁵¹ ICG, 31/05/2018, [url](#); Garowe Online, 28/05/2018, [url](#); USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹⁵² Goobjoog News, 02/08/2018, [url](#); Garowe Online, 01/08/2018, [url](#); Radio Dalsan, 01/08/2018, [url](#); Shabelle Media Network, 02/08/2018, [url](#)

¹⁵³ HRW, 17/01/2019, [url](#)

¹⁵⁴ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

¹⁵⁵ ICG, 31/01/2018, [url](#)

¹⁵⁶ UN Security Council, 30/08/2018, p. 4, [url](#)

¹⁵⁷ ICG, 31/10/2018, [url](#)

3. Strijdende partijen

3.1. Somaliland

3.1.1. Veiligheidsdiensten

Volgens een rapport gepubliceerd in 2017 door de Duitse en Zwitserse migratiediensten (Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, BFA & Staatssekretariat für Migration, SEM, hierna: BFA/SEM) zijn de voornaamste veiligheidsdiensten in Somaliland: het Somalilandse leger (Somaliland Army, SLA), de Somalilandse politie (Somaliland Police, SLP), de Rapid Reaction Unit en de kustwacht.¹⁵⁸

Door het VN-wapenembargo¹⁵⁹ van 1992 beschikken de Somalilandse kustwacht en politie niet over het nodige geavanceerde materiaal.¹⁶⁰ De VN heeft het wapenembargo wel versoepeld voor de werking van AMISOM en de bevoorrading van het Somalische leger, maar niet voor de Somalilandse troepenmacht.¹⁶¹

3.1.1.1. Somaliland Army (SLA)

De Somalilandse president is de opperbevelhebber van het SLA. De bevelhebber van het leger is momenteel generaal Ismael Nouh Tani.¹⁶²

Volgens bronnen geciteerd in het onderzoeksmissierapport van BFA/SEM van 2017 wordt het leger geleid vanuit een centraal commando in Hargeisa en zijn er regionale commandanten. De exacte getalsterkte is onbekend maar er zijn waarschijnlijk vier of vijf divisies actief.¹⁶³ Volgens het internationale bedrijf Adam Smith International, dat technisch advies geeft aan het SLA, bestaat het leger uit 13.000 manschappen.¹⁶⁴ De Amerikaanse denktank American Enterprise Institute (AEI) spreekt in een artikel van maart 2019 over 15.000 manschappen.¹⁶⁵ Het leger beschikt ook over een inlichtingendienst.¹⁶⁶

De soldaten zijn relatief gedisciplineerd en overtredingen worden meestal vervolgd en bestraft. Een bevel heft gewoonlijk de clansolidariteit op. De verloning is laag maar de lonen worden regelmatig uitbetaald. Bij het optreden in clanconflicten is het SLA neutraal, aldus de BFA/SEM.¹⁶⁷ Volgens de conflictantropoloog Hoehne is het SLA een "clan-inclusive force": het bevat leden van de Dir, Darood, en Isaaq. Het merendeel van het leger behoort, net zoals het merendeel van de Somalilandse bevolking, tot de clan van de Isaaq.¹⁶⁸

Volgens AEI is de financiële situatie van het Somalilandse leger (en de kustwacht) problematisch. De regering spendeert een derde van haar budget aan veiligheid. Dit bedrag is een peulenschil, zo schrijft AEI, in vergelijking met de buitenlandse en militaire hulp die geboden wordt aan Somalië. Somalië

¹⁵⁸ BFA, SEM, 08/2017, p. 99, [url](#)

¹⁵⁹ SIPRI, 17/11/2018, [url](#)

¹⁶⁰ The Brenthurst Foundation (Kilcullen D.), 03/2019, p. 19, [url](#)

¹⁶¹ AEI (Rubin M.), 26/02/2019, [url](#)

¹⁶² Horn Diplomat, 04/02/2018, [url](#); Somaliland Chronicle, 06/01/2019 [url](#)

¹⁶³ BFA, SEM, 08/2017, p. 99, [url](#)

¹⁶⁴ Adam Smith International, 24/06/2014, [url](#)

¹⁶⁵ AEI (Rubin M.), 07/03/2019, [url](#)

¹⁶⁶ Adam Smith International, 24/06/2014, [url](#)

¹⁶⁷ BFA, SEM, 08/2017, p. 99, [url](#)

¹⁶⁸ Rift Valley Institute (Hoehne M.), 2015, p. 69, [url](#)

weigert internationale fondsen door te sluiten naar Somaliland. Nieuwe rekruten moeten daarom hun eigen wapens kopen zodat ze kunnen patrouilleren.¹⁶⁹

In maart 2018 laat de Somalilandse president weten dat, in het kader van de bouw van de militaire basis van de VAE in Berbera, de VAE ook opleidingen zal geven aan het Somalilandse leger.¹⁷⁰ Volgens de Somalische nieuwssite Goobjoog hebben het Verenigd Koninkrijk en Rusland ook interesse in de bouw van een militaire basis in Somaliland.¹⁷¹

3.1.1.2. Somaliland Coast Guard (SLCG)

De Somalilandse kustwacht¹⁷² valt onder de autoriteit van het ministerie van Binnenlandse Zaken. De kustwacht heeft ongeveer 700 personeelsleden in dienst, volgens een rapport van de Wereldbank.¹⁷³ Ze beschikt ook over een inlichtingendienst.¹⁷⁴ De European Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP Somalia) geeft in 2019 opleidingen aan deze kustwacht en doneert militaire uitrusting (zoals patrouilleboten).¹⁷⁵

3.1.1.3. Somaliland Police (SLP)

De president is de opperbevelhebber van de politie. In deze hoedanigheid benoemt of ontslaat hij de bevelhebber van de politie en zijn adjuncten. Het ministerie van Binnenlandse Zaken is de bevoegde autoriteit.¹⁷⁶ De SLP beschikt over gespecialiseerde departementen zoals het Criminal Investigation Department (CID).¹⁷⁷ Een Special Protection Unit wordt ingezet om expats, kantoren en gastverblijven van internationale ngo's te beschermen.¹⁷⁸ De Rapid Response Unit (RRU), is de eenheid voor terrorismebestrijding, opgeleid door Britse specialisten en uitgerust met beter materiaal dan de andere politionele departementen.¹⁷⁹

Volgens een onderzoek van de Britse denktank Royal United Services Institute for Defense and Security Studies (RUSI) is de Somalilandse politie de meest ontwikkelde politiedienst van Somalië.¹⁸⁰ Exacte gegevens over de getalsterkte zijn er niet. RUSI schat het aantal actieve politieagenten in Somaliland op 6.800.¹⁸¹ Een onderzoek van 2017 door Small Arms Survey spreekt over 3.000 agenten.¹⁸² In de grote steden is de politie onderbemand en beschikt ze niet over de nodige faciliteiten.¹⁸³ Volgens RUSI is een significant deel van het politiekorps ongeletterd of ongeschikt. De meesten genoten een basisopleiding.¹⁸⁴ De ngo Somaliland Non State Actors Forum (SONSAF) stelt in september 2018 dat de Somalilandse politie in het algemeen de nodige faciliteiten en opleiding mist om een kwaliteitsvolle service te bieden aan de burger.¹⁸⁵ Hoewel de politie uit iedere clan en elk gebied rekruten aanwerft, komen de politiemannen vooral van de clan uit de regio van Hargeisa.¹⁸⁶

¹⁶⁹ AEI, 26/02/2019, [url](#); AEI (Rubin M.), 07/03/2019, [url](#)

¹⁷⁰ Army Recognition, 18/03/2018, [url](#); Bloomberg (Manek N.), 06/11/2018, [url](#); UN Security Council, 09/11/2018, p. 17, [url](#)

¹⁷¹ Goobjoog.com, 09/01/2019, [url](#)

¹⁷² Somaliland Coastal Guard, 22/09/2015, [url](#)

¹⁷³ The World Bank, p. 37, [url](#)

¹⁷⁴ Adam Smith International, 24/06/2014, [url](#)

¹⁷⁵ EUCAP, 28/03/2019, [url](#); EUCAP, 03/12/2018, [url](#)

¹⁷⁶ Somaliland Law (Jama H. I.), pp. 29-30, s.d., [url](#); SONSAF via Foorenews.com, 15/09/2018, p. 1, [url](#)

¹⁷⁷ EUCAP, 27/04/2017, [url](#)

¹⁷⁸ Somalia Report via Internet Archive, 31/05/2012, [url](#)

¹⁷⁹ Chatham House (Wiuuff Moe L.), 2018, p. 337, [url](#)

¹⁸⁰ RUSI (Hills A.), 2018, pp. 86, 91

¹⁸¹ RUSI (Hills A.), 2018, p. 91

¹⁸² Small Arms Survey, 03/07/2018, [url](#)

¹⁸³ SONSAF via Foorenews.com, 15/09/2018, pp. 1-2, [url](#)

¹⁸⁴ RUSI (Hills A.), 2018, p. 91

¹⁸⁵ SONSAF via Foorenews.com, 15/09/2018, p. 3, [url](#)

¹⁸⁶ Small Arms Survey, 2012, p. 164, [url](#)

In december 2017 wordt een nieuwe Police Act goedgekeurd door het Somalilandse parlement, die onder meer de demilitarisatie van de politie voorziet alsook de oprichting van een onafhankelijk meldpunt voor misbruiken gepleegd door de politie.¹⁸⁷ De nieuwe wet wordt echter niet geïmplementeerd.¹⁸⁸ Een jaar later keurt de Somalilandse Kamer van Volksvertegenwoordigers een amendement goed tegen bepaalde hervormingen zoals voorgesteld in de nieuwe politiewet.¹⁸⁹ Volgens een Somalilandse mensenrechtenorganisatie zal deze wet de politie "draconischer" maken: de militaire rechtbank wordt bevoegd voor politionele aangelegenheden, het onafhankelijke meldpunt voor misbruiken door de SLP is geschrapt en de SLP kan zonder gerechtelijk bevel burgers arresteren.¹⁹⁰

VAE geeft opleidingen aan de Somalilandse politie.¹⁹¹ De SLP werkt samen met de politie van Zuid-Wales en andere Britse politiediensten.¹⁹²

3.1.1.4. Buurtwachten

In de grote steden, Hargeisa en Burao, zijn lokale buurtwachten actief. Deze privé-initiatieven beschermen, tegen betaling, voornamelijk kleine winkels en woningen tegen diefstal en overvallen. De samenstelling van de buurtwacht is, volgens een onderzoek van Small Arms Survey van 2012, clangerelateerd. Deze buurtwachten bewapenen zich meestal met stokken en messen. 's Nachts patrouilleren de buurtwachten in hun gemeenschappen en op publieke markten waar handelaars hun koopwaar stockeren. De buurtwacht werkt in groepjes van drie tot vijf personen. Een volledige buurtwacht kan bestaan uit bijna 50 personen, verdeeld over verschillende straten en wijken. De politie superviseert de buurtwachten. Volgens Small Arms Survey weten de lokale politiekantoren welke buurtwachten er actief zijn, wie ze zijn, welk territorium ze controleren en welke wapens ze bezitten.¹⁹³ Er is een nauwe samenwerking tussen beide. De politie heeft niet de middelen om 's nachts de stedelijke gebieden te beschermen tegen diefstal en overvallen en delegeert deze taak aan de buurtwachten. Op hun beurt hebben de buurtwachten geen politionele bevoegdheid en doen ze een beroep op de politie wanneer ze, bijvoorbeeld, een criminele bende op het spoor zijn.¹⁹⁴ Door deze samenwerking op lokaal niveau is de veiligheidssituatie in de steden Hargeisa en Burao verbeterd, aldus Small Arms Survey.¹⁹⁵ Cedoca vond geen recentere informatie over het buurtwachtstelsel in de geraadpleegde bronnen binnen het afgesproken tijdsbestek.

3.1.2. Terreurgroepen

De relatieve stabiliteit in Somaliland maakt deze regio minder kwetsbaar voor aanvallen van AS en ISS. Volgens de Somalilandse veiligheidsdiensten hebben burgers Somaliland verlaten om zich aan te sluiten bij beide groeperingen, hetzij in Somalië hetzij bij zusterorganisaties in Jemen.¹⁹⁶

3.1.2.1. Al Shabaab (AS)

Sinds 2008 zijn er geen terreuraanslagen door AS geregistreerd in Somaliland. De groep lijkt niet in staat om er gerichte aanvallen uit te voeren. Er zijn wel berichten dat een AS-deserteur gedood werd in Hargeisa. Volgens bronnen, geraadpleegd door het BFA/SEM-onderzoeksteam, kan daardoor

¹⁸⁷ Somaliland Standard, 21/01/2019, [url](#)

¹⁸⁸ Somaliland Standard, 14/11/2018, [url](#)

¹⁸⁹ Somaliland Standard, 21/01/2019, [url](#)

¹⁹⁰ Somtribune, 09/12/2018, [url](#); MENAFN, 15/11/2018, [url](#)

¹⁹¹ Army Recognition, 18/03/2018, [url](#)

¹⁹² BGIPU, 06/04/2018, [url](#)

¹⁹³ Small Arms Survey, 2012, p. 163, [url](#)

¹⁹⁴ Small Arms Survey, 2012, p. 164, [url](#)

¹⁹⁵ Small Arms Survey, 2012, p. 147, [url](#)

¹⁹⁶ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

aangenomen worden dat AS een geheime aanwezigheid heeft in Somaliland, inclusief in Hargeisa, maar dat hun capaciteiten erg gering zijn.¹⁹⁷

3.1.2.2. ISS

Volgens de Somalische inlichtingendienst (National Intelligence and Security Agency, NISA) heeft ISS banden met mensensmokkelaars in Somaliland. ISS beschouwt deze regio als een verzamel- en transitiezone voor nieuwe rekruten. De autoriteiten in Somaliland rapporteren dat ISS leden heeft gerekruteerd om te werken als *facilitators*. ISS heeft zelfs bedrijven opgericht om hun activiteiten te financieren en de steun via Libië en Syrië te kanaliseren. De Somalische overheid meldt medio 2018 dat ISS pogingen heeft ondernomen om wapens te kopen maar dit is mislukt. De regering voegt eraan toe dat ISS nog steeds probeert een betrouwbare bevoorradingsroute op te bouwen. De overheid meldt dat verschillende Somalilandse strijders erin geslaagd zijn ISS te bereiken in Puntland, aangemoedigd door online-rekruteerders. Anderen worden aangespoord om geld te geven. Somaliland is ook een tijdelijke halte voor ISS-strijders onderweg naar Puntland. Deze ISS-leden komen uit Djibouti, Ethiopië, Irak en Syrië of uit andere delen van Somalië.¹⁹⁸

Tijdens de presidentiële verkiezingen in 2017 zou ISS bedreigd hebben de stembang te verstoren door politici aan te vallen en interclanconflicten te voeden. Volgens een analyse van het Hiraal Institute & The Global Strategy Network, heeft Somaliland acties ondernomen om deze dreiging te counteren. Informatie over ISS werd zowel in als buiten Somaliland verzameld om de invloed van ISS te identificeren en te elimineren.¹⁹⁹

3.2. Puntland

3.2.1. Veiligheidsdiensten

Puntland heeft geen nationaal leger omdat het nooit de onafhankelijkheid heeft opgeëist.²⁰⁰ Volgens een expert militaire strategie, die in juni 2017 werd geraadpleegd tijdens een BFA/SEM-onderzoeksmissie, zijn de volgende veiligheidsdiensten actief in Puntland: Puntland Defense Force (PDF) ook gekend onder de naam Darawish, de Puntland Maritime Police Force (PMPF), de presidentiële wacht en de Puntlandse politie.²⁰¹ Volgens dezelfde expert doet de Puntlandse overheid ook beroep op lokale milities.²⁰²

Volgende de Grondwet heeft Puntland drie veiligheidsdiensten: de politie, de *custodian corps* en de Darawish.²⁰³

ICG stelt in een artikel van juni 2018 dat de veiligheidsdiensten in Puntland overbevraagd zijn omdat ze lokale conflicten in het Galgala-gebergte bestrijden, de grenzen rond Galkayo bewaken in het zuiden van Puntland en in de steden patrouilleren die af en toe het doelwit zijn van ISS of AS.²⁰⁴

¹⁹⁷ BFA/SEM, 08/2017, pp. 106-108, [url](#)

¹⁹⁸ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

¹⁹⁹ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 35, [url](#)

²⁰⁰ Rift Valley Institute (Hoehne M. V.), 2015, p. 75, [url](#)

²⁰¹ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

²⁰² BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

²⁰³ Sciences Po - Centre de Recherches Internationales (Marchal R.), 05/2010, p. 35, [url](#); Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), p. 26, [url](#)

²⁰⁴ ICG, 27/06/2018, [url](#)

3.2.1.1. Puntland Defense Force (PDF) / Puntland Security Force (PSF)

Het Puntlandse leger is gekend als de Puntland Defense Force (PDF) of de Puntland Security Force (PSF). De Puntland Dervish Force is een paramilitaire strijdkracht die deel uitmaakt van de PDF, volgens het onderzoekscentrum Jamestown Foundation.²⁰⁵ Volgens Hoehne worden de gewapende troepen *Ciidanka Daraawiishta* genoemd.²⁰⁶

Het Puntlandse leger is grotendeels samengesteld uit clanmilities. Deze dienen vanuit de federale lidstaat op te gaan in een regulier leger, het Somalische nationale leger (Somali National Army, SNA). Sommige clanmilities hebben zich geïntegreerd in het SNA, andere blijven onafhankelijk opereren.²⁰⁷ In december 2017 werden in het kader van de National Security Architecture 2.400 Puntlandse legersoldaten opgenomen in het Somalische leger.²⁰⁸

Een voormalige PSF-soldaat getuigt in augustus 2018 in Garowe Online over het lage moreel van het leger. Dit komt onder meer door de slechte verloning en het maandenlang niet uitbetalen van het personeel. Bovendien wordt de kleine vergoeding die soldaten krijgen, opgeëist door hun commandanten. De voormalige soldaat heeft het over corruptie en nepotisme binnen het leger.²⁰⁹ Volgens een rapport gepubliceerd door het privé-veiligheidsbedrijf Garda in maart 2019 beïnvloeden de achterstallige lonen de werking van de PDF en draagt dit bij tot de verslechtering van de veiligheidssituatie in het noordoosten.²¹⁰ Volgens de krant Somtribune betaalt de regering soldij aan 6.000 spooksoldaten.²¹¹

De Darawish zijn een paramilitaire strijdkracht die qua takenpakket en capaciteit het midden houdt tussen een leger en een politiedienst.²¹² Deze strijdkracht telt 3.000 strijders, volgens gegevens verzameld in 2017 door de Wereldbank en onderzoekers van de BFA/SEM.²¹³

De adjunct-bevelhebber van de Darawish-strijdkrachten, Dayr Haji Abdi, neemt ontslag in maart 2018. Hoewel hij geen reden opgeeft voor zijn beslissing, schrijft de Somalische krant Halbeeg dat hij al verschillende malen de achterstallige lonen had aangekaart bij de regering. Zijn ontslag volgt twee weken na een muiterij van zijn troepen uit onvrede met de achterstallige lonen en de slechte werkomstandigheden.²¹⁴ Sinds oktober 2018 is generaal Abdishukir Adullahi Hussein de bevelhebber van de Darawish.²¹⁵

3.2.1.2. Puntland Police Forces (PPF)

De Puntlandse politie telt 3.610 agenten. Deze veiligheidsdienst kampte in het verleden met betalingsachterstand van haar personeel. De Puntlandse politie rekruteert haar agenten uit de lokale clanmilities en ontplooit hen in de gebieden waaruit ze afkomstig zijn. Dit wordt door het BFA/SEM-onderzoeksteam gezien als de belangrijkste oorzaak voor de relatieve vrede in Puntland.²¹⁶ Aan het hoofd van de Puntlandse politie staat sinds januari 2018 brigadier-generaal Abdullahi Shire Dool.²¹⁷

²⁰⁵ The Jamestown Foundation (Horton M.), 10/03/2017, [url](#)

²⁰⁶ Rift Valley Institute (Hoehne M. V.), 2015, p. 75, [url](#)

²⁰⁷ The Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative, 04/09/2018, p. 10, [url](#)

²⁰⁸ UN Security Council, 09/11/2018, p. 33, [url](#)

²⁰⁹ Garowe Online, 22/08/2019, [url](#)

²¹⁰ Garda World (IHS Market), laatste update op: 27/03/2019, [url](#)

²¹¹ SomTribune, 01/04/2019, [url](#)

²¹² The World Bank, 15/01/2017, p. 28, [url](#)

²¹³ The World Bank, 15/01/2017, p. 32, [url](#); BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

²¹⁴ Halbeeg.com, 16/03/2018, [url](#)

²¹⁵ Garowe Online, 29/10/2018, [url](#)

²¹⁶ BFA, SEM, 08/2017, pp. 87-88, [url](#)

²¹⁷ Garowe Online, 25/01/2018, [url](#)

De politieagenten worden centraal opgeleid met ondersteuning van, onder andere, het UN Development Programme (UNDP). Tegelijkertijd probeert men de clanallianties in de politionele hiërarchie te ontbinden wat tot op een zekere hoogte is gelukt. Hierdoor heeft de Puntlandse politie een relatief goed werkende commandostructuur tot op het niveau van de politiekantoren, aldus een expert militaire strategie gecontacteerd door het BFA/SEM-team. Voor iedere regio is een politiecommissaris aangesteld. Politieagenten zijn aanwezig in de meer afgelegen districtssteden. Door deze maatregelen zijn er, volgens het BFA/SEM-rapport, geen berichten over overtredingen of willekeur door de Puntlandse politie.²¹⁸

In de havenstad Bosaso is de havenpolitie, de Bosaso Port Police, actief.²¹⁹ Deze telt 200 personeelsleden, volgens een rapport van de Wereldbank van oktober 2017.²²⁰

Net zoals in Somaliland beschikt de Puntlandse politie over de zogeheten Special Police Units. Deze eenheden zijn in eerste lijn verantwoordelijk voor de bescherming van internationale organisaties en ngo's en hun activiteiten ter plaatse.²²¹

De Puntlandse politie heeft ook een goed getrainde Rapid Reaction Force die gestationeerd is in Garowe.²²²

3.2.1.3. Puntland Maritime Police Forces (PMPF)

De geraadpleegde bronnen geven verschillende cijfers met betrekking tot de getalsterkte van het PMPF. Volgens een interview met hooggeplaatste officieren bestaat de PMPF in 2016 uit 1.000 agenten.²²³ Volgens expert militaire strategie, geraadpleegd door de BFA/SEM-onderzoekers in het kader van hun onderzoeksmissie van 2017 in Wenen, is de PMPF 1.200 man sterk.²²⁴ Een rapport van de Wereldbank uit 2017 schrijft dat dit maritieme politiekorps 80 tot 100 agenten telt.²²⁵

Een expert militaire strategie, geraadpleegd door de BFA/SEM-onderzoekers, stelt dat de PMPF gedeeltelijk gestationeerd is in het Galgala-gebergte, in de havens en in kleine posten langs de Puntlandse kust. Het grootste gedeelte van de PMPF wordt ingezet voor maritieme politieopdrachten.²²⁶ Oorspronkelijk was de PMPF opgericht om de illegale visvangst en piraterij te bestrijden. Volgens een onderzoek uit 2018 spitst de PMPF zich, samen met de Puntland Special Forces (PSF), gesponsord door de VS, en de Puntlandse inlichtingendienst, toe op terrorismebestrijding.²²⁷

De PMPF wordt gefinancierd door de VAE die hierdoor inspraak hebben in het inzetten van deze troepen.²²⁸ De soldij van de PMPF-troepen wordt regelmatig uitbetaald, ze beschikken over hun eigen trainingscompagnie en verliezen (door bijvoorbeeld een vertrek) worden gecompenseerd.²²⁹

3.2.1.4. Puntland Intel and Security Agency (PISA)

Als gevolg van een toename van aanslagen in de regio Bari worden de diensthoofden van beide Puntlandse inlichtingendiensten, de Puntland Intel Agency (PIA) en de Puntland Security Service

²¹⁸ BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

²¹⁹ UN Security Council, 10/10/2018, p. 5, [url](#)

²²⁰ The World Bank, 15/01/2017, p. 37, [url](#)

²²¹ BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

²²² BFA, SEM, 08/2017, p. 88, [url](#)

²²³ UN Security Council, 31/10/2016, p. 189, [url](#)

²²⁴ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

²²⁵ The World Bank, 15/01/2017, p. 37, [url](#)

²²⁶ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

²²⁷ Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

²²⁸ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#); The World Bank, 15/01/2017, p. 37, [url](#); Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

²²⁹ BFA, SEM, 08/2017, p. 87, [url](#)

(PSS), ontslagen midden juni 2018.²³⁰ Eind juni 2018 beslist de Puntlandse regering om beide inlichtingendiensten samen te voegen tot de Puntland Intel and Security Agency (PISA).²³¹ De dienst wordt ingezet in de operaties tegen de terreurgroepen actief in de lidstaat.²³² De inlichtingendienst arresteert willekeurig burgers en houdt ze voor een langere periode in hechtenis zonder formele aanklacht of toegang tot juridische bijstand of familie, volgens het jaarrapport van HRW van januari 2019.²³³

3.2.1.5. Galgala Police

In 2014 richt de Puntlandse administratie de politie-eenheid van Galgala op, een strijdkracht bestaande uit 200 politiemannen die voornamelijk behoren tot de clan van de Warsangeli, een clan met als thuisgebied Galgala. Velen onder hen hebben in het verleden gevochten tegen de Puntlandse administratie. Deze eenheid is vier maanden lang opgeleid door de PSF. Deze politie-eenheid wordt betaald door de Puntlandse administratie waardoor het onvermijdelijk ook te kampen krijgt met budgettaire problemen. Hierdoor verkiezen sommige politiemannen om te deserteren uit de eenheid en werk te zoeken in de beveiligingssector.²³⁴ In de door Cedoca geraadpleegde bronnen werd geen informatie gevonden over de stand van zaken van deze politie-eenheid tijdens de verslagperiode.

3.2.1.6. Liyu-politie

De Ethiopische Liyu-politie (*liyu*: Amhaars voor "speciaal") is een paramilitaire eenheid, opgericht als een politiemacht voor terrorismebestrijding.²³⁵ De Liyu-politie is langs de grens met Somalië actief maar enkel officieus. Eenheden van deze troepen steken soms de grens over en trekken zich dan opnieuw terug. Meestal verblijven ze maar 24 tot 48 uur op Somalisch grondgebied. De *Liyu*-politie bekampt niet enkel AS tijdens haar acties. Ze gebruikt dit soms als dekmantel om de grensmigratie van veehouders te bestrijden.²³⁶

3.2.2. Terreurgroepen

3.2.2.1. Al-Shabaab (AS)

AS is in het noorden van Puntland gekend onder verschillende namen: Al Shabaab Northeast (ASNE), Mujahidin of the Golis Mountains of de Galgala-militie.²³⁷

De VN-Veiligheidsraad beschrijft in een rapport van november 2018 AS als de grootste bedreiging voor de veiligheid van het land, ondanks de toename van doelgerichte luchtaanvallen sinds midden 2017.²³⁸ Volgens gegevens uit 2017 beschikt AS in totaal in Somalië over 7.000 tot 9.000 strijders.²³⁹ Volgens Christopher Anzalone, een expert inzake jihadistische groeperingen in Oost-Afrika, zijn er naar schatting 450 tot 500 AS-strijders actief in Puntland.²⁴⁰

²³⁰ Garowe Online, 13/06/2018, [url](#)

²³¹ PolGeoNow, 15/11/2018, [url](#); Puntland Mirror, 28/06/2018, [url](#)

²³² Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), 08/2018, p. 29, [url](#)

²³³ HRW, 17/01/2019, [url](#)

²³⁴ UN Security Council, 31/10/2016, pp. 54-55, [url](#)

²³⁵ AI, 31/05/2018, [url](#); The East African, 14/08/2018, [url](#); HRW, 20/08/2018, [url](#)

²³⁶ BFA, SEM, 08/2017, pp. 18, 82, [url](#)

²³⁷ UN Security Council, 12/07/2013, [url](#); Somalia report, 20/07/2012, [url](#); Ministerie van Buitenlandse Zaken – Nederland, 30/11/2012, [url](#)

²³⁸ UN Security Council, 09/11/2018, p. 22, [url](#)

²³⁹ Intelligence Briefs, 25/02/2019, [url](#)

²⁴⁰ Combating Terrorism Center at West Point (Anzalone C.), 03/2018, p. 13, [url](#)

AS verschuilt zich in het Galgala-gebergte.²⁴¹ Volgens het Amerikaanse veiligheidsanalysebureau Critical Threats wil AS zijn basis in dit gebergte behouden omdat het toegang geeft tot netwerken voor wapensmokkel. AS valt hiervoor de Puntlandse veiligheidsdiensten aan langs de weg tussen de administratieve hoofdstad Garowe en het commerciële centrum van Bosaso.²⁴² In de hoofdstad Garowe is AS nagenoeg afwezig, volgens een Somalische medewerker van een internationale organisatie.²⁴³

Volgens verschillende bronnen, waaronder de VN-Veiligheidsraad, zijn er aanwijzingen dat de aanwezigheid van AS in het Galgala-gebergte is toegenomen. De groei van AS in deze regio is te wijten aan de voortdurende vijandelijkheden tussen Somaliland en Puntland over de betwiste gebieden, die zich concentreren rond de stad Tukaraq.²⁴⁴ Op 1 juni 2018, bijvoorbeeld, voert AS een zware aanval uit op een legerbasis in de regio Bari wat leidt tot de terugtrekking van de Puntlandse troepen.²⁴⁵

3.2.2.2. Islamitische Staat van Irak en de Levant in Somalië (ISS, of Abnaa ul-Calipha²⁴⁶)

Volgens gegevens verzameld door de UN Monitoring Group is ISS actief in de regio Bari en wordt deze beweging geleid door Sheikh Abdulqader Mumin.²⁴⁷ NISA schat de getalsterkte van ISS midden 2018 voor heel Somalië op 200 man die zich bijna allemaal in Puntland bevinden.²⁴⁸ Een onderzoek van het Hiraal Instituut & The Global Strategy Network van juli 2018 stelt dat algemeen wordt aangenomen "that after an initial influx of recruits, ISS has lost strength through desertions, re-defections and deaths over the last year."²⁴⁹ Deze stelling wordt door het UN Analytical Support and Sanctions Monitoring Team concerning ISIL (Da'esh), Al-Qaida and the Taliban and associated individuals and entities (hierna: UN Monitoring Team) bevestigd. Het UN Monitoring Team schrijft in januari 2019 dat ondanks de operationele uitbreiding van ISS in Mogadishu vanaf midden 2018, de groepering in Puntland worstelt met een verminderd ledenaantal. Naar schatting zijn er 300 strijders verspreid over verschillende locaties tussen Qandala en Bosaso.²⁵⁰

De groei van ISS wordt gehinderd door de grotendeels mono-etnische samenstelling van de groep en de moeilijke bereikbaarheid. Om de groepering in de regio Bari te bereiken moeten potentiële strijders door AS-gecontroleerde gebieden reizen. De afstand en de vrees om ontdekt te worden verkleint de aantrekkingskracht van de groep.²⁵¹ AS spoort actief ISS-gezinde strijders in haar milities op en vermoordt hen. Volgens Weiss is dit ook een reden waarom ISS er niet in slaagt een sterke basis in Somalië uit te bouwen.²⁵² In vergelijking met AS is ISS een zwakkere terreurbeweging, aldus Felbab-Brown.²⁵³

Het succes en de dynamiek van ISS worden bepaald door de clan- en subclanrelaties. Mumim behoort tot de Ali Salebaan, subclan van de clan van de Majerteen. De Ali Salebaan zijn de dominante clan in de regio Bari, wat verklaart waarom Mumim daar zijn basis heeft. In het begin verblijft ISS in het Galgala-gebergte, maar meer in het westen dan AS. In november 2015 verdrijft AS de ISS-strijders en sindsdien is het district Iskushuban de thuisbasis van deze terreurgroep.²⁵⁴ Volgens onderzoek van

²⁴¹ Geopolitical Monitor (Dissegna T.), 25/02/2019, [url](#)

²⁴² Critical Threats (Barnett J.), 05/10/2018, [url](#)

²⁴³ BFA, SEM, 08/2017, p. 92, [url](#)

²⁴⁴ UN Security Council, 09/11/2018, pp. 5, 22, 36, [url](#); CFR (Felter K., Masters J., Sergie M. A.), 31/01/2019, [url](#)

²⁴⁵ UN Security Council, 09/11/2018, pp. 5, 22, 36, [url](#)

²⁴⁶ Geopolitical Monitor (Dissegna T.), 25/02/2019, [url](#)

²⁴⁷ UN Security Council, 09/11/2018, p. 22, [url](#)

²⁴⁸ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 13, [url](#)

²⁴⁹ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 34, [url](#)

²⁵⁰ UN Security Council, 15/01/2019, p. 13, [url](#)

²⁵¹ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 14, [url](#)

²⁵² Long War Journal (Weiss C.), 09/05/2018, [url](#)

²⁵³ The Brookings Institute (Felbab-Brown V.), 14/11/2018, [url](#)

²⁵⁴ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, pp. 13-14, [url](#)

het UN Monitoring Team, gepubliceerd in januari 2019, doet de regio rond Iskushuban dienst als trainingsbasis en wapenopslagplaats. ISS koopt haar wapenarsenaal aan in Jemen.²⁵⁵ Het gehucht Timiirshe (30 km ten Noordnoordwesten van Iskushuban) is ook een ISS-gezind gebied.²⁵⁶

Sinds het begin van de Amerikaanse luchtaanvallen staan de activiteiten van ISS in Puntland op een laag pitje, zo stelt de UN Monitoring Group in november 2018. Het lijkt erop dat de groep een periode van bezuinigingen en reorganisaties is ingegaan.²⁵⁷ Tijdens de verslagperiode voert US AFRICOM nog enkele drone-aanvallen uit. VOA bericht op 14 april 2019 dat de rechterhand van ISS-leider Mumim, Abdihakim Mohamed Ibrahim alias Dhoko, door een luchtaanval is gedood. VOA voegt hieraan toe dat in november 2017 Mumim een luchtaanval op zijn schuilplaats heeft overleefd.²⁵⁸

In de verslagperiode perst ISS zakenlui af in een poging om het ver afgelegen gebergte te kunnen verlaten. Wanneer de gevorderde belasting niet wordt betaald, beantwoordt ISS dit met geweld.²⁵⁹ Volgens de Puntlandse autoriteiten en NISA kampt ISS met een tekort aan financiële middelen en wapens.²⁶⁰

Door hun clanconnecties, intimidatie- en omkooppraktijken heeft ISS (net als AS) een netwerk binnen de Puntlandse regeringsstructuren, vooral in Galkayo en Bosaso. De undercover-leden van ISS (en AS) pikken nieuwe rekruten op in de luchthaven, zorgen voor de juiste documenten en bevrijden hen wanneer ze gevangen genomen worden. Politieagenten en rechters worden door beide terreurgroepen omgekocht in Puntland. Sommigen onder hen zijn ISS-gezind. Het voormalige hoofd van het politiekantoor in Qandala wordt midden 2018 gearresteerd en tot een gevangenisstraf veroordeeld voor het importeren van militaire uniformen voor ISS.²⁶¹

Volgens het gezamenlijk onderzoek van Hiraal Institute & The Global Strategy Network is ISS niet in staat om gesofisticeerde aanvallen uit te voeren. De meeste aanvallen zijn gericht tegen legertroepen en politiediensten in de twee belangrijkste havensteden Qandala en Bosaso.²⁶²

3.2.2.3. AS versus ISS

Volgens het rapport van het UN Monitoring Team van 27 december 2018 tolereren AS en ISS elkaar in Puntland hoewel AS de grootste vertegenwoordiging heeft in de regio. Beide terreurgroepen worden gesteund door lokale gemeenschappen gebaseerd op clanaffiliaties. De inlichtingendiensten van beide groepen werken samen. Midden 2018 laat AS alle gevangen genomen, buitenlandse ISS-gezinde strijders vrij en laat hen in de door AS gecontroleerde gebieden verblijven.²⁶³

Daar komt eind 2018 verandering in wanneer beide terreurgroepen, voor het eerst, elkaar openlijk de oorlog verklaren.²⁶⁴ Deze rivaliteit is niet nieuw. Volgens onderzoeker Weiss was er al een gewelddadige piek in de concurrentiestrijd in 2015 tussen beide terreurgroepen. Na 2015 wordt er sporadisch geweld tussen ISS en AS waargenomen omdat AS zichzelf als de heersende jihadistische groep beschouwd. De toename van activiteiten door ISS in 2018 zorgt ervoor dat AS zijn strategie aanpast en een agressievere houding aanneemt. In de loop van 2018 int ISS namelijk ook belastingen

²⁵⁵ UN Security Council, 15/01/2019, p. 13, [url](#)

²⁵⁶ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 15, [url](#)

²⁵⁷ UN Security Council, 09/11/2018, p. 28, [url](#)

²⁵⁸ VOA (Maruf H.), 14/04/2019, [url](#)

²⁵⁹ USDOS, 13/03/2019, p. 3, [url](#); Garowe Online, 15/08/2018, [url](#); VOA (Maruf H.), 03/12/2018, [url](#)

²⁶⁰ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 20, [url](#)

²⁶¹ Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, pp. 17-18, [url](#)

²⁶² Hiraal Institute & The Global Strategy Network, 31/07/2018, p. 24, [url](#)

²⁶³ UN Security Council, 15/01/2019, p. 13, [url](#)

²⁶⁴ Geopolitical Monitor (Dissegna T.), 25/02/2019, [url](#)

in steden zoals Bosaso en Mogadishu, breidt de groepering haar actieterrein uit naar Mogadishu (en Afgoye) en wordt ze gelinkt aan terroristische activiteiten in het Westen.²⁶⁵

De oorlogsverklaring van AS aan ISS op 20 december 2018 markeert de start van een gewelddadige rivaliteit tussen AS en ISS, ook in Puntland.²⁶⁶ Tijdens de eerste twee maanden van 2019 voeren ISS en AS een aantal gerichte aanvallen uit. Op 22 februari 2019 breekt er een gevecht uit in de buurt van Af-Garar in Puntland.²⁶⁷ In februari 2019 stelt VOA dat AS zijn strijd tegen ISS heeft opgedreven. Volgens inlichtingendiensten en veiligheidsdiensten neemt AS twee ISS-gezinde gebieden in in februari 2019. Het gaat om de dorpen El-Miraale en Shebaab, ten zuiden van de stad Qandala. De ISS-gezinde milities trekken zich terug uit die gebieden.²⁶⁸

Volgens het Nederlandse Ambtsbericht van maart 2019 is AS "buitengewoon vijandig" tegenover ISS.²⁶⁹ In april 2019 besluit Weiss dat dit openlijk conflict nog geen merkbare invloed heeft op de werking van ISS in Somalië. Sinds december 2018 claimt ISS 30 operaties in heel Somalië. Weiss voegt hier aan toe dat deze claims moeilijk te verifiëren zijn. Deze inter-jihad-strijd heeft ook geen impact op de operaties van AS in de rest van het land, zo stelt Weiss verder.²⁷⁰

Volgens het voormalige hoofd van de Puntlandse inlichtingendienst, Abdi Hassan Hussein, zijn de grootste slachtoffers van het geweld tussen AS en ISS de burgers in deze gebieden. Beide terreurgroepen strijden om de steun van de lokale bevolking. ISS moedigt de bevolking aan om zich vijandig te gedragen ten opzichte van AS. AS probeert de bevolking te overhalen met hen samen te werken en informatie te verzamelen over de verblijfplaats van ISS. De lokale bevolking leeft in angst omdat beide terreurgroepen visueel moeilijk te onderscheiden zijn van elkaar en hierdoor een gevaarlijke situatie kan ontstaan.²⁷¹

Beide groepen vechten niet alleen om territoriale winst, maar ook voor een groter aandeel van het belastinggeld dat ze eisen van Somalische zakenlui.²⁷²

3.2.3. US AFRICOM

Het United States Africa Command (US AFRICOM) is de militaire bevelstructuur van de VS voor Afrika. Het is de enige internationale strijdmacht actief in Puntland. In de strijd tegen het terrorisme voert US AFRICOM luchtaanvallen op AS- en ISS-doelwitten in Puntland.²⁷³ Bij deze luchtaanvallen worden enkel drones ingezet. Volgens Stig Jarle Hansen, expert inzake jihadistische groeperingen, zijn drones het favoriete wapen geworden van de VS bij hun militaire tussenkomsten in bepaalde conflicten. Hoewel deze strategie gunstig gebleken is bij de terrorismebestrijding in Pakistan en Jemen, schrijft Hansen dat wat Somalië betreft, er nog geen echte strategische overwinningen werden geboekt.²⁷⁴

²⁶⁵ Combating Terrorism Monitor (Weiss C.), 09/04/2019, [url](#)

²⁶⁶ Long War Journal (Weiss C.), 18/12/2018, [url](#); VOA, 21/12/2018, [url](#)

²⁶⁷ Combating Terrorism Monitor (Weiss C.), 09/04/2019, [url](#)

²⁶⁸ VOA (Maruf H.), 01/02/2019, [url](#); Garowe Online, 01/02/2019, [url](#)

²⁶⁹ Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 16, [url](#)

²⁷⁰ Combating Terrorism Monitor (Weiss C.), 09/04/2019, [url](#)

²⁷¹ Garowe Online (Maruf H.), 01/02/2019, [url](#)

²⁷² SomTribune, 01/02/2019, [url](#)

²⁷³ TBIJ, laatste update op: 19/04/2019, [url](#); IAFrikan (Hansen J. S.), 25/02/2019, [url](#); VOA, 08/02/2019, [url](#); Reuters (Hassan A.), 27/04/2019, [url](#)

²⁷⁴ IAFrikan (Hansen J. S.), 25/02/2019, [url](#)

3.3. Betwiste gebieden

Volgens een rapport over de strijdende partijen in de betwiste gebieden, dat EASO in december 2017 publiceerde, zijn de belangrijkste actoren het Somalilandse leger en de Puntlandse Darawish. In mindere mate zijn onafhankelijke clanmilities van de Dulbahante (waaronder de militia van Khatumo) en de Warsengeli, de Liyu-politie en AS er actief.²⁷⁵ In oktober 2017 bereiken de zelfverklaarde staat Khatumo en de Somalilandse regering een vredesakkoord.²⁷⁶ Cedoca vond geen informatie over de huidige activiteiten van de militia van Khatumo in de betwiste gebieden.

Volgens verschillende bronnen, waaronder USDOS, hebben in de loop van 2018 gevechten tussen clans en subclans plaats en dit vooral voor de toegang tot water en land.²⁷⁷ In 2018 is er, wat het noorden van Somalië betreft, voornamelijk clangeweld in de regio Sool, aldus USDOS.²⁷⁸ Op 22 oktober 2018 worden minstens 50 personen gedood en raken meer dan 100 mensen gewond tijdens een clangevecht in het district Dumar in de regio Sool.²⁷⁹

²⁷⁵ EASO, 20/12/2017, p. 111, [url](#)

²⁷⁶ HIIK, 22/03/2019, p. 86, [url](#)

²⁷⁷ USDOS, 13/03/2019, [url](#); ACAPS via ACCORD, 31/01/2019, [url](#)

²⁷⁸ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

²⁷⁹ ACAPS via ACCORD, 31/01/2019, [url](#)

4. Aard van de incidenten

Voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 telt ACLED 31 incidenten in Somaliland, 285 incidenten in Puntland en 185 in de betwiste gebieden. In Somaliland beschouwt ACLED 9 incidenten als *battles*, 21 als *violence against civilians* en 1 als *explosions/remote violence*. In Puntland catalogeert ACLED 110 incidenten als *battles*, 124 als *violence against civilians* en 51 als *explosions/remote violence*. ACLED beschouwt in de betwiste gebieden 74 incidenten als *battles*, 38 incidenten als *violence against civilians* en 21 incidenten als *explosions/remote violence*.

ACLED neemt ook andere incidenten op, meer bepaald onder de categorieën *riots*, *protests* en *strategic developments*. Deze worden niet in dit hoofdstuk opgenomen. Een volledig overzicht en de definities van de verschillende categorieën en subcategorieën van incidenten is terug te vinden in de bijlage van deze COI Focus.

In de administratieve opdeling van Puntland situeert ACLED het district Buuhoodle in het zuidwesten van het regio Togdheer. ACLED rekent dit district in haar ophijsting van gewelddaden bij Somaliland. Dit gebied, of delen van dit gebied (gezien de demarcatie niet altijd even duidelijk is) worden ook benoemd als de regio Ayn. De World Health Organisation (WHO) noemt dit gebied in een recent rapport van juni 2017 de regio Buuhoodle Ayn.²⁸⁰ Omwille van de geschiedenis van dit gebied wordt het district Buuhoodle in het kader van dit onderzoek besproken onder de noemer betwiste gebieden. (zie 1.3. De betwiste gebieden)

Wat Puntland betreft, maakt het noordelijke deel van de regio Mudug deel uit van Puntland terwijl het zuidelijk deel bij Zuid- en Centraal-Somalië hoort. (zie 1.2. Puntland) Om die reden worden de districten Hobyo en Harhardhere in deze COI Focus niet meegerekend, in tegenstelling tot ACLED's telling. Gezien de demarcatie in het district Galkayo niet duidelijk is, kan er geen onderscheid worden gemaakt tussen het gedeelte dat tot de lidstaat Puntland en het gedeelte dat tot de lidstaat Galmudug in Zuid-Centraal Somalië behoort. (zie 1.3. De betwiste gebieden)

Hieronder beschrijft Cedoca het aantal incidenten in een vergelijkend overzicht per termijn (januari-juni 2018, juli-december 2018, januari-april 2019) en per gebied (Somaliland, Puntland en de betwiste regio's Sool en Sanaag, inclusief het district Buuhoodle). De aard van het geweld wordt aansluitend beschreven in een analyse over de volledige verslagperiode van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 per gebied.

Er zijn drie hoofdtypen van geweld in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden: grondoffensieven, aanslagen met explosieven en moorden door middel van vuurwapens. Aanslagen met explosieven worden tijdens deze verslagperiode voornamelijk opgeëist door AS. Schietpartijen en gerichte moorden (met behulp van vuurwapens) zijn toe te schrijven aan clanmilities, veiligheidsdiensten, onbekende gewapende groepen, ISS of aan AS.²⁸¹

Ter illustratie van het soort geweld worden in deze paragrafen enkele incidenten vermeld. Dit overzicht is geenszins exhaustief.

²⁸⁰ WHO, 10/06/2017, [url](#)

²⁸¹ ACLED, laatste update: 04/05/2019, [url](#)

4.1. Somaliland

4.1.1. Aantal incidenten

	01/01/2018 – 30/06/2018	01/07/2018 – 31/12/2018	01/01/2019 – 30/04/2019
ACLED-categorie	Incidenten	Incidenten	Incidenten
Battles	3	3	3
Violence against civilians	8	6	7
Explosions/ Remote Violence	0	1	0
Totaal	11	10	10

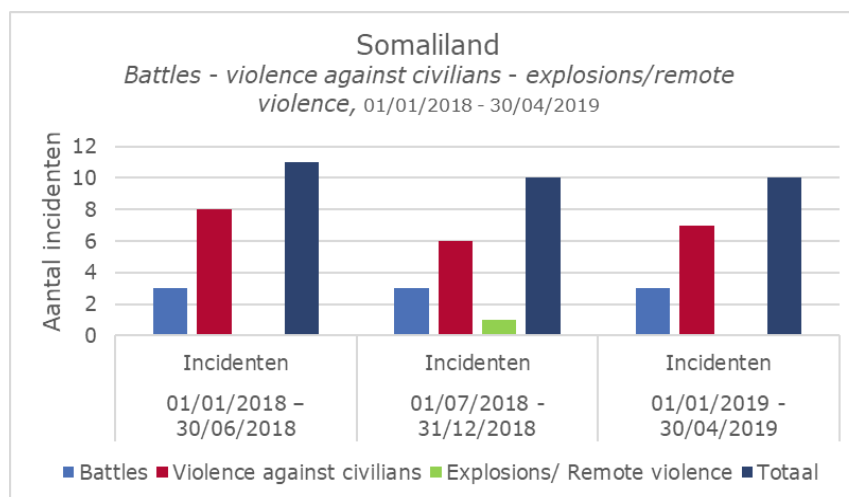
Tabel 1: Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019²⁸²

In de eerste helft van 2018 telt ACLED voor Somaliland 11 incidenten waarvan er 3 geklasseerd worden als *battles* en 8 als *violence against civilians*.²⁸³

Voor de tweede helft van 2018 telt ACLED 10 incidenten: 3 onder de noemer *battles*, 1 als *explosions/ remote violence* en 6 als *violence against civilians*.²⁸⁴

In de eerste vier maanden van 2019 zijn 10 incidenten geregistreerd waarvan 3 onder de categorie *battles* en 7 als *violence against civilians*.²⁸⁵

Onderstaande grafiek biedt een vergelijkend overzicht van de door ACLED verzamelde gegevens voor Somaliland:

Grafiek 1: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019²⁸⁶

²⁸² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

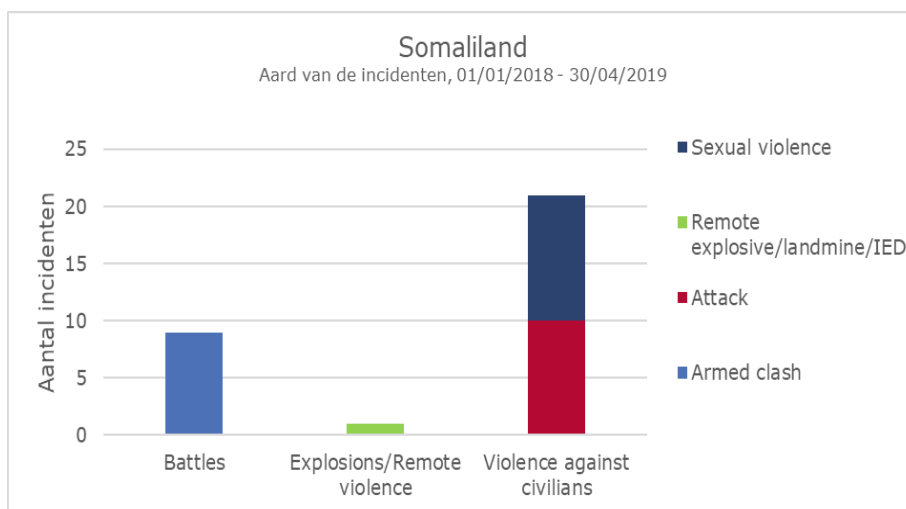
²⁸³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁸⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁸⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁸⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

4.1.2. Aard van de incidenten

Grafiek 2: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019²⁸⁷

In Somaliland vallen de meeste gewelddadige incidenten in deze verslagperiode onder *violence against civilians*, zoals geïllustreerd in de bovenstaande grafiek. Ongeveer de helft van dit geweld behoort tot de subcategorie *sexual violence*. ACLED codeert voor iedere maand (van januari tot november 2018) één incident maar voegt daaraan toe dat in deze periode 101 verkrachtingen werden geregistreerd in Somaliland.²⁸⁸ USDOS schrijft in haar rapport over 2018 dat groepsverkrachting door jeugdbendes en jonge mannen een probleem is in de steden in Somaliland.²⁸⁹ Naast verkrachtingen worden burgers ook slachtoffers van geweld onder de ACLED-subcategorie *attack* door middel van kleine wapens (vuurwapens of messen). Op 8 april 2019, bijvoorbeeld, schiet een politieagent een burger dood om onbekende redenen in Hargeisa.²⁹⁰ ACLED registreert ook enkele *armed clashes* gepleegd door clans en militias, vaak omwille van een gronddispuut. In de buurt van het dorp Laso Dawaco, bijvoorbeeld, raken op 23 maart 2018 twee groepen van de clan van de Essa-Musse (Reer-Wacays en Reer-Cadaawe), gewapend met machetes en stokken, slaags met elkaar door een gronddispuut. De politie komt tussenbeide en arresteert ongeveer 40 mensen uit beide clans. Het aantal gewonden of doden is niet bekend.²⁹¹

²⁸⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁸⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁸⁹ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

²⁹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

4.2. Puntland

4.2.1. Aantal incidenten

	01/01/2018 - 30/06/2018	01/07/2018 - 31/12/2018	01/01/2019 - 30/04/2019
ACLED-categorie	Incidenten	Incidenten	Incidenten
<i>Battles</i>	63	30	17
<i>Violence against civilians</i>	45	52	27
<i>Explosions/Remote Violence</i>	34	7	10
Totaal	142	89	54

Tabel 2: Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019²⁹²

In de periode januari-juni 2018 registreert ACLED in totaal 142 incidenten. ACLED noteert 63 incidenten onder de categorie *battles*, 45 onder *violence against civilians* en 34 als *explosions/remote violence*.²⁹³

De meerderheid van de incidenten in de categorie *battles* zijn gevechten tussen de Somalilandse en Puntlandse legers. Wat de categorie *violence against civilians* betreft, zijn clans, milities of onbekende gewapende groeperingen verantwoordelijk voor het grootste aandeel van het geweld. ACLED telt voor de categorie *explosions/remote violence* in totaal 34 incidenten waarvan bijna de helft uitgevoerd worden door AS.²⁹⁴

ACLED registreert voor de tweede helft van 2018 in totaal 89 incidenten. Het merendeel van het geweld in deze periode klasseert ACLED als *violence against civilians* gevolgd door incidenten onder de noemer *battles*. ACLED registreert voor deze periode 7 incidenten onder de noemer *explosions/remote violence*.²⁹⁵

Tijdens de eerste vier maanden van 2019 lijst ACLED 54 incidenten op, 17 onder de noemer *battles*, 27 onder *violence against civilians* en 10 onder *explosions/remote violence*.²⁹⁶

Onderstaande grafiek biedt een vergelijkend overzicht van de door ACLED verzamelde gegevens voor Puntland:

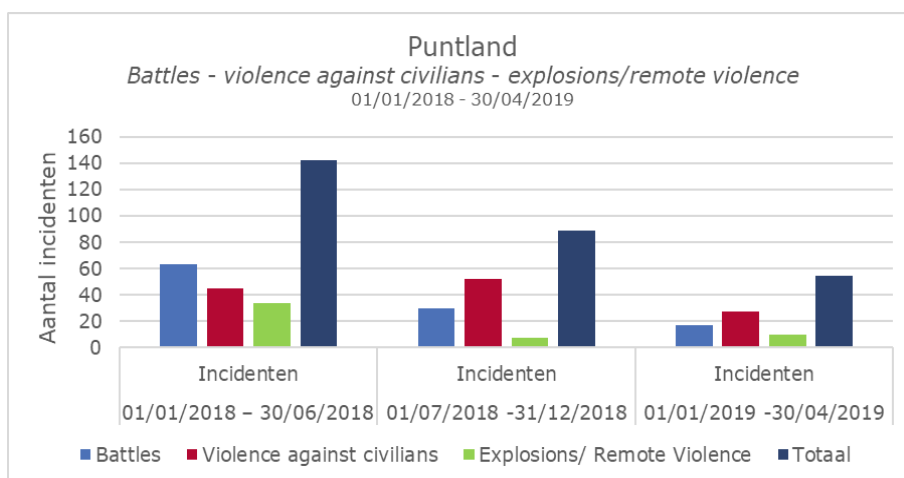
²⁹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁹⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

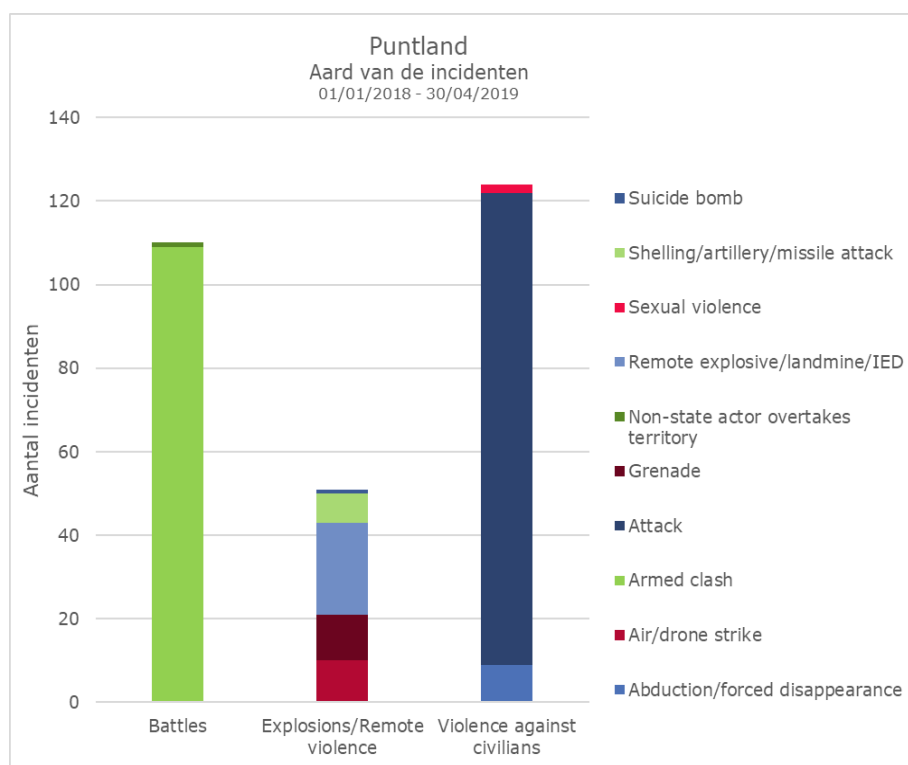
²⁹⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁹⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

Grafiek 3: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019²⁹⁷

4.2.2. Aard van de incidenten

Grafiek 4: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019²⁹⁸

In deze verslagperiode registreert ACLED het grootste aantal incidenten in Puntland onder de categorie *violence against civilians*. Het merendeel van de gewelddaden in deze categorie behoren tot de

²⁹⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

²⁹⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

subcategorie *attack*, zoals de bovenstaande grafiek illustreert. Deze aanslagen worden uitgevoerd met vuurwapens.²⁹⁹

Enkele voorbeelden:

- Op 4 januari 2018 raken vier burgers, allen behorende tot de subclan Uggar Saleiban, gewond wanneer leden van de subclan Ali Salebaan hen in het dorp Qayaadsame neerschieten omwille van clanvetes.³⁰⁰
- Op 26 maart 2018 schiet AS een persoon dood op de melkmarkt in Bosaso. Een andere persoon raakt hierbij gewond. De dader ontsnapt. Later blijkt dat de overledene een medewerker van de Puntlandse inlichtingendienst was.³⁰¹
- Op 2 mei 2018 schieten soldaten van het Puntlandse leger om onbekende redenen een man dood in de buurt van de luchthaven in Galkayo.³⁰²
- Ayan Afrah, de leider van de Somali National Women Union, wordt op 3 februari 2019 doodgeschoten door een onbekende in een hotel in Garowe.³⁰³
- Op 4 februari 2019 wordt Paul Anthony Formosa, de manager van het havenbedrijf P&O, doodgeschoten door AS-strijders.³⁰⁴
- Suldan Bashir, een bekende oudere in Puntland, wordt vermoord in een moskee in Bosaso op 7 maart 2019. De motieven voor deze moord zijn onbekend.³⁰⁵

ACLED vermeldt ook enkele ontvoeringen in deze verslagperiode waarvan het merendeel door clanmilities. Op 2 april 2018, bijvoorbeeld, worden twee mannen die behoren tot de clan van de Isaaq ontvoerd in het centrum van Garowe door leden van de militie van Issa Mohamoud. Volgens de lokale door ACLED geconsulteerde bron gaat het hier om een wraakactie.³⁰⁶ ACLED registreert 2 verkrachtingen onder de subcategorie *sexual violence*. In een opiniestuk in The New York Times van januari 2018 stelt Hawa Aden Mohamed, directeur van het Galkayo Education Center for Peace and Development (GECPD), dat exacte gegevens over de prevalentie van verkrachtingen in Puntland moeilijk te vinden zijn. Mohamed getuigt in dit artikel dat GECPD in meer dan twaalf recente gevallen kon ingrijpen en dringende medische, psychologische, juridische en financiële steun bood aan de verkrachtingslachtoffers.³⁰⁷

Onder de categorie *battles* vallen bijna evenveel incidenten als onder *violence against civilians*. Het merendeel van deze incidenten rekent ACLED tot de subcategorie *armed clashes*. Het gaat hier vooral om grondaanvallen tussen de Puntlandse veiligheidsdiensten enerzijds en AS, ISS, de clanmilities en onbekende gewapende groepen anderzijds.³⁰⁸

²⁹⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#); The New York Times, 04/02/2019, [url](#)

³⁰⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁰⁷ The New York Times (Mohamed H. A.), 30/01/2018, [url](#)

³⁰⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

Enkele voorbeelden:

- Op 2 juni 2018 vallen de Puntlandse strijdkrachten AS aan in Maraja (district Bosaso). Hierbij komen 40 AS-strijders om. Deze aanval is een reactie tegen een eerder aanval van AS op het dorp Ballo Khadar in het district Bosaso.³⁰⁹
- Op 12 juni 2018 eist ISS de verantwoordelijkheid op voor een vermeende moordaanslag op een medewerker van de Puntlandse inlichtingendienst.³¹⁰
- AS-strijders vallen een PMPF-basis aan in Balikhadar in Galgala (35 km ten zuidwesten van Bosaso) op 1 juni 2018. Ze doden hierbij vier PMPF-soldaten en verwonden er minstens 10 anderen. AS heeft gedurende twee uur de controle over deze basis, vooraleer ze weer in handen valt van het Puntlandse leger. Bij dit geweld komen 6 AS-strijders om het leven en vijf andere raken gewond.³¹¹
- AS-strijders vallen op 29 november 2018 een politiecheckpoint in de buurt van Bosaso aan met handgranaten en vuurwapens.³¹²

Daarnaast breken er ook gevechten uit tussen verschillende clanmilities. Op 21 april 2018, bijvoorbeeld, ontstaat een gevecht om grondbezit tussen twee groepen van de subclan van de Gahayle Reer.³¹³

In de verslagperiode voert AS aanvallen uit tegen ISS en omgekeerd. Beide terreurgroepen vallen ook de Puntlandse veiligheidsdiensten aan. De subcategorie *armed clashes* bevat ook gerichte moordaanslagen op personeel van de veiligheidsdiensten door AS- of ISS-strijders. Op 31 januari 2019 valt ISS AS-strijders aan terwijl zij instructies geven aan de dorpsbewoners in het dorp Sheebab (district Qandala). Minstens één ISS-strijder komt bij dit geweld om het leven.³¹⁴

ACLED registreert 51 incidenten, voor de volledige verslagperiode, onder de categorie *explosions/remote violence*. Het geweld geklasseerd onder de subcategorie *remote explosive/landmine/IED* (22 incidenten) worden bijna allemaal toegeschreven aan AS. Dit geweld bevat autobommen en berrmbommen die leden van de veiligheidsdiensten, ambtenaren en belangrijke clanoudsten treffen. Ook burgers worden soms als omstaander verwond of gedood bij dit geweld.³¹⁵

Enkele voorbeelden:

- Op 30 januari 2018 sterven drie Puntlandse soldaten door een berrmbom. AS eist deze aanslag op.³¹⁶
- Op 16 februari 2018 doodt een berrmbom minstens twee soldaten in het Galgala-gebergte in de regio Bari. AS eist deze aanslag op.³¹⁷
- AS brengt een geïmproviseerde bom vanop afstand tot ontploffing in de buurt van de haven van Bosaso op 16 maart 2018. De explosie doodt een politieagent en een burger, vijf agenten raken gewond.³¹⁸

³⁰⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³¹⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

- Een serie van ontploffingen wordt gerapporteerd in de stad Bosaso op 28 januari 2019. AS eist dit geweld op.³¹⁹

- Op 24 april 2019 doodt een ontploffing gericht, tegen de auto van de gouverneur in Bosaso, drie personen.³²⁰

ACLED registreert 18 incidenten onder de subcategorieën *grenade* en *shelling/artillery/missile attack*. In de strijd tegen AS en ISS worden luchtaanvallen uitgevoerd door US AFRICOM en het Puntlandse leger.³²¹

4.3. Betwiste gebieden

4.3.1. Aantal incidenten

	01/01/2018 – 30/06/2018	01/07/2018 – 31/12/2018	01/01/2019 – 30/04/2019
ACLED-categorie	Incidenten	Incidenten	Incidenten
<i>Battles</i>	38	24	12
<i>Violence against civilians</i>	12	22	4
<i>Remote Violence</i>	8	13	0
Totaal	58	59	16

Tabel 3: Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³²²

ACLED registreert in de eerste helft van 2018 in totaal 58 incidenten in de betwiste gebieden: 38 onder de noemer *battles*, 12 onder de noemer *violence against civilians* en 8 onder de noemer *explosions/remote violence*.³²³

In de tweede helft van 2018 lijst ACLED in totaal 59 incidenten op: 24 onder de noemer *battles*, 22 als *violence against civilians* en 13 onder de noemer *explosions/remote violence*.³²⁴

Wat de periode januari-april 2019 betreft, registreert ACLED 12 incidenten onder de noemer *battles* en 4 onder de noemer *violence against civilians*.³²⁵

Onderstaande grafiek biedt een vergelijkend overzicht van de door ACLED verzamelde gegevens voor de betwiste gebieden:

³¹⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³²⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

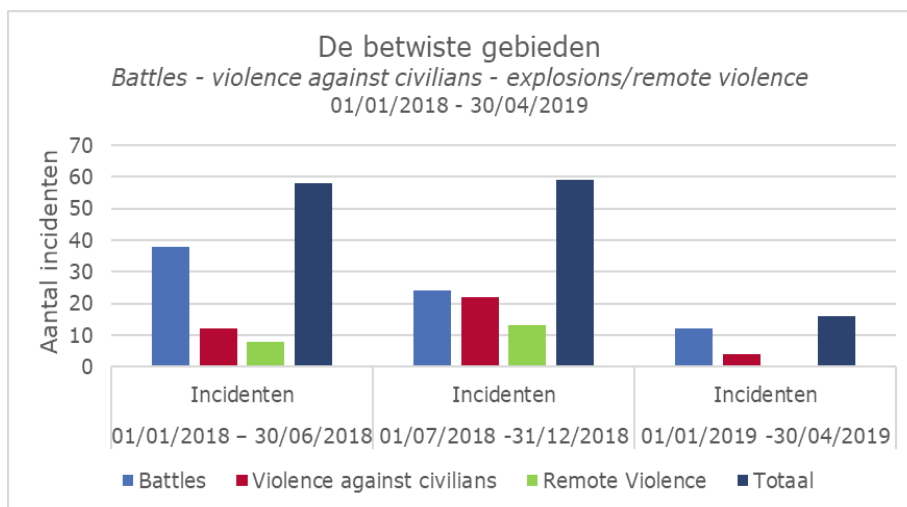
³²¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³²² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³²³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

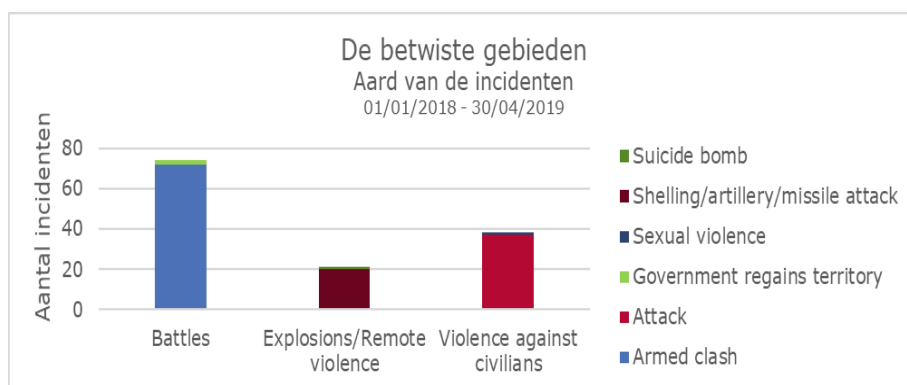
³²⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³²⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

Grafiek 5: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³²⁶

4.3.2. Aard van de incidenten

Grafiek 6: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³²⁷

Uit de bovenstaande grafiek blijkt dat de meeste gewelddaden door ACLED gecatalogeerd worden onder de noemer *battles* (74 incidenten). Het betreft geweld tussen het Somalilandse leger en het Puntlandse leger in de betwiste regio Sool.

Enkele voorbeelden:

- Op 28 januari 2018 breken er vuurgevechten uit tussen de Puntlandse troepen en het Somalilandse leger in de stad Tukaraq (district Las Anod, regio Sool).³²⁸
- Op 15 mei 2018 breken er gevechten uit in Tukaraq tussen het SLA en het Puntlandse leger, waarbij gebruik wordt gemaakt van zware artillerie, tanks en infanterie-eenheden. Naar verluidt heeft het Puntlandse leger de aanval gestart. Langs beide zijden worden vele slachtoffers gemeld

³²⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³²⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³²⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

en de gevechten duren de hele dag. Puntlandse troepen claimen de verovering van het gebied. De gevechten worden de volgende dag verdergezet.³²⁹

- 09 juni 2018 vallen het Somalilandse leger en de Puntlandse troepen elkaar aan met artilleriegranaten in de buurt van God-Qabobe nadat een groep Puntlandse soldaten een basis probeert te installeren in de buurt van de SLA-posities. Beide partijen bestoken elkaar met zwaar en licht artilleriegeschut tot de Puntlandse troepen zich uit het gebied terugtrekken.³³⁰

De meerderheid van de incidenten worden toegeschreven aan clans of onbekende gewapende (clan)milities en groepen. Zo breken er zware gevechten uit tussen de Biciido (van de clan van de Habar Jeelo) en de subclan Saad (van de clan van de Habar Yonis) in het dorp Dararwayne (ongeveer 104 km ten zuiden van Eel Afweyn). Ongeveer 20 personen laten het leven en meer dan 30 Somalilandse soldaten worden ingezet in dit dorp om verdere gevechten te voorkomen. Een avondklok moet nog meer geweld voorkomen. Op 1 juni 2018 vallen twee groepen vrouwen elkaar aan in het dorp Fadhigaab (regio Sanaag). De ene groep behoort tot de subclan Baho van de Habar Jeelo, de anderen behoren tot de subclan Saad van de Habar Yonis. Een soldaat die probeert tussenbeide te komen wordt neergeschoten door een man die behoort tot de subclan van de Habar Yonis.³³¹

De meeste incidenten gecatalogeerd door ACLED als *violence against civilians* worden gepleegd door onbekende gewapende groepen en (clan-)milities. De overige incidenten worden gepleegd door het Puntlandse leger of de Somalilandse politie.³³²

De incidenten geregistreerd onder *explosions/remote violence* gebeuren in het kader van het geweld tussen het Somalilandse en Puntlandse leger en bestaan vooral uit artillerievuur, mortier- en granaataanvallen.³³³

³²⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³³⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³³¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³³² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³³³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

5. Doelwitten van het geweld

In de loop van 2018 worden in Somalië door het conflict tussen de regering, de milities, AMISOM en AS burgers gedood, verwond en ontheemd, volgens het rapport van USDOS van maart 2019. HRW stelt dat de gevechten, de onveiligheid, het gebrek aan bescherming door de staat en de terugkerende humanitaire crisissen een vernietigende impact hebben op de Somalische bevolking in 2018.³³⁴ Verder schrijft USDOS dat burgers op een onwettige en willekeurige manier gedood worden door veiligheidsdiensten, clanmilities en onbekenden. In het algemeen is straffeloosheid de norm. De overheid onderneemt minimale stappen om de daders van dit geweld te vervolgen en te bestraffen. Er worden ook personen gedood door onbekenden, waaronder parlementsleden, rechters, agenten van NISA, soldaten van het SNA en andere overheidsfunctionarissen, evenals journalisten, clanoudsten en medewerkers van internationale organisaties. Door clangeweld vallen er in de loop van 2018 in Somalië soms burgerdoden en gewonden.³³⁵

In 2018 voert US AFRICOM luchtaanvallen uit in Somalië en zegt dat hierbij geen burgerslachtoffers vallen.³³⁶ In een onderzoek naar burgerslachtoffers door deze luchtaanvallen in de regio Lower Shabelle dat in maart 2019 verschijnt, beweert Amnesty International (AI) het tegendeel.³³⁷ De bevindingen van AI worden door US AFRICOM weerlegd.³³⁸

Het United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) stelt, in een rapport van november 2018, dat burgers in Somalië blootgesteld worden aan willekeurige aanvallen, waaronder aanvallen met geïmproviseerde explosieven, andere explosieven en luchtbombardementen.³³⁹

Diverse bronnen stellen dat betrouwbare statistieken over het aantal burgerslachtoffers in Somalië niet beschikbaar zijn.³⁴⁰ ACLED maant zelf aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.³⁴¹ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata cijfers over dodelijke slachtoffers het meest gekleurd en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als "gerapporteerde" aantallen beschouwd moeten worden en voegt toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.³⁴² Voor meer informatie over de methodologie van ACLED bij de telling van het aantal dodelijke slachtoffers verwijst Cedoca naar de nota die als bijlage aan deze COI Focus is toegevoegd.

Wat de specifieke doelwitten van het geweld in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden betreft, gebruikt Cedoca de gegevens die ACLED onderbrengt in de categorieën *battles*, *violence against civilians* en *explosions/remote violence*. Bij deze incidenten kunnen burgerslachtoffers als *collateral damage* vallen (*battles*), zijn burgers zelf het doelwit (*violence against civilians*) of kunnen ze doelbewust of als omstaander het slachtoffer worden (*explosions/remote violence*). Dit wil niet zeggen dat door dit geweld enkel burgerslachtoffers vallen. Er kunnen ook militairen, politie of veiligheidstroepen slachtoffers zijn van geweld tegen burgers. Net zo goed als burgers het slachtoffer

³³⁴ HRW, 17/01/2019, [url](#)

³³⁵ USDOS, 13/03/2019, [url](#); HRW, 17/01/2019, [url](#)

³³⁶ HRW, 17/01/2019, [url](#)

³³⁷ AI, 20/03/2019, pp. 6-9, [url](#)

³³⁸ VOA (Babb C.), 19/03/2019, [url](#)

³³⁹ OCHA via ecoi.net, 11/2018, p. 12, [url](#)

³⁴⁰ UNHCR via Refworld, 01/2014, [ur](#); AI via ecoi.net, 22/02/2017, [url](#)

³⁴¹ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³⁴² ACLED, 10/04/2019, p. 31, [url](#)

kunnen zijn van aanvallen tegen militaire doelen of andere geweldsincidenten.³⁴³ De ACLED-gegevens worden hieronder weergegeven per gebied.

5.1. Somaliland

Voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 noteert ACLED 5 dodelijke slachtoffers in Somaliland.³⁴⁴

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de incidenten in Somaliland die ACLED verzamelt onder de noemer *battles*, *violence against civilians* en *explosions/remote violence*:

ACLED-categorie	01/01/2018 – 30/06/2018		01/07/2018 – 31/12/2018		01/01/2019 – 30/04/2019	
	Incidenten	Dodelijke slachtoffers	Incidenten	Dodelijke slachtoffers	Incidenten	Dodelijke slachtoffers
<i>Battles</i>	3	0	3	1	3	0
<i>Violence against civilians</i>	8	2	6	0	7	2
<i>Explosions/ Remote Violence</i>	0	0	1	0	0	0
Totaal	11	2	10	1	10	2

Tabel 4: Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁴⁵

Voor Somaliland telt ACLED in de eerste helft van 2018 3 incidenten geklasseerd als *battles* zonder dodelijke slachtoffers, 8 incidenten geklasseerd als *violence against civilians* met 2 burgerdoden en geen enkel incident onder de categorie *explosions/remote violence*.³⁴⁶

Voor de tweede helft van 2018 worden 3 incidenten geregistreerd als *battles* met 1 dodelijk slachtoffer. De overige incidenten, waarvan er 6 als *violence against civilians* en 1 als *explosions/remote violence* worden geregistreerd, maken geen dodelijke slachtoffers.³⁴⁷

In de eerste vier maanden van 2019 vinden 3 incidenten plaats die ACLED catalogeert onder *battles* en waarbij geen dodelijk slachtoffers vallen en 7 incidenten die als *violence against civilians* worden benoemd en die 2 dodelijke slachtoffers maken. ACLED registreert geen enkel incident onder de noemer *explosions/remote violence*.³⁴⁸

Samenvattend wordt in de gehele verslagperiode in Somaliland 1 dodelijk slachtoffer geteld door ACLED in de categorie *battles*. Wat de categorie *violence against civilians* betreft, telt ACLED in de hele verslagperiode 4 doden. ACLED weerhoudt slechts 1 incident, dat geen doden maakt, onder de noemer *explosions/remote violence*.³⁴⁹

³⁴³ Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 63, [url](#); ACLED, 12/2017, [url](#)

³⁴⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁴⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

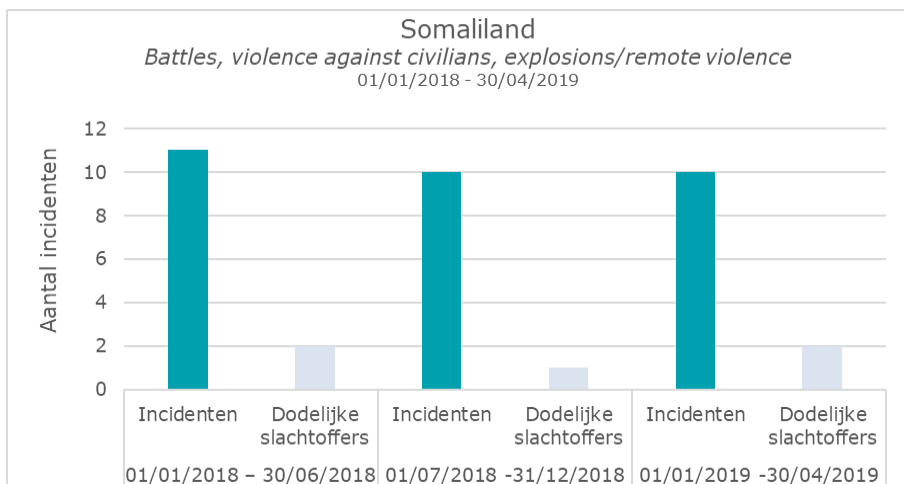
³⁴⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁴⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁴⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁴⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

Onderstaande grafiek biedt een vergelijkend overzicht van de door ACLED verzamelde gegevens voor Somaliland:

Grafiek 7: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁵⁰

5.2. Puntland

In Puntland zijn de terreurgroepen AS en ISS actief. (zie 3.2.2. Terreurgroepen) Volgens informatie van verschillende bronnen die door het BFA/SEM-onderzoeksteam werden geraadpleegd, lopen burgers het risico om door AS te worden gevisieerd wanneer ze aanzien worden als spionnen, collaborateurs of afvalligen (*murtad*). AS ziet de jihad immers als een religieuze verplichting en bestraft afvalligheid met de dood.³⁵¹ USDOS schrijft in een jaarrapport over 2018 dat AS burgers doodt die ze als spionnen beschouwt van de FGS, de Somalische veiligheidsdiensten, de regeringsgezinde militieën en de Westerse veiligheidsdiensten.³⁵² ICG verklaarde echter aan het BFA/SEM-team dat AS-deserteurs uit Puntland of Somaliland niet beschouwd worden als kwetsbaar voor vervolging in Somaliland en Puntland. Een andere door BFA/SEM geconsulteerde bron geeft aan nooit over de bedreiging van of moord op AS-deserteurs in Hargeisa te hebben gehoord.³⁵³

De Zweedse COI-dienst Lifos merkt op dat geen enkele lijst van doelwitten exhaustief is, maar dat iedereen die door AS als vijand wordt beschouwd een mogelijk doelwit is. Ook straatverkopers en kleine handelaars die met het leger (of AMISOM) handel drijven zijn bijvoorbeeld doelwitten, zij het in geringe mate.³⁵⁴ Het Nederlandse Algemeen Ambtsbericht van maart 2019 stelt dat zakenlieden die zich niet inlaten met de overheid en belasting betalen aan AS buiten schot blijven.³⁵⁵

De onderzoeksdienst verbonden aan de Amerikaanse militaire academie Combating Terrorism Center at West Point publiceert in februari 2018 een analyse over de zelfmoordaanslagen door AS in Somalië in de periode van september 2006 tot en met oktober 2017. Uit de verzamelde data blijkt dat deze aanslagen in de eerste plaats (36,6 %) zijn gericht tegen het personeel en de symbolen van de Somalische staat (medewerkers van de regering, de veiligheidsdiensten, overheidsgebouwen en -instituten). Het personeel en de symbolen van de internationale gemeenschap (AMISOM, VN, de Afrikaanse Unie (AU)) vormen een veelvoorkomend doelwit (24,5 %). Ten slotte vindt 32,4 % van de

³⁵⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁵¹ BFA, SEM, 08/2017, pp. 40-44, [url](#)

³⁵² USDOS, 13/03/2019, [url](#)

³⁵³ BFA, SEM, 08/2017, p. 44, [url](#)

³⁵⁴ Migrationsverket (Lifos), 16/06/2016, pp. 7-10, [url](#)

³⁵⁵ Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 14, [url](#)

aanslagen plaats op gebouwen (hotels, restaurants) waar veel werknemers van bovengenoemde organisaties werken of samenkomen. Volgens dit onderzoek lijken de zelfmoordaanslagen zo voorbereid dat enkel specifieke vijandelijke instellingen, en vooral het personeel, worden aangevallen. Het is niet de bedoeling schrik en ontzag te wekken bij de bevolking: "Indeed, al-Shabaab's suicide bombing efforts generally do not appear to target non-combatant civilians indiscriminately". Zelfmoordaanslagen van AS gericht tegen personen trachten vooral hooggeplaatste figuren in de Somalische samenleving te treffen. AS probeert hierbij onnodige burgerslachtoffers te vermijden wat in de lijn ligt van de wereldwijde richtlijnen rond het voeren van de jihad zoals voorgeschreven door al Qaida. Hoewel de meerderheid van deze aanslagen niet gericht is tegen burgers, gebeuren deze aanslagen op plaatsen waar Somaliërs als *collateral damage* getroffen worden.³⁵⁶

Volgens verschillende bronnen waaronder Nicolas Haysom, de voormalige speciale VN-gezant, neemt ISS in 2018 handelaars en bedrijfsleiders in het vizier voor hun afpersingspraktijken. Wanneer deze zakenlui het vereiste bedrag niet betalen, gebruikt ISS geweld.³⁵⁷ Volgens een analyse door BBC Monitoring van augustus 2018 vormen gerichte moorden tegen het personeel van de Somalische inlichtingen- en veiligheidsdiensten het gros van de gewelddaden van ISS.³⁵⁸

Voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 noteert ACLED in Puntland 406 dodelijke slachtoffers bij incidenten van het type *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*.³⁵⁹

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de incidenten in Puntland die ACLED verzamelt onder de noemers *battles*, *violence against civilians* en *explosions/remote violence* in Puntland:

	01/01/2018 – 30/06/2018		01/07/2018 -31/12/2018		01/01/2019 -30/04/2019	
ACLED-categorie	Incidenten	Dodelijke slachtoffers	Incidenten	Dodelijke slachtoffers	Incidenten	Dodelijke slachtoffers
<i>Battles</i>	63	135	30	49	17	16
<i>Violence against civilians</i>	45	27	52	41	27	30
<i>Explosions/ Remote Violence</i>	34	92	7	9	10	7
Totaal	142	254	89	99	54	53

Tabel 5: Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁶⁰

Wat de categorie *battles* betreft, registreert ACLED 63 incidenten met 135 doden tijdens de eerste helft van 2018. In de tweede helft van 2018 daalt het aantal incidenten naar 30 alsook het aantal doden (49) in vergelijking met de eerste helft. Deze dalende trend wordt verdergezet tijdens de eerste vier maanden van 2019 waarin ACLED 17 gewelddaden registreert met in totaal 16 doden.³⁶¹

³⁵⁶ Combating Terrorism Center at West Point (Warner J., Chapin E.), 13/02/2018, p. 15, [url](#)

³⁵⁷ NRC Handelsblad (Sondermeijer V.), 02/01/2019, [url](#); USDOS, 13/03/2019, [url](#); UN Security Council, 03/01/2019, [url](#)

³⁵⁸ BBC Monitoring (Reem A.), 09/08/2018, [url](#)

³⁵⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

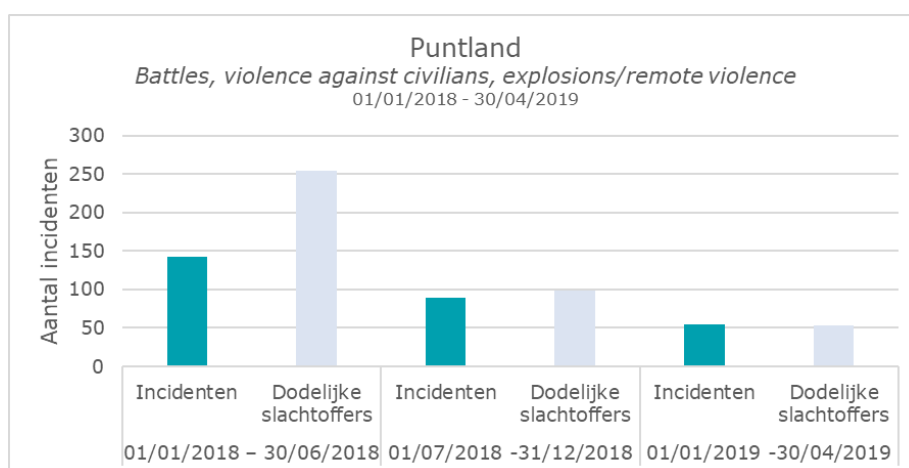
³⁶⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁶¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

Wat de *violence against civilians* betreft, telt ACLED in de eerste helft van 2018 45 incidenten met 27 doden. In de tweede helft van 2018 gaat het om 52 incidenten met 41 doden. In de eerste vier maanden van 2019 worden er minder incidenten geteld (27) met 30 doden.³⁶²

In eerste helft van 2018 registreert ACLED de meeste incidenten gekwalificeerd als *explosions/remote violence* in vergelijking met de andere periodes. In de eerste helft van 2018 registreert ACLED 34 incidenten, tegen 7 voor de tweede helft van 2018 en 10 gedurende de eerste vier maanden van 2019. De meeste dodelijke slachtoffers (92) door dit geweld telt ACLED in de eerste helft van 2018. In de tweede helft van 2018 is een daling vast te stellen van het aantal incidenten en het aantal dodelijke slachtoffers. In deze periode registreert ACLED 9 doden. Voor de eerste vier maanden van 2019 worden 7 dodelijke slachtoffers geregistreerd.³⁶³

Onderstaande grafiek biedt een vergelijkend overzicht van de door ACLED verzamelde gegevens voor Puntland:

Grafiek 8: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁶⁴

5.3. Betwiste gebieden

De spanningen tussen Somaliland en Puntland in de regio Sool leiden tot gewapende incidenten in 2018.³⁶⁵ In januari 2018 vallen hierdoor, volgens internationale organisaties geraadpleegd door het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, tientallen slachtoffers aan beide zijden.³⁶⁶

Door clangeweld hebben de bewoners van Ceel Afweeyn in de regio Sanaag in de loop van 2018 te maken met doelgerichte of willekeurige aanvallen, volgens HRW.³⁶⁷

Voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 30 april 2019 noteert ACLED 281 dodelijke slachtoffers in de betwiste gebieden bij incidenten van het type *battles, explosions/remote violence* en *violence against civilians*.³⁶⁸

³⁶² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁶³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁶⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁶⁵ HRW, 17/01/2019, [url](#)

³⁶⁶ Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, 18/03/2019, p. 14, [url](#)

³⁶⁷ HRW, 17/01/2019, [url](#)

³⁶⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

Onderstaande tabel biedt een overzicht van de door ACLED verzamelde incidenten onder de noemer *battles*, *violence against civilians* en *explosions/remote violence* in de betwiste gebieden:

ACLED-categorie	01/01/2018 – 30/06/2018		01/07/2018 -31/12/2018		01/01/2019 -30/04/2019	
	Incidenten	Dodelijke slachtoffers	Incidenten	Dodelijke slachtoffers	Incidenten	Dodelijke slachtoffers
<i>Battles</i>	38	175	24	70	12	7
<i>Violence against civilians</i>	12	8	22	17	4	1
<i>Explosions/remote violence</i>	8	0	13	3	0	0
Totaal	58	183	59	90	16	8

Tabel 6: Tabel opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁶⁹

In de eerste helft van 2018 telt ACLED de meeste doden en incidenten onder de categorie *battles*. Dit geweld neemt af in de tweede helft van 2018. Het aantal doden daalt, van 175 doden naar 70 in totaal. Deze dalende trend zet zich verder in de vier eerste maanden van 2019 waarvoor ACLED 12 incidenten registreert met 7 doden.

Wat het geweld tegen burgers betreft (*violence against civilians*), is er een stijging van het aantal incidenten op te merken in de tweede helft van 2018 (22) in vergelijking met de eerste helft van 2018 (12). Voor de eerste vier maanden van 2019 registreert ACLED 4 incidenten. In de eerste helft van 2018 maakt deze vorm van geweld 8 doden, tegen 17 gedurende de tweede helft van 2018 en 1 dode tijdens de periode van januari tot april 2019.³⁷⁰

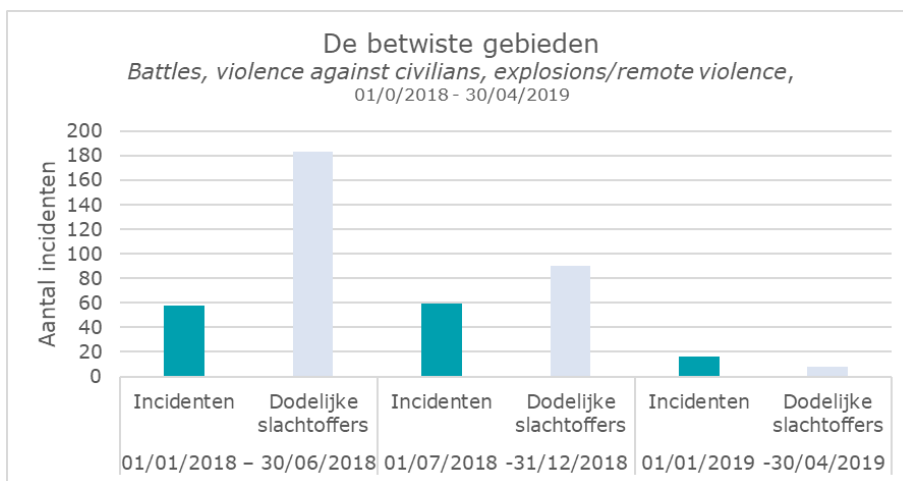
In de tweede helft van 2018 tekent ACLED meer incidenten uit de categorie *explosions/remote violence* op vergeleken met de andere periodes. ACLED registreert dan 13 incidenten die drie doden maken. Bij de 8 incidenten voor de eerste helft van 2018 vallen geen doden. Tijdens de eerste vier maanden van 2019 tekent ACLED geen enkel incident op.³⁷¹

Onderstaande grafiek biedt een vergelijkend overzicht van de door ACLED verzamelde gegevens voor de betwiste gebieden:

³⁶⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁷⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁷¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

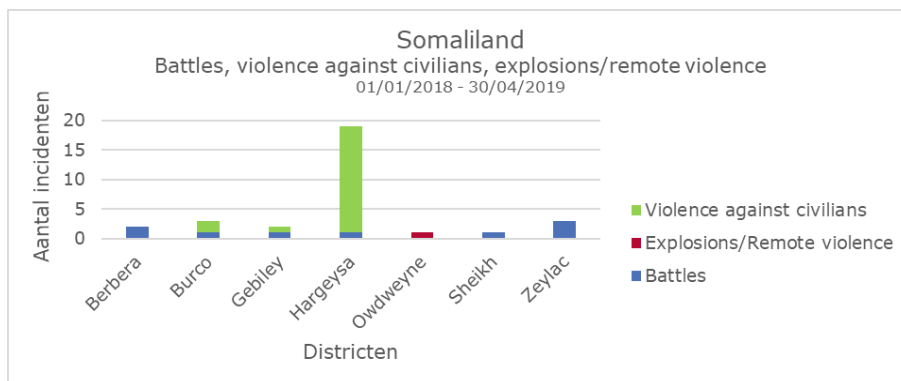

Grafiek 9: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁷²

³⁷² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

6. Geografische verdeling

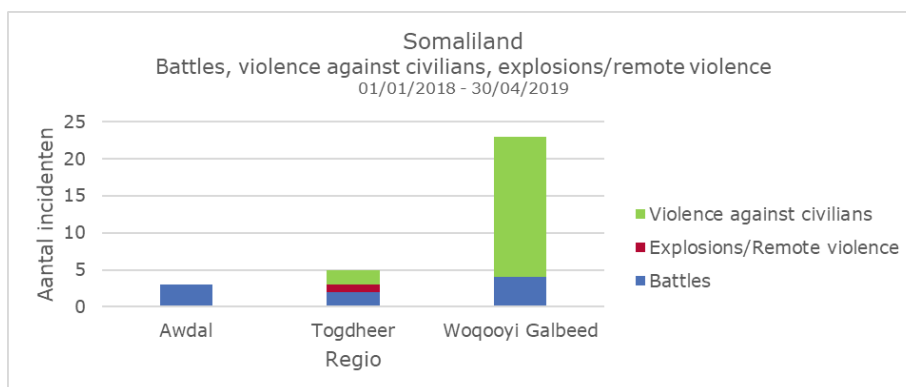
6.1. Somaliland

Grafiek 10: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁷³

ACLED registreert, volgens bovenstaand grafiek, de meeste incidenten (19) tijdens deze verslagperiode voor het district Hargeisa (regio Woqooyi Galbeed). In het district Zeylac (regio Awdal) en het district Burco (regio Togdheer) catalogueert ACLED drie incidenten. Voor het district Gebiley (regio Woqooyi Galbeed) registreert ACLED 2 incidenten. In het district Berbera (regio Woqooyi Galbeed) lijst ACLED 2 incidenten op. Voor de districten Owdweyne (regio Togdheer) en Sheikh (regio Togdheer) één per district.³⁷⁴

De onderstaande grafiek geeft een overzicht van het totaal aantal incidenten per regio, geregistreerd door ACLED, in Somaliland tijdens de verslagperiode³⁷⁵:

Grafiek 11: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 - 30/04/2019³⁷⁶

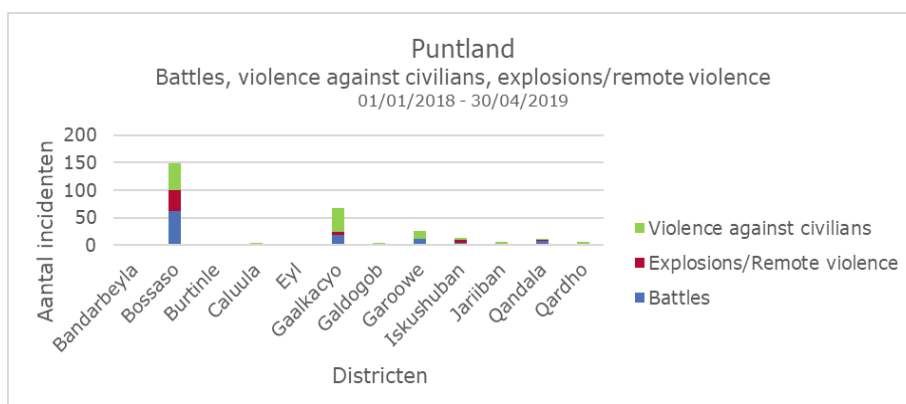
³⁷³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁷⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁷⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁷⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

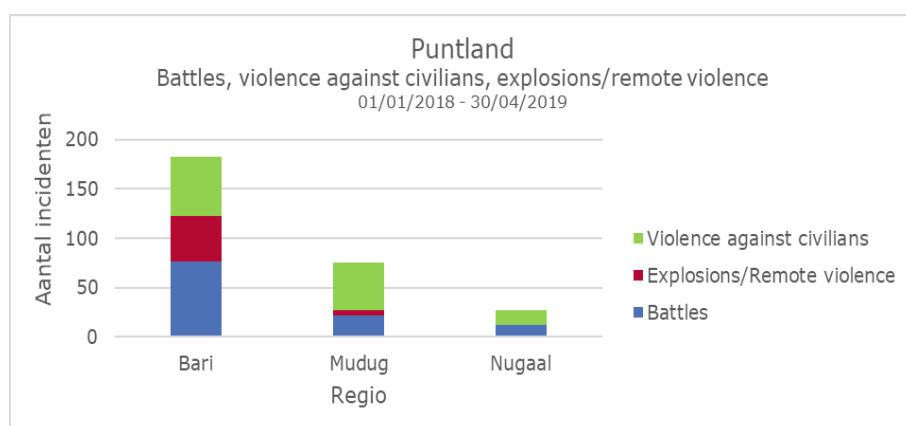
6.2. Puntland

Grafiek 12: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁷⁷

Volgens de bovenstaande grafiek registreert ACLED de meeste incidenten (149) tijdens de verslagperiode voor het district Bosaso (regio Bari), dan voor het district Gaalkayo (regio Mudug) met 67 incidenten gevolgd door het district Garowe (regio Nugaal) met 25 incidenten. Daarnaast registreert ACLED nog 13 incidenten voor het district Iskushuban (regio Bari), 10 in het district Qandala (regio Bari), 6 in het district Qardho (regio Bari), 5 in het district Jariiban (regio Mudug) en 3 in het district Galdogob (regio Mudug). Voor de districten Burtinele, Caluula en Eyl, gelegen in de regio Nugaal, registreert ACLED één incident alsook voor het district Bandarbeyla in de regio Bari.³⁷⁸

De onderstaande grafiek geeft een overzicht van het totaal aantal incidenten per regio, geregistreerd door ACLED, in Puntland tijdens de verslagperiode³⁷⁹:

Grafiek 13: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-gegevens, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁸⁰

³⁷⁷ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁷⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

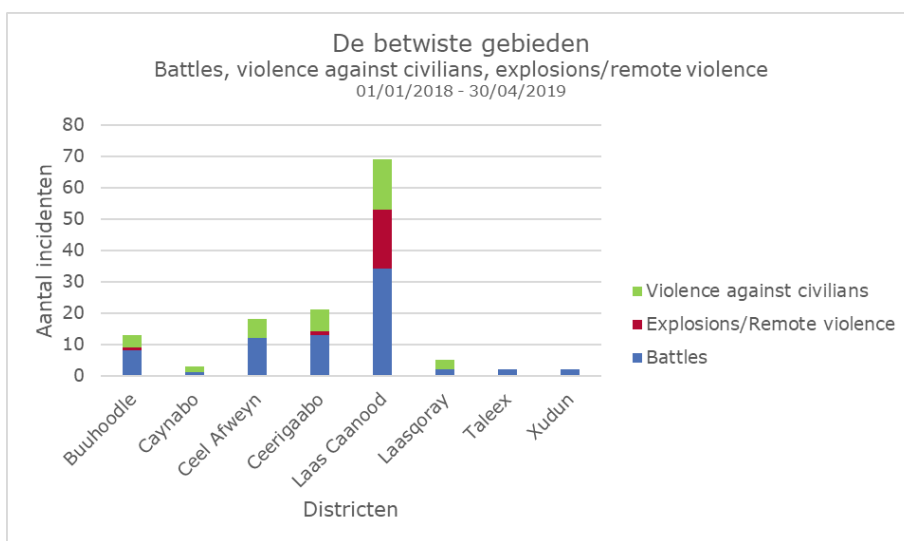
³⁷⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁸⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

6.3. De betwiste gebieden

In de loop van 2018 leiden de spanningen tussen Somaliland en Puntland tot geweld in de regio Sool, volgens een rapport van HRW. Dit rapport vermeldt dat clangeweld in diezelfde periode plaatsheeft in de stad Ceel Afweyn in de regio Sanaag.³⁸¹

Volgens informatie verzameld door Political Geography Now (PolGeoNow) situeert het geweld zich in de loop van 2018 vooral in en rond Tukaraq, district Las Anod (regio Sool).³⁸²

Grafiek 14: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁸³

Volgens de bovenstaande grafiek, registreert ACLED de meeste incidenten (69) voor het district Las Anod (regio Sool), gevolgd door 21 incidenten voor het district Ceerigaabo (regio Sanaag) en ten slotte 18 incidenten voor het district Ceel Afweyn (regio Sanaag). Naast deze top drie catalogeert ACLED 13 incidenten voor het district Buuhoodle (regio Togdheer), 5 voor het district Laasqoray (regio Sanaag), 3 voor het district Caynabo (regio Sool) en 2 voor de districten Taleex (regio Sool) en Xudun (regio Sool).³⁸⁴

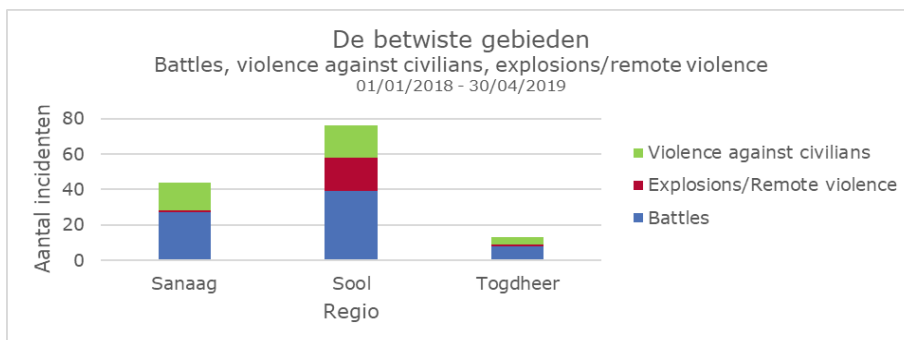
³⁸¹ HRW, 17/01/2019, [url](#)

³⁸² PolGeoNow, 03/06/2018, [url](#); PolGeoNow, 15/11/2018, [url](#)

³⁸³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁸⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

De onderstaande grafiek geeft een overzicht van het totaal aantal incidenten per regio, geregistreerd door ACLED, in de betwiste gebieden tijdens de verslagperiode³⁸⁵:

Grafiek 15: Grafiek opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data, 01/01/2018 – 30/04/2019³⁸⁶

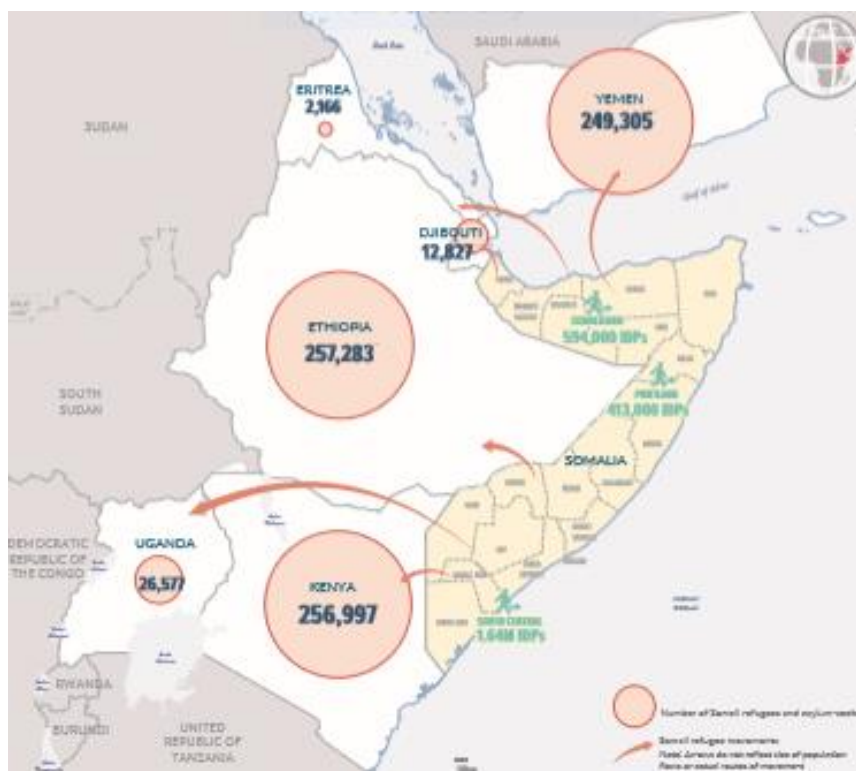
³⁸⁵ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

³⁸⁶ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, [url](#)

7. Verplaatsingen van de bevolking

Door middel van een *internal displacement dataset* die maandelijks geüpdatet wordt, volgt UNHCR de binnenlandse ontheemding in Somalië op. Eind april 2019 telt UNHCR in Somalië 2.420.000 IDP's. Van deze IDP's vluchtten er 1.311.000 vanwege de droogte in hun herkomstregio, 745.000 vanwege het gewapende conflict in het land en 291.000 vanwege overstromingen. De regio's Lower Shabelle en Bay, gelegen in Centraal-Somalïë, zijn de regio's waar de meeste IDP's vandaan komen, respectievelijk 646.000 en 360.000. Banadir, Bay en Lower Shabelle, gelegen in Centraal-Somalïë, zijn de regio's waar de meeste IDP's toevlucht zoeken, respectievelijk 555.000, 362.000 en 206.000 IDP's.³⁸⁷

Onderstaande kaart van UNHCR toont het totaal aantal IDP's in Somalië, Puntland en Somaliland in februari 2019. Ook de aantallen Somalische vluchtelingen in de buurlanden worden vermeld.³⁸⁸ Er zijn 3,45 miljoen Somali's op de vlucht, waarvan er zo een 805.000 in het buitenland hun toevlucht zochten.³⁸⁹ Somalia Information Management Working Group schat in juli 2018 dat het land 2,65 miljoen IDP's telt.³⁹⁰

Kaart 3: Overzicht van het aantal Somalische vluchtelingen, asielzoekers en ontheemden, februari 2019³⁹¹

Onderstaande kaart, gepubliceerd in januari 2019 door OCHA, verduidelijkt in welke regio's in Somaliland en Puntland de hoogste aantallen IDP's verblijven. Ook de voedselschaarste wordt weergegeven.³⁹²

³⁸⁷ UNHCR, 05/2019, [url](#)

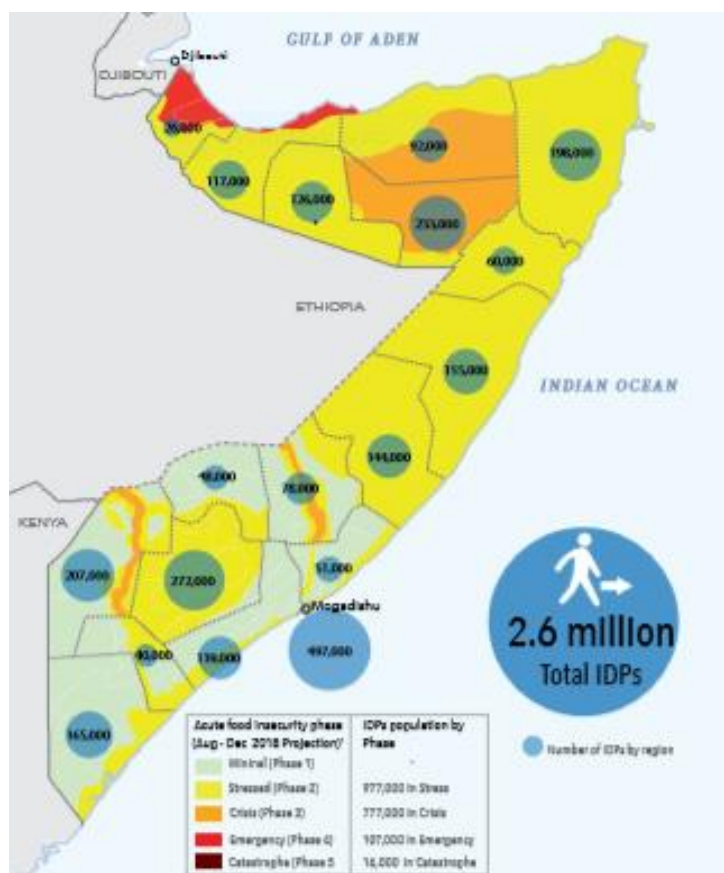
³⁸⁸ UNHCR via ReliefWeb, 28/02/2019, [url](#)

³⁸⁹ UNHCR via ReliefWeb, 28/02/2019, [url](#)

³⁹⁰ UNHCR via ReliefWeb, 28/02/2019, [url](#)

³⁹¹ UNHCR via ReliefWeb, 28/02/2019, [url](#)

³⁹² OCHA via Reliefweb, 20/01/2019, p. 2, [url](#)

Kaart 4: Overzicht van het aantal Somalische IDP's per regio, gepubliceerd in januari 2019³⁹³

In maart 2019 rapporteert het BFA over de zogeheten *tahriib*, de migratie van (hoofdzakelijk) jonge mannen uit Somaliland, Puntland en de Ethiopische regio Somali naar Europa via de Middellandse Zee route. Het BFA stelt vast dat een dergelijke uitreis naar Europa vooral relatief hoog opgeleide jongemannen afkomstig uit stedelijke gebieden, met weinig arbeidskansen in hun herkomstregio, aanspreekt.³⁹⁴ Een medewerker van IOM informeert het BFA dat de aantrekkingskracht van de *tahriib* de afgelopen jaren toeneemt in Puntland en Somaliland.³⁹⁵ Bronnen die het BFA consulteert in Hargeisa en in Jijiga (Ethiopië) zeggen dat nagenoeg ieder huishouden in de regio's Somaliland en Puntland door het fenomeen getroffen wordt. Precieze cijfers over het aantal jongeren dat naar Europa trekt, zijn niet beschikbaar.³⁹⁶

7.1. Somaliland

De *internal displacement dataset* van UNHCR wijst uit dat er 22.000 ontheemden afkomstig zijn uit de regio Awdal, gelegen in het westen van Somaliland. Droogte en overstromingen joegen het merendeel op de vlucht. Deze IDP's zochten bijna allen toevlucht in eigen regio. Awdal telt in totaal 31.000 IDP's

³⁹³ OCHA via ReliefWeb, 20/01/2019, p. 2, [url](#)

³⁹⁴ BFA, SEM via ecoinet, 08/03/2019, pp. 5-6, [url](#)

³⁹⁵ BFA, SEM via ecoinet, 08/03/2019, p. 10, [url](#)

³⁹⁶ BFA, SEM via ecoinet, 08/03/2019, pp. 10-11, [url](#)

telt, waaronder nog 6.000 uit de regio Togdheer, naast IDP's afkomstig uit nagenoeg alle Somalische regio's. De aantallen uit Centraal- en Zuid-Somalië afkomstige IDP's zijn weliswaar beperkt.³⁹⁷

Verder telt UNHCR 19.000 IDP's afkomstig uit de regio Woqooyi Galbeed, waaronder 10.000 die vanwege de droogte vluchtten, 400 vanwege overstromingen, en de rest omwille van andere redenen. Meer dan 8.000 van deze IDP's vluchtten in september 2017. Van deze IDP's trokken er 2.000 naar de Puntlandse regio Mudug, terwijl er 17.000 hun heil in eigen regio zochten. Woqooyi Galbeed telt in totaal 51.000 IDP's, waaronder nog 10.000 uit de regio Togdheer, 13.000 uit de regio Sool en verder IDP's uit de overige Somalische regio's, waaronder Centraal- en Zuid-Somalië.³⁹⁸

Ongeveer 90.000 IDP's zijn afkomstig uit de Somalilandse regio Togdheer. De droogte ontheemde 54.000 van hen, terwijl er 22.000 vluchtten vanwege conflicten en onveiligheid, waarvan een groot deel in oktober 2018. Meer dan de helft van de uit Togdheer afkomstige IDP's, 52.000, zochten in de eigen regio toevlucht, terwijl er 22.000 naar de regio Sool trokken en 10.000 naar de regio Woqooyi Galbeed. Togdheer zelf telt 73.000 IDP's waarvan, naast degene die afkomstig zijn uit de regio zelf, er 14.000 uit de regio Sool komen, 4.000 uit de regio Hiraan en 2.000 uit de regio Sanaag.³⁹⁹

Er komen nog steeds vluchtelingen uit Jemen aan in het noorden van Somalië, meldt UNHCR in maart 2018. Zo verblijven er in februari 2018 in totaal 5.198 Jemenitische vluchtelingen en asielzoekers in het district Woqooyi Galbeed, goed voor het hoogste aantal in Somalië. Er wordt een totaal van 1.788 terugkeerders naar Jemen geregistreerd tussen 2014 en 2018).⁴⁰⁰

Op 19 mei 2018 wordt Somaliland getroffen door de orkaan Sagar, met aanzienlijke vernielingen en ontheemding tot gevolg. In de regio Awdal komen 50 mensen om en raken zo'n 2.590 personen ontheemd, zo rapporteert OCHA.⁴⁰¹

In juni 2018 publiceert Oxfam International de resultaten van een veldonderzoek op verschillende opvangplekken voor IDP's in Somalië, waaronder acht in Somaliland. Van de geïnterviewde IDP's in Somaliland geeft 85 % te kennen dat ze vanwege de droogte in hun herkomstregio gevlucht waren.⁴⁰² De overgrote meerderheid van de geïnterviewde IDP's in Somaliland zegt dat ze van plan zijn om gedurende langere tijd in hun toevluchtsoord te verblijven.⁴⁰³ Oxfam International onderstreept de onveiligheid die vrouwelijke IDP's in Somaliland ervaren zodra ze het IDP-kamp verlaten. Tegelijk wordt aangegeven dat vrouwelijke IDP's elders in Somalië grotere onveiligheid ervaren, zowel in het IDP-kamp als erbuiten.⁴⁰⁴

Radio Ergo meldt in september 2018 dat IDP's uit Centraal- en Zuid-Somalië de toegang tot basisvoorzieningen in de IDP-kampen ten oosten van Hargeisa ontzegd wordt. Door de autoriteiten van Somaliland worden ze niet als IDP's erkend.⁴⁰⁵

In augustus 2018 rapporteert Radio Ergo dat zo'n 3.000 Ethiopische families in Somaliland hun toevlucht zoeken. Het betreft hoofdzakelijk vrouwen, kinderen en ouderen die het geweld tussen

³⁹⁷ UNHCR, 05/2019, [url](#)

³⁹⁸ UNHCR, 05/2019, [url](#)

³⁹⁹ UNHCR, 05/2019, [url](#)

⁴⁰⁰ UNHCR, 20/03/2018, [url](#)

⁴⁰¹ OCHA via ReliefWeb, 14/06/2018, [url](#)

⁴⁰² Oxfam International, 06/2018, p. 3, [url](#)

⁴⁰³ Oxfam International, 06/2018, p. 6, [url](#)

⁴⁰⁴ Oxfam International, 06/2018, pp. 8-9, [url](#)

⁴⁰⁵ Radio Ergo, 10/09/2018, [url](#)

Ethiopische troepen en de paramilitaire Liyu-eenheid in Jigjiga, gelegen in de Ethiopische regio Somali, ontvluchten.⁴⁰⁶

Freedom House rapporteert in oktober 2018 dat vluchtelingen uit buurlanden zoals Jemen en Ethiopië kwetsbaar zijn voor uitbuiting in Somaliland.⁴⁰⁷

The Regional Durable Solutions Secretariat (ReDSS), een samenwerkingsverband tussen verschillende ngo's omtrent ontheemding in Oost-Afrika en de Hoorn van Afrika, geeft in een rapport van december 2018 aan dat een nauwkeurige schatting van het aantal IDP's in Somaliland een uitdaging vormt. De VN schat dat sinds het begin van 2017 300.000 personen ontheemd raakten in Somaliland, terwijl het National Displacement and Refugee Agency (NDRA) gewag maakt van 150.404 IDP-families, m.a.w. zo'n 900.000 IDP's.⁴⁰⁸ De meerderheid van de IDP's in Somaliland verblijft in stedelijke gebieden of in de omgeving van de steden. Zo verblijft de meerderheid van de langdurig ontheemde IDP's in en rond de steden Hargeisa, Burao en Borama. Volgens NDRA wordt zo'n 60 % van de IDP's opgevangen door de plaatselijke gemeenschap, zo'n 40 % woont in IDP-kampen.⁴⁰⁹ ReDSS stipt aan dat de Somalilandse overheid de oprichting van permanente IDP-kampen in de steden poogt tegen te gaan. Tal van IDP's wonen op terreinen die voor tijdelijke opvang bedoeld zijn.⁴¹⁰ Vele IDP's verblijven niet permanent in de regio waar ze toevlucht zochten maar keren tijdens bepaalde seizoenen naar hun landbouwgronden in hun herkomstregio terug. Daarom is het onderscheid tussen een IDP en iemand die zich omwille van economische redenen elders vestigt, niet eenduidig.⁴¹¹ De basisvoorzieningen voor IDP's, hun economische vooruitzichten en hun vermogen om rechtsbescherming in te roepen zijn niet evenwaardig aan die van de lokale bevolking, aldus ReDSS. Tegelijk is de verstandhouding tussen de lokale bevolking en IDP's op de plekken waar deze toevlucht zochten over het algemeen goed.⁴¹² ReDSS vat samen dat de levensomstandigheden van IDP's in Somaliland gekenmerkt worden door armoede, beperkte toegang tot basisvoorzieningen, een onzekere verblijfssituatie en beperkte rechtsbescherming, in het bijzonder voor vrouwen en meisjes.⁴¹³

In 2018 rapporteert de in Somaliland gevestigde mensenrechtenorganisatie Human Rights Center (HRC) over de levensomstandigheden in een IDP-kamp gelegen in het district Moalin Haruun ten oosten van Hargeisa. De basisvoorzieningen in het IDP-kamp zijn beperkt. Ook dreigt de privé-eigenaar van de gronden waarop het IDP-kamp gevestigd is ermee de bewoners van zijn terreinen te verjagen. Voorts rapporteert HRC dat kampbewoners uit Somalië discriminatie ervaren. Door internationale organisaties worden ze als IDP's aanzien, terwijl de overheid van Somaliland hen als internationale vluchtelingen beschouwd. Dit heeft een negatieve impact op hun toegang tot plaatselijke voorzieningen, eigendomsrechten en op hun vermogen om identiteitsdocumenten en gerechtelijke documenten te bekomen.⁴¹⁴

HRC rapporteert verder, in het mensenrechtenrapport over 2018, dat IDP's in Somaliland overwegend buiten de steden opgevangen worden.⁴¹⁵ De rechtsbescherming van IDP's schiet volgens HRC tekort. De levensomstandigheden van IDP's in Somaliland wordt vaak gekenmerkt door armoede en werkloosheid. De basisvoorzieningen in de opvangplaatsen waar IDP's verblijven zijn beperkt. Bij

⁴⁰⁶ Radio Ergo, 16/08/2018, [url](#)

⁴⁰⁷ Freedom House, 5/10/2018, [url](#)

⁴⁰⁸ ReDSS, p. 9, 12/2018, [url](#)

⁴⁰⁹ ReDSS, 12/2018, p. 9, [url](#)

⁴¹⁰ ReDSS, 12/2018, p. 9, [url](#)

⁴¹¹ ReDSS, 12/2018, p. 10, [url](#)

⁴¹² ReDSS, 12/2018, pp. 11-12, [url](#)

⁴¹³ ReDSS, 12/2018, pp. 29-30, [url](#)

⁴¹⁴ HRC, 2018, pp. 4-12, [url](#)

⁴¹⁵ HRC, 2018, pp. 12, 14, [url](#)

gebrek aan politie in IDP-kampen kunnen misdadigers er ongestraft hun gang gaan. Ook verkrachting en gendergerelateerd geweld vinden er plaats.⁴¹⁶

Het mensenrechtenrapport van USDOS voor 2018 stelt dat de overheid en de autoriteiten van Somaliland met UNHCR en IOM samenwerken. Bijstand aan IDP's, vluchtelingen, teruggekeerde vluchtelingen, asielzoekers, staatlozen en andere mensen in nood wordt in overleg met deze organisaties opgezet.⁴¹⁷

In februari 2019 bericht de Norwegian Refugee Council (NRC) dat de droogte in bepaalde regio's in Somaliland toeneemt. Hierdoor riskeren 725.000 mensen voedselschaarste en is er nood aan humanitaire hulp. In het verleden gingen dergelijke droogtes met ontheemding gepaard. Het aanhoudende conflict in de regio Sool verergert de voedselschaarste, voegt NRC toe.⁴¹⁸

Het UK Home Office geeft in januari 2019 aan dat hervestiging vanuit andere Somalische regio's naar Somaliland of Puntland enkel voor voormalige inwoners van de regio en/of leden van plaatselijke clans of minderheidsgroepen een werkbare optie is.⁴¹⁹ Ook een in maart 2019 door de Canadese asiel- en migratiediensten gecontacteerde journalist en schrijver uit de Hoorn van Afrika stelt dat teruggekeerde vluchtelingen en/of asielzoekers uit Somalië over het algemeen niet getolereerd worden in Somaliland, tenzij deze oorspronkelijk van Somaliland afkomstig zijn of tot de plaatselijke clans behoren.⁴²⁰ In februari 2019 winnen diezelfde Canadese diensten informatie in bij een onderzoeker van een niet nader genoemde denktank gevestigd in de Hoorn van Afrika. Deze gaf aan dat clangerelateerde politieke spanningen in Somaliland ervoor zorgen dat (voormalige) inwoners van Centraal- en Zuid-Somalie er slecht bejegend worden. Dezelfde bron stelt dat vluchtelingen en IDP's in Somaliland vaak als handarbeiders tewerkgesteld zijn. Omdat de plaatselijke bevolking vreest dat vluchtelingen en IDP's de bevolkingssamenstelling van Somaliland wijzigen, worden deze met de vinger gewezen en gestigmatiseerd.⁴²¹

7.2. Puntland

De *internal displacement dataset* van UNHCR wijst uit dat 49.000 IDP's uit de Puntlandse regio Bari afkomstig zijn, waarvan er 41.000 vluchtten vanwege de droogte en 6.000 vanwege conflicten en onveiligheid. Van deze IDP's vonden er 37.000 toevlucht in de eigen regio, 7.000 in de regio Mudug, 2.000 in de regio Nugaal en 2.000 in de regio Sanaag. In juni 2018 vluchtte een duizendtal personen vanwege conflict/onveiligheid in de regio. De regio Bari herbergt zelf 58.000 IDP's. Naast de ontheemden afkomstig uit de regio zelf verblijven er 6.000 IDP's uit de regio Sanaag, 3.000 uit de regio Sool en 2.000 uit Mudug. Daarnaast telt de regio Bari ook IDP's uit de overige Somalische regio's, waaronder een beperkt aantal IDP's uit Somaliland.⁴²²

UNHCR telt 16.000 IDP's afkomstig uit de Puntlandse regio Nugaal, waarvan er 14.000 vanwege de droogte vluchtten. Van deze IDP's zochten er 6.000 hun toevlucht in de eigen regio, 3.000 in de regio Sanaag en 4.000 in de regio Mudug. De regio Nugaal telt in totaal zelf 13.000 IDP's waarvan er 2.000 uit de regio Bari afkomstig zijn.⁴²³

⁴¹⁶ HRC, 12/2018, pp. 11-16, [url](#)

⁴¹⁷ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁴¹⁸ NRC, 22/02/2019, [url](#)

⁴¹⁹ UK Home Office via ecoi.net, 01/2019, p. 12, [url](#)

⁴²⁰ IRB via ecoi.net, 19/03/2019, [url](#)

⁴²¹ IRB via ecoi.net, 19/03/2019, [url](#)

⁴²² UNHCR, 05/2019, [url](#)

⁴²³ UNHCR, 05/2019, [url](#)

Volgens de cijfers van het UNHCR zijn 161.000 IDP's afkomstig uit de Puntlandse regio Mudug, waarvan er 129.000 vluchtten vanwege de droogte en 21.000 vanwege conflicten en onveiligheid in de regio. Ongeveer 139.000 van deze IDP's bleven in eigen regio, 16.000 trokken naar de regio Galgaduud en 2.000 naar de regio Bari. In de periode juli – augustus 2018 vluchtten meer dan 5.000 personen vanwege de onveiligheid in de regio. De regio Mudug telt zelf 164.000 IDP's. Naast de ontheemden afkomstig uit de regio zelf, komen er 7.000 uit de regio Bari, 5.000 uit de regio Galgaduud, 4.000 uit de regio Nugaal en 2.000 uit de regio Hiraan.

Op 19 mei 2018 wordt Puntland getroffen door de orkaan Sagar. In de regio Bari vallen drie doden, ook de infrastructurele schade ten gevolge van de zware regenval en overstromingen is aanzienlijk.⁴²⁴

Het UK Home Office geeft in januari 2019 aan dat hervestiging vanuit andere Somalische regio's naar Somaliland of Puntland enkel voor voormalige inwoners van de regio en/of leden van plaatselijke clans of minderheidsgroepen een werkbare optie is.⁴²⁵

In april 2019 rapporteert Radio Ergo dat kinderen in de IDP-kampen rondom Garowe, gelegen in Puntland, niet naar school gaan omdat ze moeten werken. De meerderheid van de IDP's in de regio is volgens Radio Ergo afkomstig uit Puntland, Centraal- en Zuid-Somalië.⁴²⁶

7.3. Betwiste gebieden

HRC meldt in haar jaarrapport voor 2018 dat gevechten tussen clans en de droogte mensen op de vlucht joegen in de regio's Sool en Sanaag.⁴²⁷

De *internal displacement dataset* van UNHCR wijst uit dat 157.000 IDP's afkomstig zijn uit de regio Sool, waarvan er 107.000 vluchtten vanwege de droogte in hun regio van herkomst en 41.000 vanwege de onveiligheid. In mei 2018 vluchtten meer dan 20.000 bewoners vanwege onveiligheid in de regio. Zoat 116.000 IDP's uit Sool zochten toevlucht in de eigen regio, 14.000 in de regio Togdheer, 13.000 in de regio Woqooyi Galbeed, 11.000 in de regio Sanaag en 3.000 in de Puntlandse regio Bari. De regio Sool zelf telt 147.000 IDP's. Naast degenen afkomstig uit de regio zelf komen er 22.000 uit Togdheer, 4.000 uit Galgaduud en 3.000 uit Sanaag. Van de IDP's die in de regio Sool terechtkwamen, vluchtten er 79.000 vanwege de droogte, 58.000 vanwege onveiligheid.⁴²⁸

UNHCR telt 77.000 IDP's afkomstig uit de regio Sanaag. Daarvan vluchtten er 69.000 vanwege droogte, 7.000 vanwege onveiligheid. Van deze IDP's zochten er 63.000 onderdak in eigen regio, 6.000 in de Puntlandse regio Bari, 3.000 in de regio Sool en 2.000 in de regio Togdheer. In de periode mei – augustus 2018 vluchtten zo'n 4.000 personen vanwege onveiligheid in Sanaag. De regio Sanaag zelf herbergt 79.000 IDP's. Naast degenen afkomstig uit de regio zelf komen er 11.000 uit de regio Sool, 3.000 uit Nugaal en 2.000 uit de regio Bari.⁴²⁹

Wat conflictgerelateerde migratie betreft, vluchten in januari 2018 honderden inwoners van Tukaraq (de regio Sool) naar de buitenwijken door het geweld in deze stad.⁴³⁰ In haar overzicht van februari 2018 bericht UNHCR dat er grootschalige ontheemding werd vastgesteld (9.000 personen) in het dorp Tukaraq door de voortdurende spanning tussen het leger van Puntland en Somaliland.⁴³¹ Volgens de

⁴²⁴ OCHA via ReliefWeb, 14/06/2018, [url](#)

⁴²⁵ UK Home Office via eci.net, 01/2019, p. 12, [url](#)

⁴²⁶ Radio Ergo, 16/04/2018, [url](#)

⁴²⁷ HRC, 12/2018, p. 11, [url](#)

⁴²⁸ UNHCR, 05/2019, [url](#)

⁴²⁹ UNHCR, 05/2019, [url](#)

⁴³⁰ ACAPS, laatste update: 20/03/2018, [url](#)

⁴³¹ UNHCR via ReliefWeb, s.d., [url](#)

Puntlandse minister van Binnenlandse Zaken raakte 80 % van de bevolking van dit dorp ontheemd en vluchtten de inwoners naar Boocame, Dhuumod Jabay, Kurso Dabaley, Talees, Faleythaale, Godqaboobe en Buuro-wadal.⁴³²

OCHA catalogeert de betwiste gebieden Sool en Sanaag in maart 2018 nog steeds als "severe critical geographic priorities". De droogte en de militaire spanningen in de regio zijn de oorzaak.⁴³³

Op 19 mei 2018 worden de regio's Sool en Sanaag getroffen door de orkaan Sagar. In de regio Sanaag raken 212 mensen ontheemd. In Las Anod, gelegen in de regio Sool, worden 4.800 personen ontheemd.⁴³⁴

In juli 2018 meldt OCHA dat het gewapende conflict tussen de strijdmachten van Somaliland en Puntland in Tukaraq 12.800 mensen op de vlucht dreef.⁴³⁵

NRC meldt dat gewapende groepen in oktober 2018 strijd leverden in de regio Sool. Hierbij viel een honderdtal doden, 4.000 families sloegen op de vlucht. Een aantal van deze IDP's vestigde zich in de afgelegen Timooley-vallei gelegen in Somaliland.⁴³⁶

HRC meldt in haar jaarrapport voor 2018 dat gevechten tussen clans en de droogte mensen op de vlucht joegen in de regio's Sool en Sanaag.⁴³⁷

7.4. Bereikbaarheid

In februari 2019 waarschuwt Assessment Capacities Project (ACAPS), een Zwitsers onderzoeksinstituut dat de humanitaire noden in crisissituaties bestudeert, dat humanitaire hulpverlening in het district Buuhoodle, gelegen in de regio Sool, door wegbelemmeringen gehinderd wordt.⁴³⁸

OCHA rapporteert in januari 2019 dat de toelevering van humanitaire hulp in Somalië belemmerd wordt door aanslagen met IED's op bevoorradingsroutes. Verder belemmeren illegale controleposten en afpersing het verkeer. Vooral in het zuiden van Somalië wordt humanitaire hulpverlening hierdoor gehinderd, maar ook in het westen van de regio Mudug, het zuiden van de regio Sool en het noordwesten van de regio Bari komen humanitaire transporten obstakels tegen.⁴³⁹ Humanitaire transporten in Somaliland en Puntland ondervinden over het algemeen echter minder hinder dan in het zuiden van het land.⁴⁴⁰

In juni 2018 brengt de internationale hulporganisatie World Food Programme (WFP) de belemmeringen waarmee het wegverkeer in Somalië geconfronteerd wordt in kaart. De verbindingswegen in Somaliland en Puntland worden als toegankelijk aangeduid. Enkel de weg die van Garowe (Puntland) naar Burao (Somaliland) leidt wordt als gedeeltelijk ontoegankelijk omschreven:

⁴³² Ministry of Interior Puntland, 13/02/2018, [url](#)

⁴³³ OCHA via ecoi.net, p. 3, [url](#)

⁴³⁴ OCHA via ReliefWeb, 14/06/2018, [url](#)

⁴³⁵ OCHA via ecoi.net, 05/07/2018, p. 4, [url](#)

⁴³⁶ Norwegian Refugee Council (NRC), 20/02/2019, [url](#)

⁴³⁷ Human Rights Center (HRC), 12/2018, p. 11, [url](#)

⁴³⁸ ACAPS via ReliefWeb, 20/02/2019, p. 1, [url](#)

⁴³⁹ OCHA via ReliefWeb, 20/01/2019, p. 21, [url](#)

⁴⁴⁰ OCHA via ReliefWeb, 20/01/2019, p. 20, [url](#)

Kaart 5: De toegankelijkheid van het wegennet in Somalië, WFP, 07/06/2018⁴⁴¹

USDOS meldt in haar mensenrechtenrapport over 2018 dat beambten van de federale overheid de toegang tot Somaliland ontzegt wordt, inclusief diegenen van Somalilandse origine die aangeven de belangen van Hargeisa te behartigen in Mogadishu. Daarnaast verhindert de Somalilandse overheid burgers naar Mogadishu af te reizen om er te werken voor de federale overheid of om er culturele activiteiten bij te wonen.⁴⁴²

USDOS geeft in het rapport over 2018 ook aan dat regeringstroepen, regeringsgezinde militias, gewapende militias, clanfacties en AS doorheen Somalië checkpoints installeren. Deze checkpoints hinderen de bewegingsvrijheid en stellen weggebruikers bloot aan diefstal, afpersing, pesterijen en geweld. Wegblokkades bemand door gewapende actoren en aanvallen op de personeelsleden van humanitaire organisaties hinderen de toelevering van hulpgoederen in zuidelijke en centrale sectoren in het land.⁴⁴³

In 2016-2017 weigeren ambtenaren van de Interim Galmudug Administration (IGA) de inwoners van Puntland toegang tot het grondgebied en arresteren ze bestuurders met een Puntlandse nummerplaat. Deze praktijk begon in januari 2015, rapporteert USDOS.⁴⁴⁴ In het mensenrechtenrapport voor 2018 maakt USDOS hiervan geen gewag meer.⁴⁴⁵

⁴⁴¹ WFP via ReliefWeb, 07/06/2018, [url](#); enkel de regio's Puntland en Somaliland van deze overzichtskaart worden weergegeven in deze COI Focus.

⁴⁴² USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁴⁴³ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

⁴⁴⁴ USDOS, 20/04/2018, [url](#); USDOS, 03/03/2017, [url](#)

⁴⁴⁵ USDOS, 13/03/2019, [url](#)

In Khatumo wordt het vrije verkeer van personen en goederen niet ingeperkt. Volgens de bevindingen die het BFA/SEM-onderzoeksteam in 2017 publiceerde, kunnen mensen ongemoeid naar Las Anod reizen en zelfs verder, bijvoorbeeld naar Garowe.⁴⁴⁶

⁴⁴⁶ BFA, SEM, 08/2017, p. 102, [url](#)

Samenvatting

Verschillende bronnen stellen dat de zelfverklaarde republiek Somaliland en de federale lidstaat Puntland een relatieve vrede en stabiliteit kennen. Zowel Somaliland als Puntland hebben niet de volledige controle over hun territorium. In de betwiste gebieden, met de name de regio's Sool, Sanaag en het district Buuhoodle, komt het hierdoor soms tot een grensconflict tussen de Somalilandse veiligheidsdiensten en deze van Puntland.

Er bestaan geen officiële statistieken over de geweldincidenten in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden. Cedoca maakt gebruik van cijfergegevens met betrekking tot de veiligheidsincidenten uit de databank van ACLED. Diverse bronnen stellen dat betrouwbare statistieken over burgerslachtoffers in Somalië niet beschikbaar zijn.

In deze verslagperiode wordt de veiligheidssituatie in Puntland, Somaliland en de betwiste gebieden voornamelijk beïnvloed door het geweld tussen de Somalilandse en Puntlandse strijdkrachten in de betwiste gebieden, met name in en rond de stad Tukaraq (district Las Anod, regio Sool). De activiteiten van de terreurgroepen AS en ISS in Puntland hebben een invloed op de stabiliteit van deze federale lidstaat. In de noordelijke regio van Somalië doet zich ook geweld voor door de veiligheidsdiensten, de verschillende clanmilities en onbekende gewapende groeperingen. Als gevolg van dit geweld vallen er soms burgerslachtoffers, soms doelgericht soms als omstaander, en slaan burgers op de vlucht. Er zijn drie hoofdtypes van geweld in Somaliland, Puntland en de betwiste gebieden tijdens deze verslagperiode: grondoffensieven, aanslagen met explosieven en moorden door middel van vuurwapens. Aanslagen met explosieven worden voornamelijk opgeëist door AS. Schietpartijen en gerichte moorden (met behulp van vuurwapens) zijn toe te schrijven aan clanmilities, veiligheidsdiensten, onbekende gewapende groepen, ISS of aan AS.

Tijdens deze verslagperiode worden geen terreuraanslagen door AS of ISS geregistreerd in Somaliland. De relatieve stabiliteit maakt deze regio minder kwetsbaar voor aanvallen van deze jihadistische groeperingen. Wel nemen verschillende bronnen aan dat AS aanwezig is in Somaliland maar dat hun capaciteiten gering zijn. ISS gebruikt deze regio voornamelijk als transitzone en verzamelaarsplaats voor rekruten. Tijdens de verslagperiode registreert ACLED voornamelijk incidenten van clangeweld, geweld door milities en onbekende groepen waarbij soms burgerdoden vallen. De meeste incidenten registreert ACLED in de eerste helft van 2018 (11), in de tweede helft van 2018 stagneert het geweld (10). Voor de eerste vier maanden van 2019 telt ACLED 10 incidenten in Somaliland. In de gehele verslagperiode vallen de meeste dodelijke slachtoffers door het geweld onder de noemer *violence against civilians* (4).

In Puntland zijn tijdens deze verslagperiode de voornaamste bedreigingen voor de veiligheidssituatie de activiteiten van AS en ISS (en de strijd tussen deze beide terreurgroepen), clangeweld en het geweld door onbekende gewapende groepen. Bij de operaties van de regering zijn doorgaans zowel het PDF als de Darawish-eenheden betrokken. US AFRICOM en het PSF voeren in deze verslagperiode luchtaanvallen uit op AS- en ISS-doelwitten. Het hoogste aantal incidenten (142) registreert ACLED in de eerste helft van 2018. In de tweede helft van 2018 is er een daling waarneembaar (89). Deze trend wordt verdergezet in de eerste vier maanden van 2019 (54). Het aantal dodelijke slachtoffers volgt deze evolutie: van 254 dodelijke slachtoffers tijdens de eerste helft van 2018 naar 99 in de tweede helft van 2018 tot 53 in de eerste vier maanden van 2019. In Puntland en gedurende de gehele verslagperiode vallen de meeste dodelijke slachtoffers door het geweld onder de noemer *battles* (200), gevolgd door het geweld door *explosions/remote violence* (108) en *violence against civilians* (98).

Er zijn aanwijzingen dat de aanwezigheid van AS is toegenomen in het Galgala-gebergte. Gedurende de verslagperiode voert AS geen zware aanslagen met een hoog aantal dodelijke slachtoffers uit in Puntland.

Door de Amerikaanse luchtaanvallen tegen ISS, sinds november 2017, staan de activiteiten van ISS in Puntland op een laag pitje. In de verslagperiode perst ISS zakenlui af. Wanneer zij de vereiste belasting niet betalen, gebruikt ISS geweld. Volgens een onderzoek is ISS niet in staat gesofisticeerde aanvallen uit te voeren.

In december 2018 verklaart AS de oorlog aan ISS omdat deze laatste ook belastingen int in grote steden zoals Bosaso en Mogadishu, haar actieterrein in de loop van 2018 heeft uitgebreid naar Mogadishu en gelinkt wordt aan terroristische activiteiten in het Westen. In het begin van 2019 worden er incidenten gelinkt aan deze inter-jihadstrijd in Puntland gemeld. Beide terreurgroepen strijden ook om de steun van de lokale bevolking wat voor de burgers een potentieel gevaar inhoudt.

Wat de betwiste gebieden betreft leiden de spanningen tussen Somaliland en Puntland in de regio Sool tot gewapende incidenten. De strijdende partijen actief in dit conflict zijn voornamelijk het SLA en het PDF. Begin 2018 verovert Somaliland de stad Tukaraq op Puntland. Ondanks lokale en internationale bemiddelingspogingen zijn er regelmatig opflakkingen van geweld in de loop van 2018. De gevechten verminderen tussen juli 2018 en eind 2018. Tijdens de eerste vier maanden van 2019 vond Cedoca geen dergelijke grensincidenten in de geraadpleegde bronnen. In de verslagperiode hebben er ook gevechten tussen clans en subclans plaats en dit vooral voor de toegang tot water en land. Het aantal incidenten geregistreerd door ACLED is in de eerste helft van 2018 (58) min of meer gelijk aan het aantal incidenten voor de tweede helft van 2018 (59). In de eerste vier maanden van 2019 daalt dit aantal (16). Wat het aantal dodelijke slachtoffers betreft, telt ACLED 175 slachtoffers in de eerste helft van 2018, 90 in de tweede helft van 2018 en 8 tijdens de eerste vier maanden van 2019. Voor de gehele verslagperiode vallen het hoogste aantal dodelijke slachtoffers bij incidenten die worden beschouwd als *battles* (252). Onder de ACLED-categorie *violence against civilians* worden 26 doden geteld en 3 onder *explosions/remote violence*.

De onveiligheid, het klimaat (droogte, de orkaan Sagar, overstromingen) en het tekort aan arbeidskansen zijn de onderliggende oorzaken voor de (tijdelijke) migratie van de lokale bevolking. De droogte is de voornaamste reden voor ontheemdheid tijdens de verslagperiode in het hele gebied. Het geweld in de regio Sool, in de buurt van de stad Tukaraq, drijft de lokale bevolking op de vlucht. In juli 2018 meldt OCHA dat het gewapende conflict in Tukaraq 12.800 mensen verjaagt. Volgens de Puntlandse minister van Binnenlandse Zaken is 80 % van de bevolking van Tukaraq ontheemd.

De aantrekkingskracht van de *tahriib* neemt de afgelopen jaren toe in Puntland en Somaliland. Precieze cijfers over het aantal jongeren dat naar Europa trekt, zijn echter niet beschikbaar.

OCHA rapporteert in april 2019 dat de humanitaire situatie in Somalië verslechtert door herhaalde tegenvallende regenseizoenen. De droogte in het land leidt tot verdere ontheemding en brengt de voedselzekerheid in het noordoostelijk Somalië in gevaar. Het noorden van de districten Awdal en Wooqooyi Galbeed in Somaliland zijn het ergst getroffen door de voedselschaarste. Anderzijds komen er nog steeds vluchtelingen uit Jemen aan in het noorden van Somalië.

Wat de mobiliteit in het gebied betreft zijn de verbindingswegen in Somaliland en Puntland toegankelijk en berijdbaar. Enkel de weg die van Garowe (Puntland) naar Burao (Somaliland) leidt, is gedeeltelijk toegankelijk.

Bijlagen

ACLED, Methodologie

NOTA

Cedoca

DATUM: 21 mei 2019

BETREFT: ACLED: Methodologie

In april 2019 publiceert het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) een hernieuwde versie van zijn *Codebook*¹ waarin de organisatie uitleg geeft over de gehanteerde methodologie om informatie te verzamelen, te coderen en de ingevoerde gegevens te controleren.

Cedoca grijpt de publicatie van dit hernieuwde *Codebook* en de invoering van enkele nieuwe categorieën en subcategorieën van gebeurtenissen aan om de informatie die ACLED in zijn *Codebook* maar ook in andere handleidingen en documenten aanbiedt, samen te brengen in deze nota.

Kort over ACLED

ACLED verzamelt en codeert gerapporteerde informatie over het type, de actoren, de locatie, de datum en andere kenmerken van gebeurtenissen van politiek geweld, demonstraties en een aantal andere politiek relevante niet-gewelddadige gebeurtenissen.²

In 2005 start ACLED als een onderdeel van een doctoraatswerk, met een focus op Afrika. De aanvankelijke datacollectie bevat gegevens over zes Centraal-Afrikaanse en drie West-Afrikaanse landen. In 2008 kent ACLED een uitbreiding en omvat het de vijftig minst ontwikkelde landen, geconcentreerd in Afrika. Dit leidt in 2009 tot een eerste versie van de databank. Er volgen een aantal nieuwere versies waarbij de collectie telkens uitgebreid en herwerkt wordt. Soms zijn er nieuwe toevoegingen of wordt de terminologie herbekeken. In 2018 lanceert ACLED de achtste versie van zijn databank. Deze omvat nu ook veertien landen in Zuid- en Zuidoost-Azië en vijftien landen in het Midden Oosten.³ In 2019 staat de teller van door ACLED opgevolgde landen op 94.⁴

Sinds 2014 heeft ACLED het statuut van een Amerikaanse ngo.⁵

Naast datacollectie voert ACLED ook analyses uit om conflictscenario's te beschrijven, te verkennen en te testen. Deze zijn vrij toegankelijk voor niet-commercieel gebruik.⁶

Ook de databank van ACLED is publiek beschikbaar en wordt in real-time aangeboden.⁷ ACLED presenteert de gegevens in tabelvorm en laat de gebruiker toe een selectie te maken op type

¹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, [url](#)

² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, pp. 3, 6, [url](#)

³ ACLED, 22/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, 16/05/2019, [url](#)

⁵ ACLED, 22/04/2019, [url](#)

⁶ ACLED, 22/04/2019, [url](#)

⁷ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 3, [url](#); Raleigh C., Carew M. B., Carboni A., 22/01/2018, p. 21, [url](#)

gebeurtenis, type actor, naam van actor, locatie, periode, ... en de gegevens naar eigen goeddunken te groeperen.⁸

ACLED neemt een aantal maatregelen om ervoor te zorgen dat de data nauwkeurig, grondig en toegankelijk zijn. Het grootste aandeel van het werk bij ACLED bestaat uit het beoordelen van bronmateriaal, het verzamelen en invoeren van data en het opschonen en nakijken van de ingevoerde data en bronnen. Sinds 2018 wordt dit proces wekelijks herhaald.⁹

ACLED hanteert dezelfde methodologie voor het verzamelen van data in alle opgevolgde landen. Alle informatie met betrekking tot die methodologie is publiek beschikbaar.¹⁰

Methodologie van ACLED: codering en review

Bronnen

Ervaren onderzoekers halen de informatie voornamelijk uit secundaire bronnen, al raadpleegt ACLED in bepaalde gevallen ook primaire bronnen. Het gaat om een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties.

Dit zijn de vier belangrijkste types van bronnen die ACLED gebruikt om de databank te voeden:¹¹

1. lokale, regionale, nationale en continentale media. Deze worden dagelijks opgevolgd;
2. rapporten van ngo's of internationale organisaties. Deze worden gebruikt om de berichtgeving van de media aan te vullen;
3. een selectie van sociale media-accounts, met inbegrip van Twitter en Telegram;
4. informatie en gegevens verkregen via samenwerkingen met lokale waarnemers van het conflict in gevallen waar de toegang moeilijk is. Om veiligheidsredenen wensen een aantal van die lokale partners anoniem te blijven. In dat geval verwijst ACLED in de databank naar "local sources".

In totaal maakt ACLED gebruik van duizenden verschillende bronnen in meer dan twintig verschillende talen.¹²

Voor ACLED volstaat één bron om een gebeurtenis te registreren. Wanneer er meer dan twee bronnen voorhanden zijn, vermeldt ACLED de meest grondige of worden ze allemaal alfabetisch opgenoemd.¹³

In de tabellen van ACLED zijn twee kolommen gewijd aan informatie over de gebruikte bronnen, namelijk *source* en *source scale*. De kolom *source* bevat de naam van de bron, in de kolom *source scale* geeft ACLED de geografische reikwijdte van de gebruikte bron aan.¹⁴

Incidenten (*Events*)

Het incident is het uitgangspunt voor ACLED.¹⁵

⁸ ACLED, 11/04/2019, [url](#)

⁹ ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

¹⁰ Raleigh C., Carew M. B., Carboni A., 22/01/2018, p. 3, [url](#)

¹¹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 33, [url](#)

¹² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 33, [url](#)

¹³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 33, [url](#); ACLED, *Sourcing*, 10/04/2019, [url](#)

¹⁴ ACLED, *ACLED Data Columns*, 10/04/2019, [url](#); ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 5, [url](#)

¹⁵ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 6, [url](#)

Aan de hand van vaste categorieën en subcategorieën omschrijft ACLED het type incident in de kolommen *event type* en *sub event type* van de gegevenstabel.¹⁶

Categorieën en subcategorieën

In maart 2019 introduceert ACLED nieuwe categorieën en subcategorieën voor het coderen van incidenten.¹⁷ Vanaf dan hanteert ACLED 6 categorieën en 25 subcategorieën. De 6 categorieën brengt ACLED onder in drie clusters: gewelddadige gebeurtenissen, rellen/protesten en niet-gewelddadige gebeurtenissen.¹⁸ Hieronder volgt een overzicht van die categorieën en subcategorieën met de definities die ACLED ervoor hanteert.¹⁹

Gewelddadige gebeurtenissen

1. *Battles*

Een gewelddadige interactie tussen twee politiek georganiseerde, gewapende groepen op een bepaald tijdstip en locatie²⁰ of gewelddadige confrontaties tussen minstens twee gewapende groepen.²¹ Sinds de publicatie in 2019 van een update van zijn *Codebook*, brengt ACLED de als *battles* gelabelde incidenten onder in drie subcategorieën, met name *armed clashes*, *government regains territory* en *non-state actor overtakes territory*.

Armed clash

Gevechten tussen gewapende, georganiseerde groepen waarbij de controle over het betwist gebied ongewijzigd blijft.

Non-state actor overtakes territory

Een gevecht waarbij niet-gouvernementele actoren, zoals opstandelingen, de controle over het gebied krijgen waar ze vanaf dan ongestraft kunnen handelen en waar hen een machtsmonopolie wordt toegeschreven. Opmerking: kortstondige wissels die minder dan een dag duren codeert ACLED als *armed clash*.

Government regains territory

Een gevecht waarbij overheidstroepen (of hun bondgenoten) opnieuw de controle krijgen over het betwiste gebied. Opmerking: kortstondige wissels die minder dan een dag duren codeert ACLED als *armed clash*.

2. *Explosions/Remote violence*

Eenzijdige gewelddadige gebeurtenissen waarbij het ingezette middel (explosieven, zoals bommen, granaten, geïmproviseerde explosieven (*Improvised Explosive Devices (IED's)*), artillerievuur, lucht-of drone-aanvallen, ...) een asymmetrie creëert door het doelwit de mogelijkheid om te reageren te ontnemen.²² Sinds de publicatie in 2019 van een update van zijn *Codebook*, brengt ACLED de als *explosions/remote violence* gelabelde incidenten onder in zes subcategorieën, met name *chemical weapon*, *air/drone strike*, *suicide bomb*, *shelling/artillery/missile attack*, *remote explosive/landmine/IED* en *grenade*.

Chemical weapon

¹⁶ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 4, [url](#)

¹⁷ ACLED, 14/03/2019, [url](#)

¹⁸ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, pp. 6-7, [url](#)

¹⁹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, pp. 6-7, [url](#)

²⁰ ACLED, 14/03/2019, [url](#)

²¹ ACLED, 11/04/2019, [url](#)

²² ACLED, 11/04/2019, [url](#)

Incidenten waarbij chemische wapens (waaronder zenuw-, mosterd- en chloorgas en antrax (miltvuur), ...) ingezet worden, zonder dat een andere confrontatie plaatsvond.

Air/drone strike

Lucht-of droneaanvallen (inclusief elke vorm van aanvallen vanuit de lucht) zonder dat een andere confrontatie plaatsvond.

Suicide bomb

Een zelfmoordaanslag door middel van een explosief (inclusief *Suicide Vehicle-borne Improvised Explosive Device, SVBIED*) zonder dat een andere confrontatie plaatsvond.

Shelling/artillery/missile attack

Incidenten waarbij men gebruik maakt van beschietingen, artillerie (hetzij op zichzelf staand of bevestigd op tanks), mortieren of geleide raketten, door raketten neergehaalde vliegtuigen of granaten met raketaandrijving (*Rocket-Propelled Grenades, RPG's*), zonder dat een andere confrontatie plaatsvond. Vallen hier niet onder: neergehaalde onbemande drones en luchtafweergeschut. Deze codeert ACLED onder *disrupted weapons use* aangezien er geen menselijke doelwitten zijn.

Remote explosive/landmine/IED

Incidenten waarbij men gebruik maakt van een op afstand of door het slachtoffer geactiveerd apparaat, zonder dat een andere confrontatie plaatsvond. Hierbij inbegrepen zijn: landmijnen, geïmproviseerde explosieven (*IED's*) (hetzij op zichzelf staand of bevestigd aan een voertuig) of enige andere vorm van op afstand tot ontploffing gebrachte of geactiveerde explosieven (ook niet-geëxplodeerde explosieven (*Unexploded Ordinances, UXO*)). Vallen hier niet onder: *Suicide Vehicle-borne Improvised Explosive Device (SVBIED)* en het veilig onschadelijk maken van een explosief of wanneer een explosief per ongeluk tot ontploffing wordt gebracht door degene die het plaatst (zonder slachtoffers).

Grenade

Incidenten waarbij men met granaten of een ander explosief gooit (met uitzondering van "ruwe bommen", zoals molotovcocktails, voetzoekers, benzinebommen, ...), zonder dat een andere confrontatie plaatsvond.

3. *Violence against civilians*

Gewelddaden waarbij een georganiseerde, gewapende groepering opzettelijk geweld gebruiken tegen ongewapende niet-strijders. Sinds de publicatie in 2019 van een update van zijn *Codebook*, brengt ACLED de als *violence against civilians* gelabelde incidenten onder in drie subcategorieën, met name: *sexual violence*, *attack* en *abduction/forced disappearance*.

Sexual violence

Incidenten waarbij personen (ongeacht geslacht of leeftijd) het doelwit zijn van seksueel geweld (met inbegrip van, maar niet beperkt tot, verkrachting, het zich openbaar ontkleden, seksuele marteling, verminking van geslachtsdelen, enz.).

Attack

Incidenten waarbij burgers het doelwit zijn van elke vorm van geweld (met uitzondering van seksueel geweld) door een georganiseerde, gewapende dader.

Abduction/forced disappearance

Een ontvoering of een gedwongen verdwijning van burgers, zonder dat er andere gewelddaden werden gemeld. Wanneer er doden of gewonden vallen ten gevolge van een dergelijk incident, codeert ACLED het onder *attack*.

Demonstraties

4. *Riots*

Gewelddadige betogingen waarbij vaak sprake is van een spontane actie van ongeorganiseerde, onafhankelijke bendes die ontwrichtende handelingen stellen. Sinds de publicatie in 2019 van een update van zijn *Codebook*, brengt ACLED de als *riots* gelabelde incidenten onder in twee subcategorieën, met name: *violent demonstration* en *mob violence*.

Violent demonstration

Demonstranten die zich inlaten met geweld of oproer, zoals vandalisme, wegblokkades, banden verbranden, ...

Mob violence

Geweld waarbij een grote groep mensen betrokken is, vooral een wanordelijke groep die van plan is om problemen of geweld te veroorzaken, in interactie met andere gelijkaardige groepen/relschoppers, georganiseerde gewapende bendes of burgers.

5. *Protests*

Publieke vreedzame betogingen waarbij de deelnemers geen geweld gebruiken, hoewel geweld tegen hen kan worden gebruikt. Sinds de publicatie in 2019 van een update van zijn *Codebook*, brengt ACLED de als *protests* gelabelde incidenten onder in drie subcategorieën, met name: *peaceful protest*, *excessive force against protesters* en *protest with intervention*.

Peaceful protest

Actie waarbij vreedzame demonstranten zich niet inlaten met geweld of andere vormen van relschoppen en niet geconfronteerd worden met enige vorm van geweld of gevecht.

Excessive force against protesters

Actie waarbij vreedzame demonstranten, die zich niet inlaten met geweld of andere vormen van relschoppen, geweld ondervinden (mogelijk) leidend tot ernstige/dodelijke verwondingen.

Protest with intervention

Actie waarbij vreedzame demonstranten, die zich niet inlaten met geweld of andere vormen van relschoppen, geconfronteerd worden met (pogingen tot) het uiteendrijven of onderdrukken van het protest zonder meldingen van ernstige/dodelijke verwondingen of confrontaties met dodelijke wapens.

Niet-gewelddadige gebeurtenissen

6. *Strategic developments*

Contextueel belangrijke informatie over de activiteiten van gewelddadige groeperingen die op zichzelf niet als politiek geweld geregistreerd wordt maar wel een aanzet kan geven tot toekomstige incidenten of kan bijdragen tot een politieke dynamiek. ACLED geeft aan dat incidenten van het type *strategic developments* nuttig kunnen zijn voor analyse, voor een beter begrip van de context van een conflict, van een mogelijke opstoot of plotse daling van politiek geweld of protesten, van verschuivende dynamieken of van grieven en

vijandelikheden die onder de oppervlakte aan het borrelen zijn.²³ Sinds de publicatie in 2019 van een update van zijn *Codebook*, brengt ACLED de als *strategic developments* gelabelde incidenten onder in acht subcategorieën, met name: *agreement*, *arrests*, *change to group/activity*, *disrupted weapons use*, *headquarters of base established*, *looting/property destruction*, *non-violent transfer of territory* en *other*.

Agreement

Akkoord/overeenkomst tussen actoren, zoals onder meer vredesakkoorden/-gesprekken, wapenstilstanden, uitwisseling van gevangenen, vrijlating van gevangenen, zich overgeven, ...

Arrests

Overheidstroepen (of andere actoren die de facto controle uitoefenen over een gebied) die een *high profile* persoon aanhouden of massale arrestaties verrichten.

Change to group/activity

Belangrijke verandering in de activiteit of structuur van gewapende groepen (met inbegrip van de oprichting van een nieuwe groep opstandelingen of paramilitaire vleugel, zogenaamde "vrijwillige" rekruteringscampagnes, veiligheidsmaatregelen, troepenbewegingen, ...).

Disrupted weapons use

Het voorkomen van een incident van het type *explosions/remote violence* of inbeslagname van aanzienlijke wapenarsenalen. Het gaat onder meer om het veilig onschadelijk maken van een explosief, een explosief dat per ongeluk tot ontploffing wordt gebracht door degene die het plaatst, het onderscheppen van explosieven in de lucht, ...

Headquarters of base established

Oprichting van een permanente of semipermanente basis of hoofdkwartier door een gewelddadige groep.

Looting/property destruction

Plunderingen of inbeslagname van goederen of eigendommen (geen wapens of wapensystemen) door georganiseerde gewapende groepen.

Non-violent transfer of territory

Incident waarbij opstandelingen, overheden, of met hen geassocieerde groepen de controle verkrijgen over een locatie zonder een gewelddadige confrontatie aan te gaan met een andere groep.

Other

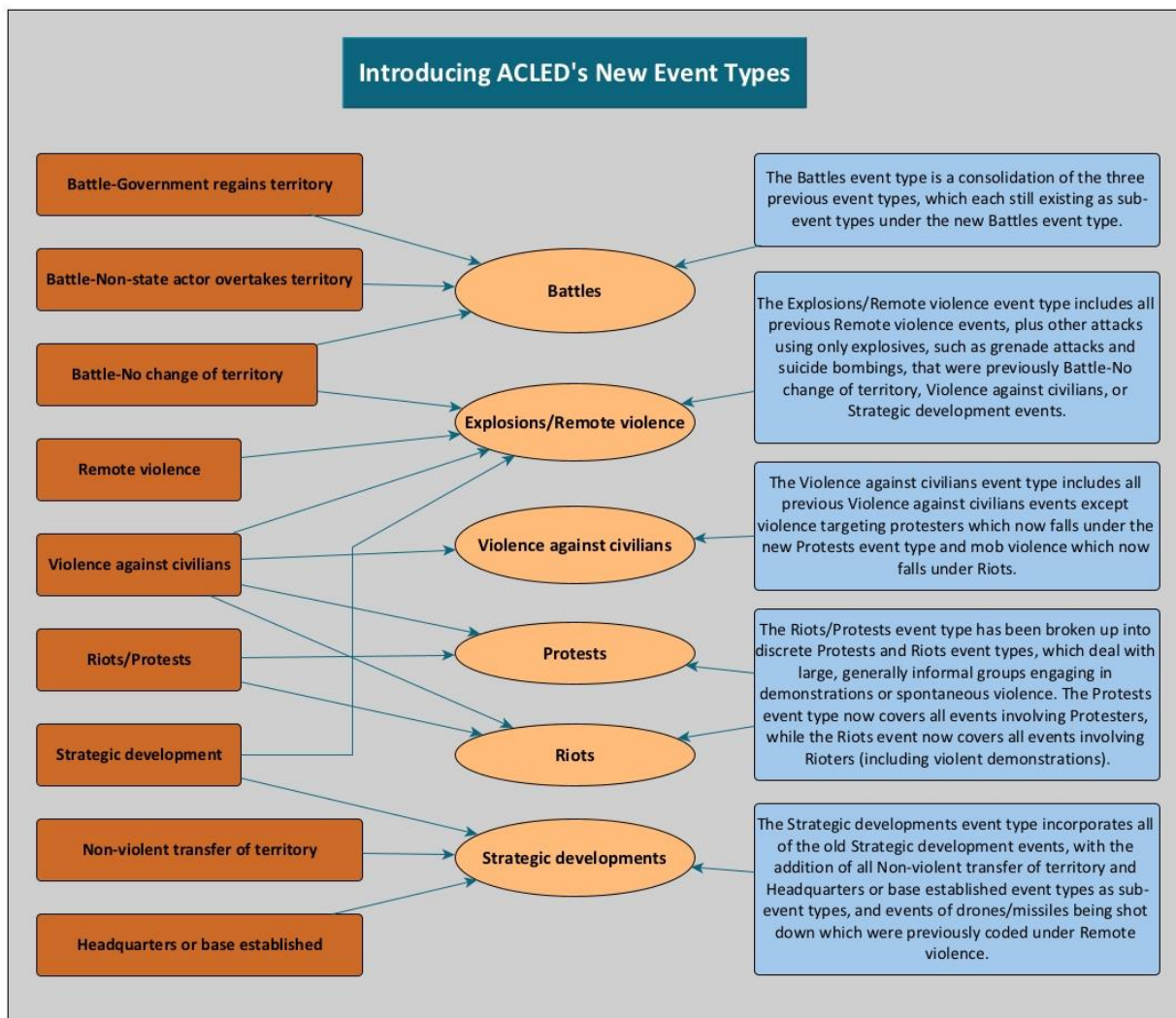
Eender welke andere belangrijke, strategische ontwikkelingen die niet onder de andere subcategorieën van *strategic developments* vallen.

Nieuwe categorieën (sinds maart 2019) vs. oude categorieën

Vanaf de invoering van de nieuwe categorieën en subcategorieën volgen de nieuwe data deze nieuwe structuur. De codering van alle oudere data uit de databank van ACLED is aangepast aan de nieuwe

²³ ACLED, *Strategic Developments in the ACLED dataset*, 10/04/2019, [url](#)

structuur. Dit heeft enkele verschuivingen met zich meegebracht zoals onderstaande afbeelding weergeeft:²⁴

Dubbels

Zelf geeft ACLED in dit verband aan dat "one or more events can occur in the same location on the same day. If two events between the same actors in the same location are reported, they are typically noted as a single aggregate event".²⁵ ACLED stelt uitdrukkelijk dat "ACLED researchers do not 'double count' events" en heeft een methodologie ontwikkeld "in order to avoid double-counting".

De lijst van categorieën en subcategorieën is hiërarchisch opgesteld. ACLED benadrukt dat het belangrijk is om deze hiërarchie voor ogen te houden bij de interpretatie van de data. Ze is bedoeld om gelijktijdige tactieken binnen eenzelfde gebeurtenis op te vangen, en zo dubbel tellen te vermijden. Concreet betekent dat bijvoorbeeld dat een luchtaanval (*explosions/remote violence*) die uitgevoerd wordt binnen dezelfde context als een grondgevecht (*battles*), gecodeerd wordt als één incident onder *battles* of dat een aanval op een burger (*violence against civilians*) die plaatsvindt binnen dezelfde

²⁴ ACLED, 14/03/2019, [url](#)

²⁵ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 16, [url](#)

context als een incident met een *IED*, gecodeerd wordt als één incident onder *explosions/remote violence*.²⁶

Actoren

Om als actor van politiek geweld opgenomen te worden in de databank van ACLED moeten organisaties samenhangend zijn en zich niet enkel verenigen voor individuele gebeurtenissen. Er moet een link zijn tussen hun activiteiten, als middel om een groter politiek doel te bereiken. Uitzonderingen op deze regel zijn demonstranten, relschoppers en burgers.²⁷

In de tabellen van ACLED zijn zeven kolommen gewijd aan informatie over de actoren die bij het ingevoerde incident betrokken zijn, namelijk: *Actor1*, *Assoc_actor_1*, *Inter1*, *Actor2*, *Assoc_actor_2*, *Inter2* en *Interaction*.²⁸

De kolommen *Actor1* en *Actor2* bevatten de naam van de actoren.²⁹ Verder deelt ACLED de actoren op in acht types. Dit gebeurt aan de hand van een numerieke code van 1 tot 8 in de kolommen *Inter1* en *Inter2*: overheidstroepen (1), opstandelingen (2), politieke milities (3), identiteitsgroepen/-milities (4), relschoppers (5), demonstranten (6), burgers (7) en externe of andere troepen (8).³⁰ Met uitzondering van burgers en ook sommige groepen demonstranten gaat het om georganiseerde actoren die een officiële naam en een politiek doel hebben en geweld gebruiken met politieke doeleinden.³¹ In de kolom *Interaction* voegt ACLED de codes uit de kolommen *Inter1* en *Inter2* samen. De volgorde van de twee codes heeft geen belang, ACLED kiest altijd het laagste cijfer.³²

In de kolommen *Assoc_actor_1* en *Assoc_actor_2* worden de geassocieerde groepen voor specifieke evenementen en de identiteit van specifieke actoren geregistreerd. In het eerste geval kan het gaan om bondgenoten tijdens de actie, zoals twee gewapende georganiseerde groepen die aanvallen uitvoeren tegen een gemeenschappelijke vijand. In het tweede geval kunnen die kolommen aanvullende informatie bevatten over de slachtoffers van een aanslag of de sociaal-politieke affiliatie van demonstranten of de etnisch-religieuze identiteit van een burgerslachtoffer.³³

De volgorde van de actoren is niet van belang in ACLEDs registratiesysteem, met uitzondering van incidenten onder de categorie *violence against civilians*, waarbij de slachtoffers altijd in de kolom *Actor2* opgenomen worden.³⁴

Burgers die (als *collateral damage*) getroffen werden bij een incident van *explosions/remote violence* gericht tegen een gewapende georganiseerde groep, registreert ACLED als *associated actor*.³⁵

ACLED omschrijft burgers als personen die niet actief gekozen hebben om bij een incident betrokken te zijn.³⁶ Het gaat om personen die bij gewelddadige incidenten ongewapend en dus kwetsbaar zijn. Daartoe behoren ook personen die het doelwit zijn van geweld en getroffen worden wanneer ze

²⁶ ACLED, 14/03/2019, [url](#); ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 9, [url](#); ACLED, 11/04/2019, [url](#)

²⁷ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 18, [url](#)

²⁸ ACLED, *ACLED Data Columns*, 10/04/2019, [url](#); ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 4, [url](#)

²⁹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 18, [url](#)

³⁰ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, pp. 18-24, [url](#)

³¹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 18, [url](#)

³² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, pp. 18-24, [url](#)

³³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 18, [url](#)

³⁴ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 17, [url](#)

³⁵ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, pp. 18-19, [url](#)

³⁶ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 18, [url](#)

ongewapend zijn, terwijl ze normaal gesproken gewapend zijn, zoals een politieagent buiten dienst of een opstandeling die het doelwit van geweld is terwijl hij gevangen zit.³⁷

Geografische gegevens

De geografische informatie over een incident verdeelt ACLED over negen kolommen in de gegevenstabel: *Region, Country, Admin1, Admin2, Admin3, Location, Latitude, Longitude* en *Geo_precision*.³⁸

ACLED gaat op zoek naar de meest specifieke locatie van een incident en voert de continentale subregio, het land (met bijhorende ISO-code), de naam van het eerste, tweede en derde administratieve niveau en de locatie (met geografische coördinaten) waar het incident plaatsvond, in.

Verder kent ACLED een geografische precisiecode tussen 1 en 3 toe:³⁹

Precisiecode 1 geeft aan dat de verslaggeving een dorp of stad specifiek vermeldt en dat coördinaten voor die locatie beschikbaar zijn.

Precisiecode 2 geeft aan dat de verslaggeving de gebeurtenis in een klein deel van een regio situeert. Dan codeert ACLED het onder de stad die die regio vertegenwoordigt (zoals de hoofdplaats van een district) en waarvoor de coördinaten beschikbaar zijn. Ook wanneer verslaggeving de gebeurtenis in de nabijheid van een stad situeert gebruikt ACLED precisiecode 2.

Precisiecode 3 geeft aan dat de verslaggeving het incident in een grotere regio situeert. Dan codeert ACLED het in de dichtstbijzijnde natuurlijke locatie of in de provinciehoofdstad als geen andere informatie voorhanden is.

ACLED registreert geen enkel incident waarvoor de verslaggeving enkel het land vermeldt als locatie waar het plaatsvond.⁴⁰

Tijdstip van de gebeurtenis

Informatie over het tijdstip van een incident verdeelt ACLED over drie kolommen in de gegevenstabel: *Event_date, Year* en *Time_precision*.⁴¹

Voor elke gebeurtenis voert ACLED een datum in. Bij incidenten die meerdere dagen overspannen, wordt elke dag afzonderlijk ingevoerd (voorbeeld: voor een vijfdaagse militaire operatie worden vijf aparte incidenten ingevoerd). Bij gebeurtenissen die maanden duren, registreert ACLED enkel de data waarop melding gemaakt wordt van activiteit in die context.⁴²

Net zoals bij de locatie, kent ACLED ook hier een precisiecode tussen 1 en 3 toe:⁴³

Precisiecode 1 geeft aan dat de verslaggeving een precieze datum vermeldt.

Precisiecode 2 geeft aan dat de verslaggeving de week of het weekend waarin de gebeurtenis plaatsvond vermeldt. ACLED gebruikt dan het midden van die week of het weekend als referentiedatum.

³⁷ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 24, [url](#)

³⁸ ACLED, *ACLED Data Columns*, 10/04/2019, [url](#); ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 4, [url](#)

³⁹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 28, [url](#)

⁴⁰ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 28, [url](#)

⁴¹ ACLED, *ACLED Data Columns*, 10/04/2019, [url](#)

⁴² ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 30, [url](#)

⁴³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 30, [url](#)

Precisiecode 3 geeft aan dat de verslaggeving enkel de maand vermeldt waarin de gebeurtenis plaatsvond. ACLED gebruikt dan de eerste dag, het midden of de laatste dag van die maand.

ACLED registreert geen enkele gebeurtenis waarvoor de verslaggeving niet minstens de maand vermeldt als tijdstip waarop ze plaatsvond.⁴⁴

Dodelijke slachtoffers

ACLED voert voor ieder incident het aantal gerapporteerde dodelijke slachtoffers in. Dit aantal komt in een aparte kolom *fatalities* te staan in de gegevenstabel.⁴⁵ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. ACLED maant zelf aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.⁴⁶ De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata cijfers over dodelijke slachtoffers het meest vooringenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als “gerapporteerde” aantallen beschouwd moeten worden.⁴⁷

ACLED licht verder toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn. Sommige bronnen geven immers niet exact weer hoeveel doden er vallen en schrijven bijvoorbeeld enkel dat er “meerdere” zijn. In dat geval rekent ACLED er tien, of drie wanneer er aanwijzingen zijn dat het aantal lager is dan tien (zoals bij het bombarderen van een motorfiets die geen tien personen kan vervoeren). Wanneer bronnen verschillende aantallen noemen, neemt ACLED het laagste aantal, wanneer bronnen spreken over tientallen, dan registreert ACLED er twaalf en wanneer bronnen spreken over honderden of “massacres”, dan voert ACLED 100 in.⁴⁸

ACLED registreert geen dodelijke slachtoffers wanneer bronnen geen melding maken van dodelijke slachtoffers of wanneer ze enkel verwijzen naar *casualties*, waarmee zowel doden als gewonden bedoeld kunnen worden.⁴⁹

In bepaalde gevallen vermelden bronnen het totale aantal doden bij een incident dat meerdere dagen duurde of simultaan in verschillende locaties plaatsvond. Dan verdeelt ACLED dat totale aantal over de verschillende dagen van het incident.⁵⁰

In geval van tegenstrijdige informatie over het aantal doden, stelt ACLED enkel de cijfers van de meest gezaghebbende bron te gebruiken. Waar en wanneer mogelijk proberen de onderzoekers andere bronnen te vinden om de informatie over het aantal dodelijke slachtoffers te staven. Bij gebrek aan een gezaghebbende bron, neemt ACLED de voorzichtigste raming van het aantal dodelijke slachtoffers. Verder worden cijfers nagekeken en gecorrigeerd wanneer betere informatie beschikbaar is.⁵¹

Review van de codering: werkwijze

Het opschonen en herzien van ingevoerde data gebeurt bij ACLED zowel op dagelijkse als wekelijkse basis.⁵²

⁴⁴ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 30, [url](#)

⁴⁵ ACLED, *ACLED Data Columns*, 10/04/2019, [url](#); ACLED, *ACLED Codebook*, 10/04/2019, p. 5, [url](#)

⁴⁶ ACLED, *Fatalities*, 10/04/2019, [url](#)

⁴⁷ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 31, [url](#)

⁴⁸ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 31, [url](#)

⁴⁹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 31, [url](#)

⁵⁰ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 31, [url](#)

⁵¹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, p. 9, [url](#); ACLED, *Fatalities*, 10/04/2019, [url](#)

⁵² ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

Onderzoekers van ACLED nemen informatie van beschikbare verslagen en rapporten grondig door. Op dagelijkse basis wordt het materiaal nagekeken, gecodeerd en gecorrigeerd. Elke gebeurtenis wordt op basis van dezelfde regels gecodeerd.⁵³ Wekelijks sturen de onderzoekers hun data en bronmateriaal door voor een review. Hierna worden de data overgemaakt aan een andere reviewer die de notities en details nakijkt. Nadat de wekelijkse datasets nagekeken zijn, worden de data naar een laatste persoon gestuurd voor het configureren, het corrigeren van landencodes en de opmaak. Het zijn die data die dan gepubliceerd worden voor publiek gebruik.⁵⁴

Bovenop de wekelijkse codering en herziening van de real-time data, lopen tegelijk nog twee andere procedures. Onderzoekers krijgen een lijst van actieve conflicten toegewezen om na te kijken en/of met terugwerkende kracht te behandelen. Daarnaast worden voortdurend gebeurtenissen opgespoord en geïdentificeerd om te herzien of in vraag te stellen.⁵⁵

Dit betekent dat gebruikers doorheen het jaar wijzigingen kunnen vaststellen in de data met betrekking tot het land, regio, conflict dat zij onderzoeken.⁵⁶

Jaarlijks wordt ook een overkoepelende inspanning gedaan om de data op te schonen en te beheren. Dat leidt dan tot een jaarlijkse publicatie van de dataset.⁵⁷

ACLED herbekijkt ook regelmatig specifieke periodes van conflict en instabiliteit om ervoor te zorgen dat alle gerapporteerde informatie nauwkeurig en volledig in de data en analyse is opgenomen. ACLED publiceert op zijn website een lijst met geplande herzieningen.⁵⁸

Kanttekeningen bij data van ACLED en toelichting bij specifieke gevallen

ACLED zelf waarschuwt zijn gebruikers om zich bewust te zijn van bepaalde beperkingen in de aangeboden data. Voor enkele specifieke gevallen licht ACLED zijn werkwijze nog uitgebreider toe in aparte documenten. Daarnaast wil ook Cedoca wijzen op enkele aandachtspunten bij het gebruik van data van ACLED.

Aantal incidenten

Het feit dat de meeste data verzameld worden op basis van publiek beschikbare, secundaire bronnen, betekent dat deze deels een weerspiegeling zijn van de prioriteiten in verslaggeving van media en internationale organisaties. Een van de gevolgen daarvan is een mogelijke onderschatting van het aantal incidenten die geen strategische waarde hebben, zoals een conflict binnen een gemeenschap of tussen gemeenschappen op laag niveau of gebeurtenissen in erg geïsoleerde gebieden. ACLED zegt inspanningen te doen om dit aan te pakken, onder meer door ook gebruik te maken van andere bronnen dan enkel media.⁵⁹

Bronnen

Een registratie in de databank van ACLED is niet noodzakelijk gebaseerd op meer dan één bron. ACLED controleert de informatie ook zelf niet. Dit kan een probleem vormen aangezien sommige bronnen er

⁵³ ACLED, *ACLED Methodology*, 10/04/2019, [url](#)

⁵⁴ ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

⁵⁵ ACLED, *Coding review Process*, 10/04/2019, [url](#)

⁵⁶ ACLED, *ACLED Methodology*, 10/04/2019, [url](#)

⁵⁷ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). User Quick Guide*, 10/04/2019, pp. 2-3, [url](#)

⁵⁸ ACLED, *ACLED Methodology*, 10/04/2019, [url](#)

⁵⁹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, p. 9, [url](#)

baat bij kunnen hebben om gebeurtenissen te minimaliseren of hun successen te overdrijven. Vb: website van de taliban meldt als enige bron een incident in Afghanistan.

Dodelijke slachtoffers

Het feit dat de meeste gegevens verzameld worden op basis van publiek beschikbare, secundaire bronnen, waardoor de data deels een weerspiegeling zijn van de prioriteiten in verslaggeving van media en internationale organisaties, geldt nog meer voor data over aantal dodelijke slachtoffers. Zogenaamde "harde feiten" als datum, locatie en actoren zijn grotendeels consistent met deze afkomstig van private en niet-publieke veiligheidsbronnen. Gegevens over dodelijke slachtoffers zijn bijzonder vatbaar voor vooringenomenheid en onnauwkeurige verslaggeving.⁶⁰

ACLED dringt er bij de gebruikers op aan om zich ervan bewust te blijven dat de ingevoerde cijfers voor het aantal doden de gemelde aantallen dodelijke slachtoffers weerspiegelen en niet onafhankelijk gecontroleerd worden door zijn onderzoekers.⁶¹ Zoals hoger aangegeven maant de organisatie zelf aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of eender welke andere databank: "Fatality information is the most biased, and least accurate, part of any conflict report and extreme caution should be employed when using any fatality number to show patterns."⁶²

Burgerslachtoffers

Het aantal dodelijke slachtoffers dat ACLED registreert in de kolom *fatalities* omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Net zoals bij incidenten onder de categorie *violence against civilians* ook slachtoffers onder politie, soldaten of veiligheidsmedewerkers kunnen vallen, wijst ACLED erop dat bij incidenten onder de categorieën *battles* en *explosions/remote violence* burgerdoden als *collateral damage* kunnen vallen.⁶³

Onder de categorie *battles* zal ACLED burgers evenwel nooit als *actor* of *associated actor* vermelden in de databank, aangezien zij, net in die hoedanigheid van burger, geen deelnemer kunnen zijn aan gevechten.⁶⁴

ACLED wijst erop dat incidenten onder de categorie *explosions/remote violence* met burgers als doelwit opgenomen moeten worden bij de berekening van alle aanvallen op burgers.⁶⁵ In de categorie *remote violence* kunnen burgers als *associated actor* gecodeerd worden.⁶⁶

Als bronnen burgerdoden melden bij incidenten als *battles* of *explosions/remote violence* wordt dit in de kolom met notities (*notes*) opgenomen. Het aantal burgerdoden wordt samengevoegd met andere dodelijke slachtoffers in het totale aantal van dodelijke slachtoffers in de kolom *fatalities* (waaronder ook politie, veiligheidsmedewerkers, ...).⁶⁷

Bij de omschrijving van de categorie *violence against civilians* verheldert ACLED dat ook incidenten wanneer een persoon gewond of gedood werd die ongewapend was of niet in de mogelijkheid was om

⁶⁰ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, p. 9, [url](#)

⁶¹ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED). Guide for Media Users*, 10/04/2019, pp. 9-10, [url](#)

⁶² ACLED, *Fatalities*, 10/04/2019, [url](#)

⁶³ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 8, [url](#)

⁶⁴ ACLED, *Indirect killing of civilians*, 10/04/2019, [url](#); ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 16, [url](#)

⁶⁵ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 9, [url](#)

⁶⁶ ACLED, *Indirect killing of civilians*, 10/04/2019, [url](#)

⁶⁷ ACLED, *Indirect killing of civilians*, 10/04/2019, [url](#); ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 8, [url](#)

zich te verdedigen of in de tegenaanval te gaan hieronder vallen, zelfs wanneer er twijfel is over de identiteit en acties van die persoon (bijvoorbeeld een persoon die tewerkgesteld is als politieagent).⁶⁸

Seksueel geweld

In 2019 voert ACLED de subcategorie *sexual violence* in onder de categorie *violence against civilians*. Het gaat volgens ACLED om alle vormen van politiek/publiek geweld van seksuele aard, om incidenten van seksueel geweld in de context van een conflict of aan conflict gelinkt seksueel geweld, zoals oorlogsverkrachting en andere seksuele misdrijven gepleegd door een gewapende, georganiseerde actor. Seksueel geweld in het kader van huiselijk, interpersoonlijk of partnergeweld buiten het politieke/openbare domein registreert ACLED niet aangezien dit buiten zijn mandaat valt.⁶⁹

Een incident van seksueel geweld kan een of veel slachtoffers maken. Aangezien de dataset van ACLED rond het incident als eenheid opgebouwd is, zal zowel een aanranding van een persoon door een soldaat als een massaverkrachting door een gewapende militie als een enkel incident geregistreerd worden. Om die reden waarschuwt ACLED de gebruiker om het aantal incidenten van seksueel geweld niet te vermengen met het aantal slachtoffers.⁷⁰

Er is geen aparte kolom met het gemelde aantal slachtoffers van seksueel geweld. Wanneer bronnen het aantal slachtoffers vermelden, wordt dat opgenomen in de tabel met notities (*notes*).⁷¹ ACLED wijst erop dat vooringenomenheid en onderrapportage het moeilijk maken om data over het aantal slachtoffers van seksueel geweld te verzamelen. De gemelde aantallen kunnen erg verschillend zijn.⁷² ACLED erkent dat er beperkingen zijn aan de mogelijkheden van zijn dataset, net als van elke andere dataset, over seksueel geweld. Dat geldt eveneens voor de andere categorieën, al meent ACLED dat seksueel geweld misschien nog meer lijdt onder onderrapportage. Dat kan onder meer te maken hebben met vrees voor repercussies, wettelijke beperkingen en trauma.⁷³

Bibliografie

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Introduces New Event Types and Sub-Event Types*, 14/03/2019, <https://www.acleddata.com/2019/03/14/acled-introduces-new-event-types-and-sub-event-types/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2827/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2820/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) User Quick Guide*, 10/04/2019, https://www.acleddata.com/wp-content/uploads/dlm_uploads/2019/04/General-User-Guide_FINAL.pdf [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Data Columns*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/3720/> [geraadpleegd op 21/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Methodology*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2867/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

⁶⁸ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p. 11, [url](#)

⁶⁹ ACLED, 23/04/2019, [url](#)

⁷⁰ ACLED, 23/04/2019, [url](#)

⁷¹ ACLED, 23/04/2019, [url](#)

⁷² ACLED, 23/04/2019, [url](#)

⁷³ ACLED, 23/04/2019, [url](#)

-
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/3705/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Fatalities*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/3707/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Indirect killing of civilians*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/3716/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Sourcing, 10/04/2019*, <https://www.acleddata.com/download/3709/> [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Strategic Developments in the ACLED dataset*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/12104/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Definitions of Political Violence and Protest*, 11/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2858/> [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED History*, 22/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2861/> [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Sexual Violence in the ACLED dataset*, 23/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/14939/> [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Country Coverage and ISO Codes*, 16/05/2019, <https://www.acleddata.com/download/3987/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Raleigh C., Carew M. B., Carboni A., *Conflict environments and coverage*, Clingendael report, 22/01/2018, https://www.clingendael.org/sites/default/files/2018-01/Report_Conflict_environments_and_coverage.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Geschreven en audiovisuele bronnen

- Academy for Peace and Development (Hersi M.), *State fragility in Somaliland and Somalia: A contrast in peace and state building*, 30/08/2018, https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2018/08/Somaliland-and-Somalia_online.pdf [geraadpleegd op 24/05/2019]
- Adam Smith International, *Building capability and accountability within the Somaliland army and coastguard*, 25/06/2014, <https://www.adamsmithinternational.com/explore-our-work/east-africa/somalia/building-capability-and-accountability-within-the-somaliland-army-and-coast> [geraadpleegd op 29/04/2019]
- African Business Magazine, *UAE enrages Mogadishu over breakaway Somaliland*, 01/03/2019, <https://africanbusinessmagazine.com/region/east-africa/uaes-enrages-mogadishu-over-breakaway-somaliland/> [geraadpleegd op 24/04/2019]
- Al Jazeera, *Somalia calls for UN action against UAE base in Berbera Somalia's ambassador to the UN says UAE's actions in Somaliland 'violate international law'*, 27/03/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/03/somalia-calls-action-uae-base-berbera-180327172528871.html> [geraadpleegd op 24/04/2019]
- Al Jazeera, *UAE violating Somalia arms embargo: Report*, 11/10/2018, <https://www.aljazeera.com/news/2018/10/uae-violating-somalia-arms-embargo-report-181010121417061.html> [geraadpleegd op 24/04/2019]
- Al Jazeera, *Gunmen kill head of Dubai-owned port operation in Somalia*, 04/02/2019, <https://www.aljazeera.com/news/2019/02/gunmen-kill-head-dubai-owned-port-operation-somalia-190204084901401.html> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- American Enterprise Institute (AEI) (Rubin M.), *US Africa policy cannot afford to ignore Somaliland*, 26/02/2019, <https://www.aei.org/publication/us-africa-policy-cannot-afford-to-ignore-somaliland/> [geraadpleegd op 30/04/2019]
- Amnesty International (AI) via ecoi.net, *Amnesty International Report 2016/17 - The State of the World's Human Rights – Somalia*, 22/02/2017, <https://www.ecoi.net/en/document/1408360.html> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Amnesty International (AI), *Ethiopia: Police unit unlawfully killing people must be stopped*, 31/05/2018, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/05/ethiopia-police-unit-unlawfully-killing-people-must-be-stopped/> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Amnesty International (AI), *Somalia: the hidden US war in Somalia; civilian casualties from air strikes in Lower Shabelle*, 20/03/2019, <https://www.amnesty.org/download/Documents/AFR5299522019ENGLISH.PDF> [geraadpleegd op 08/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Al Shabaab and Boko Haram: Patterns of Violence*, 02/10/2017, <http://www.crisis.acledata.com/al-shabaab-and-boko-haram-patterns-of-violence/> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Indirect Killing of Civilians*, 12/2017, https://www.acledata.com/wp-content/uploads/2017/12/Civilians-as-%E2%80%99collateral-damage_FINAL.pdf [geraadpleegd op 20/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED introduces new event types and sub-event types*, 14/03/2019, <https://www.acledata.com/2019/03/14/acled-introduces-new-event-types-and-sub-event-types/> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019, <https://www.acledata.com/download/3705/> [geraadpleegd op 10/05/2019]

- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED Codebook*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2827> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *ACLED User Guide for Media*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2820/> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Regional Overview – Africa 23 April 2019*, 23/04/2019, <https://www.acleddata.com/2019/04/23/regional-overview-africa-23-april-2019/> [geraadpleegd op 12/05/2019]
- Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update: 04/05/2019, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 10/05/2019]
- Army Recognition, *UAE to train Somaliland forces and build a military base*, 18/03/2018, https://www.armyrecognition.com/march_2018_global_defense_security_army_news_industry/uae_to_train_somaliland_forces_and_build_a_military_base.html
- Assessment Capacities Project (ACAPS), *ACAPS briefing note: Somaliland drought (20 February 2019)*, 20/02/2019, <https://reliefweb.int/report/somalia/acaps-briefing-note-somaliland-drought-20-february-2019> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD) via ecoinet, *Security Situation in Somalia*, 31/01/2019, <https://www.ecoi.net/en/countries/somalia/featured-topics/security-situation/> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- BBC Monitoring (Reem A.), *Analysis: Somalia sees increase in Islamic State activity*, 09/08/2018, <https://monitoring.bbc.co.uk/product/c20053c2> [geraadpleegd op 06/05/2019]
- BBC News, *Somaliland Profile*, 14/12/2017, <https://www.bbc.com/news/world-africa-14115069> [geraadpleegd op 08/04/2018]
- BBC News, *Port manager killed in Somalia's Puntland state*, 04/02/2019, <https://www.bbc.com/news/world-africa-47114779> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Bertelsmann Stiftung via , *BTI 2018 Country Report – Somalia*, 12/07/2018, <https://www.bti-project.org/en/reports/country-reports/detail/itc/som/itr/esa/> [geraadpleegd op 10/04/2019]
- Bloomberg (Manek N.), *U.A.E. Military Base in Breakaway Somaliland to Open by June*, 06/11/2018, <https://www.bloomberg.com/news/articles/2019-04-22/why-iran-s-deepening-isolation-is-a-boon-to-u-s-oil-producers> [geraadpleegd op 29/04/2019]
- British Group of the Inter-Parliamentary Union (BGIPU), *APPG on Somaliland delegation in Hargeisa, 3 April 2018 to 6 April 2018*, 06/04/2018, <http://www.bgipu.org/all-party-groups/reports/appg-on-somaliland-delegation-to-hargeisa/> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (BAMF) via ecoinet, *Briefing Notes 18 Februar 2019*, 18/02/2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2003660/Deutschland_Bundesamt_f%C3%BCr_Migration_und_Fl%C3%BCchtlinge%2C_Briefing_Notes%2C_18.02.2019_%28englisch%29.pdf [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Bundesamts für Fremdenwesen und Asyl (BFA), Staatssekretariats für Migration (SEM) via ECOI.net, *Bericht zur SEM/BFA FFM-Somalia: Jugendmigration (Tahriib)*, 8/03/2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2003916/Focus_SOM_Jugendmigration.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Combating Terrorism Center at West Point (Warner J., Chapin E.), *Targeted Terror: The Suicide Bombers of al-Shabaab*, 13/02/2018, <https://ctc.usma.edu/app/uploads/2018/02/Targeted-Terror-3.pdf> [geraadpleegd op 08/05/2019]
- Combating Terrorism Center at West Point (Anzalone C.), *Sentinel: Black Banners in Somalia: The State of al-Shabaab's Territory Insurgency and the Spector of the Islamic state*, 03/2018, <https://ctc.usma.edu/app/uploads/2018/03/CTC-Sentinel-Vol11Iss3.pdf> [geraadpleegd op 07/05/2019]
- Combating Terrorism Monitor at West Point (Weiss C.), *Reigniting the Rivalry: The Islamic State in Somalia vs. al-Shabaab*, 09/04/2019, <https://ctc.usma.edu/reigniting-rivalry-islamic-state-somalia-vs-al-shabaab/> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- Council on Foreign Relations (CFR), *Somaliland: the horn of Africa's Breakaway State*, 01/02/2018, <https://www.cfr.org/backgrounder/somaliland-horn-africas-breakaway-state> [geraadpleegd op 24/05/2019]

- Council on Foreign Relations (CFR) (Felter K., Masters J., Sergie M. A.), *Backgrounder: Al-Shabab*, 31/01/2019, <https://www.cfr.org/backgrounder/al-shabab> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Critical Threats (Barnett J.), *Al Shabaab Area of Operations: October 2018*, 05/10/2018, <https://www.criticalthreats.org/analysis/al-shabaab-area-of-operations-october-2018> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Critical Threats, *Gulf of Aden Security Review*, 28/01/2019, <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review/gulf-of-aden-security-review-january-28-2019> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Critical Threats, *Gulf of Aden Security Review*, 01/02/2019, <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review/gulf-of-aden-security-review-february-01-2019> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Critical Threats, *Gulf of Aden Review*, 18/03/2019, <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review/gulf-of-aden-security-review-march-18-2019> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Critical Threats, *Gulf of Aden Security Review*, 11/04/2019, <https://www.criticalthreats.org/briefs/gulf-of-aden-security-review/gulf-of-aden-security-review-april-11-2019> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Chatham House (Wiuiff Moe L.), *Counter-insurgency in the Somali territories: the 'grey zone' between peace and pacification*, 2018, https://www.chathamhouse.org/sites/default/files/images/ia/INTA94_2_06_Moe.pdf [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Daily Nation, *UK, Russia and UAE scramble to set up military bases in Somaliland*, 08/01/2019, <https://www.nation.co.ke/news/africa/UK--Russia-and-UAE-scramble-to-set-up--bases-in-Somaliland/1066-4926388-fo30xt/index.html> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- European Asylum Support Office (EASO), *Country of Origin Information Report Somalia Security situation, December 2017*, 20/12/2017, https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/EASO_Somalia_security_situation_2017.pdf [geraadpleegd op 08/04/2019]
- European Union Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP), *EU Maritime Capacity Building Mission (EUCAP) organizes CID Training course in Hargeisa*, 27/04/2017, <https://www.eucap-som.eu/eu-maritime-capacity-building-mission-eucap-organizes-cid-training-course-hargeisa/> [geraadpleegd op 01/05/2019]
- European Union Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP), *Somaliland Coast Guard receives boats, equipment*, 03/12/2018, <https://www.eucap-som.eu/somaliland-coast-guard-in-berbera-receive-three-fast-boats/> [geraadpleegd op 01/05/2019]
- European Capacity Building Mission in Somalia (EUCAP) *Search and Rescue training continues in Berbera as saving lives at sea is core of CG functions*, 28/03/2019, <https://www.eucap-som.eu/search-and-rescue-training-continues-in-berbera-as-saving-lives-at-sea-is-core-of-cg-functions/> [geraadpleegd op 01/05/2019]
- Foreign Policy (Kennard M., Einashe I.), *For Somaliland and Djibouti, will new friends bring benefits?*, 19/03/2019, <https://foreignpolicy.com/2019/03/19/somaliland-somalia-horn-of-africa-djibouti-military-oil-uae-qatar-berbera-port/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Freedom House, *Freedom in the World*, 05/01/2018, <https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2018/Somaliland> [geraadpleegd op 09/04/2019]
- Garda World (IHS Market), *Somalia Country Report* [website], laatste update op: 27/03/2019, <https://www.garda.com/crisis24/country-reports/somalia> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Garowe Online, *Puntland gets new police chief amid worsening security*, 25/01/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-gets-new-police-chief-amid-worsening-security> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Garowe Online, *Fighting between Puntland and Somaliland forces reignites in Tukaraq*, 24/05/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-fighting-between-puntland-and-somaliland-forces-reignites-in-tukaraq> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Garowe Online, *Eight hurt as anti-Somaliland rally in Las Anod turns violent*, 28/05/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-eight-hurt-as-anti-somaliland-rally-in-las-anod-turns-violent> [geraadpleegd op 28/04/2019]

- Garowe Online, *Puntland Security Chiefs Sacked Amid Rising Terrorist Attacks*, 13/06/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-security-chiefs-sacked-amid-rising-terrorist-attacks> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Garowe Online, *Suicide Bomber kills 2 including minister in Buhodle*, 01/08/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/somalia/somalia-suicide-bomber-kills-2-including-minister-in-buhodle> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Garowe Online, *ISIL linked faction impose taxes on businesses in Bosaso*, 15/08/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-isil-linked-faction-impose-taxes-on-businesses-in-bosaso> [geraadpleegd op 04/05/2019]
- Garowe Online, *PSF Failure fueled by corruption and nepotism says ex-official*, 22/08/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-psf-failure-fueled-by-corruption-and-nepotism-says-ex-official> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Garowe Online, *Somalia, Puntland army chief announces his candidacy for president*, 29/10/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-army-chief-announces-his-candidacy-for-president> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Garowe Online, *Al-Shabab storms a religious centre, kills cleric, 20 others*, 26/11/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/somalia/somalia-deadly-attack-at-religious-center-in-galkayo-kills-cleric-20-others> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- Garowe Online, *Puntland gets new parliament that will vote for president jan 08*, 01/01/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-gets-new-parliament-that-will-vote-for-president-jan-8> [geraadpleegd op 10/04/2019]
- Garowe Online, *Puntland inaugurates new president*, 27/01/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-inaugurates-new-president> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Garowe Online, *Al-Shabaab scales up attacks against ISIL in the northeastern Somalia*, 01/02/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/al-shabab-scales-up-attacks-against-isil-in-the-northeastern-somalia> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- Garowe Online, *Puntland on the path of universal suffrage in 2023*, 10/02/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-on-the-path-to-universal-suffrage-in-2023> [geraadpleegd op 10/04/2019]
- Garowe Online, *Somalia: Somaliland accepts Ethiopian PM's call to work with Mogadishu*, 20/02/2019, <https://www.garoweonline.com/index.php/en/news/somaliland/somalia-somaliland-accepts-ethiopian-pms-call-to-work-with-mogadishu> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Garowe Online, *Puntland asks international community for help in fighting terrorism*, 24/02/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-puntland-asks-intl-community-for-help-in-fighting-terrorism> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Garowe Online, *Somalia: Govt lauds close cooperation with Somaliland administration*, 21/02/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/press-releases/somalia-qovt-lauds-close-cooperation-with-somaliland-administration> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Garowe Online, *Eritrea's FM lands in Somaliland as Guelleh ends Mogadishu visit*, 19/03/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/somaliland/somalia-eritreas-fm-lands-in-somaliland-as-guelleh-ends-mogadishu-visit> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Garowe Online, *PSF Failure fueled by corruption and nepotism says ex-official*, 22/08/2018, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/somalia-psf-failure-fueled-by-corruption-and-nepotism-says-ex-official> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Geopolitical Monitor (Dissegna T.), *War in Chinese boxes: Al-Shabaab against ISIS in Somalia*, 25/02/2019, <https://www.geopoliticalmonitor.com/war-in-chinese-boxes-al-shabaab-against-isis-in-somalia/> [geraadpleegd op 02/05/2019]

- Goobjoog News, *Abdiweli Mohamed Gaas appointed a new governor for Sool region*, 11/06/2018, <https://goobjoog.com/english/abdiweli-mohamed-gaas-appointed-a-new-governor-for-sool-region/> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Goobjoog News, *Updates: explosion in Buuhoodle, Togdheer, Northern Somalia*, 02/08/2018, <https://goobjoog.com/english/updates-explosion-in-buuhoodle-togdheer-northern-somalia/> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- Goobjoog News, *Somaliland, for 5th time postpones parliamentary elections*, 28/11/2018, <https://goobjoog.com/english/somaliland-for-5th-time-postpones-parliamentary-elections/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Goobjoog News, *UK, Russia and UAE scramble to set up military bases in Somaliland*, 09/01/2019, <https://goobjoog.com/english/uk-russia-and-uae-scramble-to-set-up-military-bases-in-somaliland/> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Goobjoog News, *Somaliland House of Elders extend 9 months for the House representatives*, 21/01/2019, <https://goobjoog.com/english/somaliland-house-of-elders-extend-9-months-for-the-house-representatives/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Goobjoog News, *Puntland Parliament approves the newly appointed cabinets*, 16/02/2019, <https://goobjoog.com/english/puntland-parliament-approves-the-newly-appointed-cabinets/> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Halbeeg.com, *Deputy Commander of Puntland Darwish Forces Resigns*, 16/03/2018, <https://en.halbeeg.com/2018/03/19/deputy-commander-of-puntland-darwish-forces-resigns/> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Heidelberg Institute for International Conflict Research (HIIC), *Conflict Barometer 2018*, 22/03/2019, <http://www.konfliktbearbeitung.net/sites/default/files/conflict-barometer-2018.pdf> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Hoehne M., *Against the Grain: Somaliland's Cession from Somalia*, in De Vries L., Englebert P., Schomerus M. (ed.), *Secessionism, in African Politics, Aspiration, Grievance, Performance, Disenchantment*, 01/2019, pp. 229-261, https://www.researchgate.net/publication/327141282_Against_the_Grain_Somaliland's_Secession_from_Somalia [geraadpleegd op 29/04/2019]
- Horn Diplomat, *Somaliland: Armed Forces Commemorate 24th Anniversary*, 04/02/2018, <https://www.horndiplomat.com/2018/02/04/somaliland-armed-forces-commemorate-24th-anniversary/> [geraadpleegd op 29/04/2019]
- HornGlobe, *Somaliland And UAE Sign A Five-Point Agreement*, 12/03/2019, <https://hornglobe.com/somaliland-and-uae-sign-a-five-point-agreement/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Hiiraan, *Berbera Port Brewing Tension Between Somaliland and Somalia*, 20/10/2018, https://www.hiiraan.com/news4/2018/Oct/160737/berbera_port_brewing_tension_between_somaliland_and_somalia.aspx [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Hiraan (Hanad B. A.), *Puntland Elections: Between Hope and History*, 13/03/2019, https://www.hiiraan.com/op4/2019/mar/162681/puntland_elections_between_hope_and_history.aspx [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Hiraal Institute & The Global Strategy Network, *The Islamic State in East-Africa*, 31/07/2018, <https://hiraalinstitute.org/wp-content/uploads/2018/10/The-Islamic-State-in-East-Africa.pdf> [geraadpleegd op 08/04/2019]
- House Of Commons Library (Lunn J.), *Briefing Paper Number 7298, Somalia: January 2019 update*, 17/01/2019, <http://researchbriefings.files.parliament.uk/documents/CBP-7298/CBP-7298.pdf> [geraadpleegd op 12/04/2019]
- Human Rights Center (HRC), *Annual review of human rights centre 2018*, 12/2018, <http://hrcsomaliland.org/wp-content/uploads/2019/04/HRC-Annual-Report-2018.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Human Rights Center (HRC), *Hargeisa's unrecognized IDPs – report: 2018*, 2018, <http://hrcsomaliland.org/wp-content/uploads/2018/07/HRC-Draft-IDPs-report-1.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2019]

- Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia probe years abuse Somali Region*, 20/08/2018, <https://www.hrw.org/news/2018/08/20/ethiopia-probe-years-abuse-somali-region> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Human Rights Watch (HRW), *World Report 2019. Somalia, Events of 2018*, 17/01/2019, <https://www.hrw.org/world-report/2019/country-chapters/somalia> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- IAFRIKAN (Hansen J. S.), *Drone strikes in Somalia against al-Shabaab are not a game changer*, 25/02/2019, <https://www.iafrikana.com/2019/02/25/somalia-drone-strikes-are-a-potent-weapon-but-not-the-game-changer/> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- Immigration and Refugee Board of Canada via Refworld, *Somalia: Somaliland, including government structure, security, and presence of internally displaced persons (IDPs) from Somalia (2016-March 2018)*, 23/03/2018, <https://www.refworld.org/docid/5ad453514.html> [geraadpleegd op 09/04/2019]
- Immigration and Refugee Board of Canada via eci.net, *Somalia: Treatment of returnees in Somaliland by authorities and society; ability of an individual to relocate to Somaliland, including access to employment, housing, and social services (2018-March 2019) [SOM106246.E]*, 19/03/2019, <https://www.eci.net/en/document/2005868.html> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Independent (Baynes C.), *Maltese port manager shot dead in al-Shabaab terror attack in Somalia's Puntland state*, 04/02/2019, <https://www.independent.co.uk/news/world/africa/port-manager-shot-dead-al-shabaab-terror-attack-somalia-puntland-bosaso-malta-a8763046.html> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Institute for Security Studies (ISS) (Mesfin B.), *The Political Development of Somaliland and its Conflict with Puntland*, 09/2009, <https://www.files.ethz.ch/isn/111689/p200.pdf> [geraadpleegd op 10/04/2019]
- Institute for Security Studies (ISS) and Academy for Peace and Development (APD) (Mahmood O. S., Farah M.), *High Stakes for Somaliland's Presidential Elections*, 21/10/2017, <https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/ear15.pdf> [geraadpleegd op 09/04/2019]
- Institute for Security Studies (ISS) (Mahmood O.), *Somalia must look inward to defuse its tensions*, 20/06/2018, <https://issafrica.org/iss-today/somalia-must-look-inward-to-defuse-its-tensions> [geraadpleegd op 24/04/2019]
- Institute for Security Studies (ISS), *Averting War in Northern Somalia*, 27/06/2018, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/141-averting-war-northern-somalia> [geraadpleegd op 09/04/2019]
- Institute for Security Studies (ISS), *Peace and Security Council Report*, 29/11/2018, <https://issafrica.s3.amazonaws.com/site/uploads/psc-108.pdf> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Institute for Security Studies (ISS) (Mahmood O. S.), *Somaliland's fragile democracy faces more election delays*, 19/03/2019, https://issafrica.org/iss-today/somalilands-fragile-democracy-faces-more-election-delays?utm_source=BenchmarkEmail&utm_campaign=ISS_Weekly&utm_medium=email [geraadpleegd op 09/04/2019]
- Intelligence Briefs, *Al-Shabaab's Capability Dwindling as Group Continue to Lose More Fighters and Regions to ISIS Faction*, 25/02/2019, <https://intelligencebriefs.com/al-shabaabs-capability-dwindling-as-group-continue-to-lose-more-fighters-and-regions-to-isis-faction/> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Somalia: Puntland's punted polls. Africa Briefing n° 97*, 19/12/2013, <https://www.refworld.org/docid/52b2d6da4.html> [geraadpleegd op 09/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *The Islamic State Threat in Somalia's Puntland State*, 17/11/2016, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somalia/islamic-state-threat-somalias-puntland-state> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Somaliland, January 2018*, 31/01/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/january-2018> [geraadpleegd op 12/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, February 2018*, 27/02/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/february-2018> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, March 2018*, 31/03/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/march-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]

- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, May 2018*, 31/05/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/may-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Map of Northern Somalia*, 06/2018, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/141-averting-war-northern-somalia#map-6171-> [geraadpleegd op 27/02/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, June 2018*, 30/06/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/june-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Averting War in Northern Somalia*, 27/06/2018, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/somaliland/141-averting-war-northern-somalia> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, July 2018*, 31/07/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/july-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, Augustus 2018*, 31/08/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/august-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, September 2018*, 30/09/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/september-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, October 2018*, 31/10/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/october-2018> [geraadpleegd op 12/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, November 2018*, 30/11/2018, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/november-2018> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- International Crisis Group (ICG), *The United Arab Emirates in the Horn of Africa*, 06/11/2018, <https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/gulf-and-arabian-peninsula/united-arab-emirates/b65-united-arab-emirates-horn-africa> [geraadpleegd op 24/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch January 2019*, 31/01/2019, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/january-2019> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, February 2019*, 28/02/2019, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/february-2019> [geraadpleegd op 12/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, Somaliland, March 2019*, 31/03/2019, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/march-2019> [geraadpleegd op 12/04/2019]
- International Crisis Group (ICG), *Crisiswatch, Latest Updates, Africa, Somalia, March 2019*, 30/04/2019, <https://www.crisisgroup.org/crisiswatch/april-2019> [geraadpleegd op 24/05/2019]
- International Growth Center (IGC) (Hersi M. F.), *State fragility in Somaliland and Somalia: A contrast in peace and state building*, p. 11, https://www.theigc.org/wp-content/uploads/2018/08/Somaliland-and-Somalia_online.pdf [geraadpleegd op 08/04/2019]
- Somaliland Law (Jama H. I.), *Somaliland Police Force Law, And Proposed 2018 Amendments other Current Police Laws*, s.d., http://www.somalilandlaw.com/Somaliland_Police_Force_2017_Law_Compilation_300319F.pdf [geraadpleegd op 03/05/2019]
- LinkedIn, *Caleb Weiss*, s.d., <https://www.linkedin.com/in/caleb-weiss-59816610b/> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Long War Journal (Weiss C.), *Analysis: Islamic State ramps up attack claims in Somalia*, 09/05/2018, <https://www.longwarjournal.org/archives/2018/05/analysis-islamic-state-ramps-up-attack-claims-in-somalia.php> [geraadpleegd op 04/05/2019]
- Long War Journal (Weiss C.), *Islamic State video purportedly shows fight with Shabaab*, 18/12/2018, <https://www.longwarjournal.org/archives/2018/12/islamic-state-video-purportedly-shows-fight-with-shabaab.php> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- Long War Journal (Weiss C.), *Analysis: Islamic State expanded operations in Somalia in 2018*, 04/01/2019, <https://www.longwarjournal.org/archives/2019/01/analysis-islamic-state-expanded-operations-in-somalia-in-2018.php> [geraadpleegd op 28/04/2019]

- Mareeg Media, *Somali president meets with Khatumo and Somaliland officials in Brussels*, 19/07/2018, <https://mareeg.com/somali-president-meets-with-khatumo-and-somaliland-officials-in-brussels/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Middle East North Africa Financial Network (MENAFN), *Somaliland: Parliament Should Reject Govt's Draconian Amendments to the Police Force Act-HRC*, 15/11/2018, <https://menafn.com/1097700250/Somaliland-Parliament-Should-Reject-Govts-Draconian-Amendments-to-the-Police-Force-ActHRC> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Mixed Migration Centre, *MMC East Africa & Yemen*, 09/2018, <http://www.mixedmigration.org/resource/the-east-africa-and-yemen-monthly-summary/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Nederlands ministerie van Buitenlandse Zaken, *Algemeen ambtsbericht Zuid- en Centraal Somalië*, 18/03/2019, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2019/03/19/algemeen-ambtsbericht-zuid--en-centraal-somalie-2019> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Norwegian Institute of International Affairs (NUPI) (Webersik C., Hansen S.J., Egal A.), *Somalia: A Political Economy Analysis*, 06/2018, https://nupi.brage.unit.no/nupi-xmlui/bitstream/handle/11250/2502618/NUPI_rapport_Somalia_Webersik_Hansen_Egal.pdf?sequence=1&isAllowed=y [geraadpleegd op 08/04/2019]
- Norwegian Refugee Council (NRC), *25,000 people face hunger following drought in Somaliland*, 22/02/2019, <https://www.nrc.no/news/2019/february/725000-people-face-hunger-following-drought-in-somaliland/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Norwegian Refugee Council (NRC), *Somaliland: providing cash to people displaced by conflict and drought*, 20/02/2019, <https://www.nrc.no/news/2019/february/somaliland-providing-cash-to-people-displaced-by-conflict-and-drought/> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Norwegian University of Life Sciences (Adam A.), *Legitimizing Puntland: Exploring Puntland's hybrid political order*, 08/2018, <https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2574057/Thesis.pdf%20file.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [geraadpleegd op 09/04/2019]
- NRC Handelsblad (Sondermeijer V.), *Somalië zet hoogste VN-gezant het land uit*, 02/01/2019, <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/01/02/somalie-zet-hoogste-vn-gezant-het-land-uit-a3127726> [geraadpleegd op 06/05/2019]
- Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW), *Annex on Chemicals, Schedule 1*, 12/10/2018, <https://www.opcw.org/chemical-weapons-convention/annexes/annex-chemicals/schedule-1> [geraadpleegd op 15/05/2019]
- Oxfam International, *Drought, Displacement and Livelihoods in Somalia/Somaliland; Time for gender-sensitive and protection-focused approaches*, 06/2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/bn-somalie-drought-displacement-protection-gender-250618-en.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Political Geography Now (PolGeoNow), *Somalia Control Map & Timeline – June 2018 (subscription)*, 03/06/2018, <https://members.polgeonow.com/2018/06/somalia-control-map-timeline-june-2018.html> [geraadpleegd op 12/05/2019]
- Political Geography Now (PolGeoNow), *Somalia Control Map & Timeline – November 2018 (subscription)*, 15/11/2018, <https://members.polgeonow.com/2018/11/somalia-control-map-timeline-november.html?zx=719671529f545b67> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- Puntland Mirror, *Puntland combines PIA & PSS Intelligence Agencies*, 28/06/2018, <http://puntlandmirror.net/puntland-combines-pia-pss-intelligence-agencies/> [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Radio Dalsan, *Suicide Bomber Kills 2 In Buhodle*, 01/08/2018, <https://www.radiodalsan.com/en/2018/08/01/suicide-bomber-kills-2-in-buhodle/> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Radio Dalsan, *Puntland President To Host Reconciliation Meeting For Somali Leaders*, 29/01/2019, <https://www.radiodalsan.com/en/2019/01/29/puntland-president-to-host-reconciliation-meeting-for-somali-leaders/> [geraadpleegd op 28/04/2019] Radio Ergo, *Displaced families from southern Somalia deprived of aid in*

- Hargeisa IDP camps, 10/09/2018, <https://radioergo.org/2018/09/10/displaced-families-from-southern-somalia-deprived-of-aid-in-hargeisa-idp-camps/?lang=en> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Radio Ergo, *IDP children in Garowe out of school because of pressure to work*, 16/04/2018, <https://radioergo.org/2018/04/16/idp-children-in-garowe-out-of-school-because-of-pressure-to-work/?lang=en> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Radio Ergo, *Somaliland welcomes families fleeing violence in Ethiopia's Somali region*, 16/08/2018, <https://radioergo.org/2018/08/16/somaliland-welcomes-families-fleeing-violence-in-ethiopia-s-somali-region/?lang=en> [geraadpleegd op 21/05/2019]
- Reuters (Hassan A.), *Dozens killed in clashes between two Somali regions in land dispute*, 25/05/2018, <https://www.reuters.com/article/us-somalia-conflict/dozens-killed-in-clashes-between-two-somali-regions-in-land-dispute-idUSKCN1IQ0T9> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Reuters (Hassan A., Feisal O.), *Al Shabaab captures strategic town in Somalia's Puntland*, 20/07/2018, <https://www.reuters.com/article/us-somalia-security/al-shabaab-captures-strategic-town-in-somalias-puntland-idUSKBN1KA1OH> [geraadpleegd op 16/05/2018]
- Reuters (Hassan A.), *U.S. air strike kills three ISIS fighters in Somali region*, 27/04/2019, <https://www.reuters.com/article/us-somalia-air-strike-isis/u-s-air-strike-kills-three-isis-fighters-in-somali-region-idUSKCN1S30AY> [geraadpleegd op 05/05/2019]
- Rift Valley Institute (Hoehne M. V.), *Between Somaliland and Puntland Marginalization, militarization and conflicting political visions*, 2015, <http://riftvalley.net/download/file/3719> [geraadpleegd op 10/04/2019]
- Royal United Services Institute for Defense and Security Studies (RUSI) (Hills A.), *Making Mogadishu Safe: Localisation, Policing an Sustainable Security*, Abingdon: Routledge Journals, 2018
- Sciences Po - Centre de Recherches Internationales (Marchal R.), *The Puntland State of Somalia, A Tentative social Analysis*, 02/05/2010, https://www.sciencespo.fr/ceri/sites/sciencespo.fr.ceri/files/The_Puntland_State_of_Somalia.pdf [geraadpleegd op 10/04/2019]
- Sciences Po - Centre de Recherches Internationales (Hoehne M.), *Elections in Somaliland 2017 and their aftermath*, 04/2018, https://www.sciencespo.fr/ceri/sites/sciencespo.fr.ceri/files/OAE_05:18.pdf [geraadpleegd op 25/04/2019]
- School of International and Public Affairs (SIPA) (Stremlau N.), *Governance without Government in the Somali Territories*, 09/01/2019, <https://jia.sipa.columbia.edu/governance-without-government-somali-territories> [geraadpleegd op 01/03/2019]
- Shabelle Media Network, *Puntland Security Forces Seize UAE Officials At Bosaso Airport*, 14/04/2018, <https://www.radioshabelle.com/puntland-security-forces-seize-uae-officials-bosaso-airport/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Shabelle Media Network, *Puntland's New President Calls On Somaliland To Pull Out Its Troops From Sool*, 10/01/2019, <https://www.radioshabelle.com/puntlands-new-president-calls-on-somaliland-to-pull-out-its-troops-from-sool/> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Shabelle Media Network, *Puntland President Unveils New Cabinet*, 11/02/2019, <https://www.radioshabelle.com/puntland-president-unveils-new-cabinet/> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Shabelle Media Network, *Puntland President meets with US ambassador to Somalia*, 31/03/2019, <https://www.garoweonline.com/en/news/puntland/puntland-president-meets-with-us-ambassador-to-somalia> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Shabelle Media Network, *Somaliland leader Muse Bihi Abdi leaves for UAE*, 18/04/2019, <https://www.radioshabelle.com/somaliland-leader-muse-bihi-abdi-leaves-for-uae/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Small Arms Survey, *Small Arms Survey, chapter 05. Between State and Non-state. Somaliland's Emerging Security Order*, 2012, <http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/A-Yearbook/2012/eng/Small-Arms-Survey-2012-Chapter-05-EN.pdf> [geraadpleegd op 01/05/2019]

- Small Arms Survey, *Law enforcement Firearms Holdings, 2017*, 03/07/2018, http://www.smallarmssurvey.org/fileadmin/docs/Weapons_and_Markets/Tools/Firearms_holdings/SAS-BP-Law-enforcement-firearms-annexe.pdf [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Somalia Report via Internet Archive, *The Police of Somalia, Somaliland Puntland*, 31/05/2012, https://web.archive.org/web/20160405051859/http://somalireport.com/index.php/post/3402/The_Police_of_Somalia_Somaliland_Puntland [geraadpleegd op 03/05/2019]
- Somaliland Coastal Guard, *About Somaliland coast guard*, 22/09/2015, <http://www.somalilandcoastguard.com/about-slcg.html> [geraadpleegd op 29/04/2019]
- Somaliland Standard, *Puntland President finally complies with UN & IGAD peace proposal with Somaliland*, 18/11/2018, <http://somalilandstandard.com/puntland-president-finally-complies-with-un-igad-peace-proposal-with-somaliland/> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- Somaliland Standard, *Somaliland's Police Reform Is Must & Inevitable*, 21/01/2019, <http://somalilandstandard.com/somalilands-police-reform-is-must-inevitable/> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Somaliland Standard, *Somaliland: Election dispute remains unresolved*, 02/04/2019, <http://somalilandstandard.com/somaliland-election-dispute-remains-unresolved/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Somaliland Standard, *Somaliland: Kulmiye & UCID political parties reach historic agreement on election dispute*, 23/04/2019, <https://somalilandstandard.com/somaliland-kulmiye-ucid-political-parties-reach-historic-agreement-on-election-dispute/> [geraadpleegd op 25/04/2019]
- Somaliland Standard, *Wadani party hold an emergency meeting*, 28/04/2019, <https://somalilandstandard.com/somaliland-wadani-party-hold-an-emergency-meeting/> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Somali Standard, *Puntland leader Calls Federal, Regional Leaders For A Consultative Conference*, 28/04/2019, <https://somalilandstandard.com/puntland-leader-calls-federal-regional-leaders-for-a-consultative-conference/> [geraadpleegd op 28/04/2019]
- Somaliland Sun, *Warlike Declarations Lead Somaliland to suspend Planned Resumption of Talks with Somalia*, 03/11/2018, https://menafn.com/qn_news_story_s.aspx?storyid=1096574022&title=Warlike-Declarations-Lead-Somaliland-to-Suspend-Planned-Resumption-of-Talks-with-Somalia [geraadpleegd op 09/04/2019]
- Somaliland Non State Actors Forum (SONSAF) via Foorenews.com, *Briefing Paper 1: Somaliland Police Force*, 15/09/2018, <https://foorenews.com/briefing-paper-1-somaliland-police-force/> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Somtribune, *Somaliland: Public, political class clip wings of police force*, 09/12/2018, <http://www.somtribune.com/2018/12/09/somaliland-public-political-class-clip-wings-of-police-force/> [geraadpleegd op 02/01/2019]
- Somtribune, *Al-Shabab Islamic State Battle it out in Puntland*, 01/02/2019, <https://www.somtribune.com/2019/02/01/somalia-al-shabab-islamic-state-battle-it-out-in-puntland/> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Somtribune, *How Puntland can Bridge Differences with Somaliland*, 01/04/2019, <https://www.somtribune.com/2019/04/01/how-puntland-can-bridge-differences-with-somaliland/> [geraadpleegd op 02/05/2019]
- Stockholm International Peace Research Institute (SIPRI), *UN Arms Embargo on Somalia*, 17/11/2018, https://www.sipri.org/databases/embarqoes/un_arms_embarqoes/somalia [geraadpleegd op 30/04/2019]
- The Brenthurst Foundation (Kilcullen D.), *Hargeisa, Somaliland – Invisible City*, 03/2019, http://us-cdn.creamermedia.co.za/assets/articles/attachments/77927_discussion-paper-04-2019-hargeisa-somaliland%E2%80%93invisible-city.pdf [geraadpleegd op 01/05/2019]
- The Brookings Institute (Felbab-Brown V.), *Testimony, Developments in Somalia*, 14/11/2018, <https://www.brookings.edu/testimonies/developments-in-somalia/> [geraadpleegd op 26/04/2019]
- The Bureau of Investigative Journalism (TBIJ), *US Strikes from 2017 to present [datasheet]*, laatste update op: 19/04/2019, https://docs.google.com/spreadsheets/d/1-LT5TVBMy1Rj2WH30xQG9nqr8-RXFVvzJE_47NlpeSY/edit#gid=859698683 [geraadpleegd op 28/04/2019]

The Defense Post, *Somalia: Al Shabaab militants attack Sufi center in Galkayo, killing 15*, 26/11/2018, <https://thedefensepost.com/2018/11/26/somalia-al-shabaab-attacks-sufi-shrine-galkayo/> [geraadpleegd op 17/05/2019]

The East African, *The specter haunting Ethiopia: Unbridled torture, impunity in Somali region*, 14/08/2018, <https://www.theeastafrican.co.ke/oped/comment/Torture-impunity-in-Ethiopia-Somali-region/434750-4711870-11fsjibz/index.html>

The East African, *Puntland threatens war with Somaliland over border lands*, 20/08/2018, <https://www.theeastafrican.co.ke/news/ea/Puntland-threatens-war-with-Somaliland-over-border-lands/4552908-4721318-xi9kiq/index.html> [geraadpleegd op 26/04/2019]

The East African, *Somalia's Puntland gets new president*, 08/01/2019, <https://www.theeastafrican.co.ke/news/ea/Somalia-Puntland-elects-new-president/4552908-4926228-mhjy0/index.html> [geraadpleegd op 12/04/2019]

The Jamestown Foundation (Horton M.), *Al-Shabaab: Why Somalia's al-Qaeda Affiliate Wants Puntland*, 10/03/2017, <https://jamestown.org/program/al-shabaab-somalias-al-qaeda-affiliate-wants-puntland/> [geraadpleegd op 03/05/2019]

The Middle East North Africa Financial Network (MENAFN), *Somaliland Declares Cessation of Talks with Somalia, Sets Conditions for Resumption*, 25/11/2018, <https://menafn.com/1097741555/Somaliland-Declares-Cessation-of-Talks-with-Somalia-Sets-Conditions-for-Resumption> [geraadpleegd op 25/04/2019]

The New York Times (Mohamed H. A.), *When Laws Against Rape Aren't Enough*, 30/01/2018, <https://www.nytimes.com/2018/01/30/opinion/somalia-rape-laws.html> [geraadpleegd op 17/05/2019]

The New York Times, *Attack at Somali Port Kills Manager at Dubai-Owned Operation*, 04/02/2019, <https://www.nytimes.com/2019/02/04/world/africa/somalia-port-attack-dubai-paul-anthony-formosa.html> [geraadpleegd op 17/05/2019]

The Regional Durable Solutions Secretariat (ReDSS), *Local integration focus: Somaliland 2018 – Durable solutions analysis*, 12/2018, <http://regionaldss.org/wp-content/uploads/2018/11/REDSS-SOMALILAND-REPORT-online.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2019]

The Roméo Dallaire Child Soldiers Initiative, *Somalia Country Report: Children & Security*, 04/09/2018, <https://www.childsoldiers.org/wp-content/uploads/2018/09/Somalia-September-2018-Report.pdf> [geraadpleegd op 03/05/2019]

The World Bank, *Federal Republic of Somalia Somalia Security and Justice Sector PER*, 15/01/2017, <http://documents.worldbank.org/curated/en/644671486531571103/pdf/Somalia-SJPER-01302017-Final-Version.pdf> [geraadpleegd op 29/04/2019]

United Kingdom Home Office via European Country of Origin Information Network (ecoi.net), *Country Policy and Information Note Somalia: Majority clans and minority groups in south and central Somalia*, 01/2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2002542/Somalia_-_Clans_-_CPIN_V3.0e.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Human Rights Council (UNHRC) via ReliefWeb, *Report of the Independent Expert on the situation of human rights in Somalia [A/HRC/39/72]*, 19/07/2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/G1822955.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Development Programme (UNDP), *Building inclusive and accountable parliaments for a peaceful Somalia (PSP-II)*, 14/06/2017, https://info.undp.org/docs/pdc/Documents/SOM/PRODOC_PSP-II_290617.docx [geraadpleegd op 10/04/2019]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) via Refworld, *International Protection Considerations with Regard to people fleeing Southern and Central Somalia*, 01/2014, <https://www.refworld.org/pdfid/52d7fc5f4.pdf> [geraadpleegd op 10/05/2019]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Somalia internal displacement*, 05/2019, <https://unhcr.github.io/dataviz-somalia-prmn/index.html> [geraadpleegd op 21/05/2019]

UN High Commissioner for Refugees (UNHCR) via ReliefWeb, *East, Horn of Africa and Yemen; Displacement of Somalis: Refugees, asylum-seekers and IDPs; showing host countries with more than 1,000 Somalis; as of 28*

February 2019, 28/02/2019, <https://reliefweb.int/map/somalia/east-horn-africa-and-yemen-displacement-somalis-refugees-asylum-seekers-and-idps-5> [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) via European Country of Origin Information Network (ecoi.net), *Somalia, Humanitarian Needs Overview 2019*, 11/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1456056/1930_1547034372_somalia-2019-hno.pdf [geraadpleegd op 08/05/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) via Relief Web, *Humanitarian response plan – January – December 2019*, 20/01/2019, <https://reliefweb.int/report/somalia/2019-somalia-humanitarian-response-plan-january-december-2019> [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) via ReliefWeb, *OCHA Flash Update #4, Tropical cyclone Sagar*, 14/06/2018, <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Flash%20update-Final%20v2.pdf> [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) via European Country of Origin Information Network (ecoi.net), *Humanitarian Bulletin Somalia, 2 June – 5 July 2018*, 05/07/2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1441878/1788_1535536067_0507.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) via ReliefWeb, *Humanitarian response plan – January – December 2019*, 20/01/2019, <https://reliefweb.int/report/somalia/2019-somalia-humanitarian-response-plan-january-december-2019> [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) via European Country of Origin Information Network (ecoi.net), *Somalia Humanitarian Bulletin, 1 - 30 April 2019*, 30/04/2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2007787/April+Humanitarian+Bulletin+Revised_MK.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

United Nations Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia, S/2018/411*, 02/05/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF96FF9%7D/s_2018_411.pdf [geraadpleegd op 02/04/2019]

United Nations Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 30/08/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF96FF9%7D/s_2018_800.pdf [geraadpleegd op 03/04/2019]

United Nations Security Council, *The situation with respect to piracy and armed robbery at sea off the coast of Somalia, Report of the Secretary-General*, 10/10/2018, http://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF96FF9%7D/s_2018_903.pdf [geraadpleegd op 02/05/2019]

United Nations Security Council, *Letter dated 7 November 2018 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 751 (1992) and 1907 (2009) concerning Somalia and Eritrea addressed to the President of the Security Council*, 09/11/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF96FF9%7D/s_2018_1002.pdf [geraadpleegd op 02/04/2019]

United Nations Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 21/12/2018, https://www.securitycouncilreport.org/atf/cf/%7B65BF96FF9%7D/S_2018_1149.pdf [geraadpleegd op 12/04/2019]

United Nations Security Council, *Political Turbulence Still Threatens Somalia's 'Positive Trajectory', Special Representative Warns in Briefing to Security Council*, 03/01/2019, <https://www.un.org/press/en/2019/sc13654.doc.htm> [geraadpleegd op 01/03/2019]

United Nations Security Council, *Letter dated 15 January 2019 from the Chair of the Security Council Committee pursuant to resolutions 1267 (1999), 1989 (2011) and 2253 (2015) concerning Islamic State in Iraq and the Levant (Da'esh), Al-Qaida and associated individuals, groups, undertakings and entities addressed to the President of the Security Council*, 15/01/2019, https://www.un.org/sc/ctc/wp-content/uploads/2019/02/N1846950_EN.pdf [geraadpleegd op 04/05/2019]

United Nations News, *Somalia: UN congratulates Puntland region's newly-elected President*, 09/01/2019, <https://news.un.org/en/story/2019/01/1030082> [geraadpleegd op 25/04/2019]

United States Department of State (USDOS), *2016 Country Reports on Human Rights Practices - Somalia*, 03/03/2017, <https://www.state.gov/reports/2016-country-reports-on-human-rights-practices/> [geraadpleegd op 09/01/2019]

United States Department of State (USDOS), *Country Reports on Human Rights Practices for 2018, Somalia*, 13/03/2019, <https://www.state.gov/reports/2018-country-reports-on-human-rights-practices/somalia/> [geraadpleegd op 03/04/2019]

United States Security Council, *Report of the Secretary-General on Somalia*, 05/09/2017, https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/2017/751 [geraadpleegd op 09/04/2019]

Unrepresented Nations & Peoples Organisation (UNPO), *Somaliland Briefing*, 28/08/2018, <https://unpo.org/article/21043> [geraadpleegd op 24/05/2019]

Voice of America (VOA), *Somalia Starts Talks to Ease Tensions With UAE*, 16/04/2018, <https://www.voanews.com/a/uae-disbands-somalia-training-program/4350205.html> [geraadpleegd op 25/04/2019]

Voice of America (VOA) (Ahmed I.), *Somaliland-Puntland Rift Rope for Exploitation?*, 02/08/2018, <https://www.voanews.com/a/militant-groups-look-to-exploit-somaliland-puntland-tensions/4510608.html> [geraadpleegd op 16/05/2019]

Voice of America (VOA) (Hassan O. M.), *Somali Regional States Suspend Ties With Federal Government*, 08/09/2018, <https://www.voanews.com/a/somali-regional-states-suspend-ties-with-federal-government-/4563231.html> [geraadpleegd op 26/04/2019]

Voice of America (VOA) (Maruf H.), *In Somalia Businesses face taxation by militants*, 03/12/2018, <https://www.voanews.com/a/in-somalia-businesses-face-taxation-by-militants/4684759.html> [geraadpleegd op 04/05/2019]

Voice of America (VOA), *Somalia's Al-Shabab Declares War on Pro-Islamic State Group*, 21/12/2018, <https://www.voanews.com/a/somalia-al-shabab-declares-war-on-pro-islamic-state-group/4711075.html> [geraadpleegd op 28/04/2019]

Voice of America (VOA) (Maruf H.), *Al-Shabab Battles IS in Northeastern Somalia*, 01/02/2019, <https://www.voanews.com/a/al-shabab-battles-is-in-northeastern-somalia/4768231.html> [geraadpleegd op 04/05/2019]

Voice of America (VOA), *US Military Airstrikes Target Al-Shabab in Somalia*, 08/02/2019, <https://www.voanews.com/a/us-military-airstrikes-target-al-shabab-in-somalia-/4778987.html> [geraadpleegd op 05/05/2019]

Voice of America (VOA), *Somaliland-Puntland Rift Ripe for Exploitation?*, 02/08/2018, <https://www.voanews.com/a/militant-groups-look-to-exploit-somaliland-puntland-tensions/4510608.html> [geraadpleegd op 28/04/2019]

Voice of America (VOA) (Babb C.), *US Military Denies Rights Group Allegations of Civilian Casualties in Somalia*, 19/03/2019, <https://www.voanews.com/a/us-military-denies-rights-group-allegations-of-civilian-casualties-in-somalia/4838956.html> [geraadpleegd op 08/05/2019]

Voice of America (VOA) (Maruf H.), *Airstrike Kills Deputy Leader of IS in Somalia*, 14/04/2019, <https://www.voanews.com/a/airstrike-kills-deputy-leader-of-is-in-somalia/4875174.html> [geraadpleegd op 28/04/2019]

Voice of America (VOA) (Babb C.), *US Confirms Airstrike Kills Deputy Leader of IS Militants in Somalia*, 15/04/2019, <https://www.voanews.com/a/us-confirms-airstrike-kills-deputy-leader-of-is-militants-in-somalia/4876701.html> [geraadpleegd op 28/04/2019]

World Food Programme (WFP), *Somalia- Road access constraints as of 07 June 2018*, 07/06/2018, <https://reliefweb.int/map/somalia/somalia-road-access-constraints-07-june-2018> [geraadpleegd op 21/05/2019]

World Health Organisation (WHO), *Epidemic and pandemic-prone diseases, Weekly update: cholera in Somalia*, 10/06/2017, <http://www.emro.who.int/pandemic-epidemic-diseases/cholera/weekly-update-cholera-in-somalia-10-june-2017.html> [geraadpleegd op 13/05/2019]

7D News, *Somalia's Puntland Regional Election: What You Need to Know*, 06/01/2019,
<https://7dnews.com/news/somalia-s-puntland-regional-election-what-you-need-to-know> [geraadpleegd op
09/04/2019]